

Diwygiedig Cynllun 2018-2033 Datblygu Lleol

Ionawr 2020

Papur Pwnc
Rôl a Swyddogaeth

1. Cyflwyniad

Diben y Papur hwn

1.1 Y Papur hwn yw'r ail fersiwn o'r Papur Rôl a Swyddogaeth a gyhoeddwyd am y tro cyntaf fel tystiolaeth gefndir i'r Strategaeth Cynadneu a Ffefrir ym mis Rhagfyr 2018. Mae'r papur hwn yn ceisio ymhelaethu ar dystiolaeth flaenorol ac yn llywio ystyriaethau'r fframwaith gofodol a dosbarthiad twf. Yn hyn o beth, dylid darllen y papur hwn ar y cyd â'r Papur Dosbarthiad Tai

1.2 Mae rhan gyntaf y Papur hwn yn rhoi trosolwg o'r dystiolaeth gefndir, gan gynnwys adroddiadau monitro'r CDLI, a strategaethau Corfforaethol neu allanol eraill, sydd wedi galluogi'r Awdurdod Lleol i ddeall rôl a swyddogaeth aneddiadau yn y sir. Mae'n nodi'r aneddiadau hynny nad ydynt yn cyflawni'r lefelau twf a fwriedir ar eu cyfer yn y CDLI Mabwysiedig.

1.3 Wrth ymhelaethu ar berfformiad aneddiadau o'r fath o safbwynt datblygu, bu cyfle i roi ystyriaeth i ystod lawn o gryfderau a gwendidau tystiolaeth bresennol ar yr hierarchaeth aneddiadau, a hefyd i ystyried ffactorau megis graddfa, capasiti, cyd-destun gofodol / mân wahaniaethau lleol a chymeriad. Mae hyn wedi darparu sail dystiolaeth ar gyfer trafod gyda rhanddeiliaid allweddol ac mae'n cael ei adlewyrchu yn y Papur hwn.

1.4 Bydd yr "archwiliad" uchod yn ei gwneud yn bosibl i'r Papur ddarparu ymarfer "cyflwyno'r cefndir" ehangach o ran rôl a swyddogaeth, ac mae'n mynd ymlaen i fframio trafodaeth ehangach ynglŷn â'r dull mwyaf priodol o ddsbarthu cyfraniad posibl anheddiad o fewn y CDLI diwygiedig.

1.5 Wrth ystyried hierarchaeth aneddiadau ar gyfer y CDLI diwygiedig, mae'r papur hwn yn ystyried y rhesymeg dros fabwysiadu dull ardaloedd cymeriad / clystyrau yn hytrach na'r hyn a ystyriwyd yn draddodiadol trwy ddull 'o'r brig i lawr' yn seiliedig ar wasanaethau a chyfleusterau allweddol.

1.6 Mae dull ardaloedd cymeriad / clwstwr yn ceisio cydnabod nodweddion gofodol cyferbyniol a phriod gyfraniadau aneddiadau unigol yn yr ardaloedd hyn. Byddai cyflawni consensws mewn perthynas â materion o'r fath yn darparu sylfaen gref ar gyfer ennyn perchnogaeth leol ar y Cynllun sy'n ategu datblygiad y Strategaeth a Ffefrir.

2. Cyflwyno'r cefndir

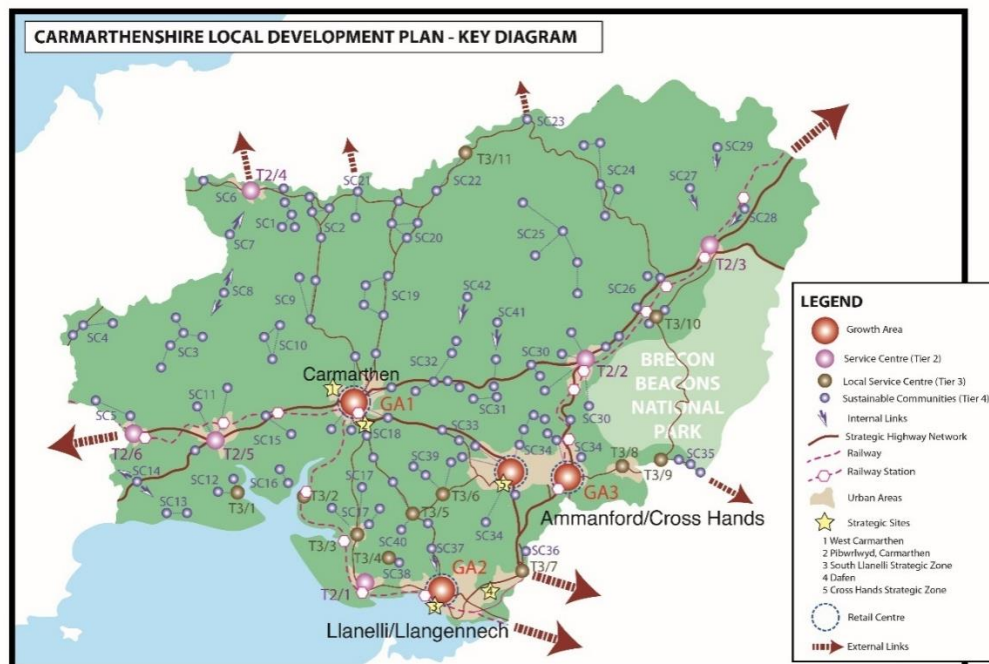
Portread Gofodol: Sir o Gyferbyniadau.

2.1 Mae Sir Gaerfyrddin yn Sir amrywiol gydag economi a thirwedd amaethyddol yr ardaloedd gwledig yn cyferbynnu â'r ardal drefol a diwydiannol yn y de-ddwyrain. Fodd bynnag, gan mai Sir wledig yw hi gan fwyaf, mae gan yr Awdurdod Unedol ddwysedd poblogaeth o 78 o bobl i bob cilometr sgwâr yn unig, sy'n golygu mai dim ond Powys, Sir Benfro, Gwynedd a Cheredigion sy'n deneuach eu poblogaeth. Mae hyn yn cymharu â 140 o bobl i bob cilometr sgwâr yng Nghymru gyfan. Mae dosbarthiad y boblogaeth yn fwy amlwg yng nghefn gwlad Sir Gaerfyrddin nag ydyw yn ne a dwyrain y Sir lle mae 65% o'r boblogaeth yn byw ar ryw 35% o'r tir.

2.2 Mae'r Sir mewn lleoliad da ar gefnffyrdd yr A40, yr A477 a'r A48. Mae eu cysylltiadau i'r gorllewin yn cysylltu â'r porthladdoedd fferi i Iwerddon, gyda'r M4 yn darparu cyswllt strategol i'r dwyrain. Caiff y cyswllt hwn rhwng y dwyrain a'r gorllewin ei bwysleisio ymhellach gan reilffordd Gorllewin Cymru sy'n ymestyn o Abertawe (a'r rhwydwaith rheilffyrdd ehangach - gan gynnwys Llundain) i Sir Benfro trwy Gaerfyrddin a Llanelli. Tua'r gogledd, mae'r A40 a'r A483 yn arwain i Ganolbarth Cymru, ac mae Rheilffordd Calon Cymru o gymorth yn hyn o beth hefyd.

2.3 Mae Sir Gaerfyrddin yn enwog am ei hamgylchedd naturiol a hanesyddol, a cheir yno amrywiaeth o ddynodiadau. Amaethyddiaeth yw prif nodwedd ardaloedd gwledig Sir Gaerfyrddin ac mae'r diwydiant amaeth a ffermio llaeth a defaid yn arbennig yn golygu bod y Sir yn un o'r ardaloedd amaethyddol pwysicaf yng Nghymru.

2.4 Mewn perthynas â'r CDLI mabwysiedig, mae Ffigur 1 isod yn nodi'r opsiwn strategol sy'n seiliedig ar egwyddorion datblygu cynaliadwy. Mae prif ganolfannau trefol y Sir yn cynnwys Llanelli, Caerfyrddin a Rhydaman / Cross Hands, ac mae cyfran fawr o'r ddarpariaeth tai a chyflogaeth bresennol o fewn yr ardaloedd hyn. Mae'r aneddiadau hyn yn dangos nodweddion cynaliadwyedd a hygyrchedd, yn enwedig o safbwynt llwybrau trafniadaeth pwysig (gan gynnwys ffyrdd/rheilffyrdd) yn ogystal â gwasanaethau (e.e. gofal iechyd, adwerthu ac addysg). Dyma'r ardaloedd lle mae'r rhan fwyaf o boblogaeth y Sir yn byw.

Ffigur 1 - Cynllun Datblygu Lleol Mabwysiedig Sir Gaerfyrddin- Allwedd Diagram

2.5 Mae'r canolfannau trefol yn cael eu hategu gan ystod o aneddiadau o wahanol feintiau sy'n gwneud cyfraniad pwysig i gyfansoddiad cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol y Sir. Mae natur amrywiol y cymunedau hyn, o safbwynt eu nodweddion gofodol ac o safbwynt eu rôl a'u swyddogaeth yn gyffredinol, yn eu gwneud yn rhan annatod o'r sir. Er enghraifft, caiff ardaloedd ôl-ddiwydiannol Dyffryn Aman a Chwm Gwendraeth yn aml eu gweld fel cadarnleoedd

ieithyddol allweddol, tra bo ardaloedd Talacharn / Pentywyn yn cynnig cyfraniad i'r economi ymwelwyr.

2.6 Ceir hefyd gyfres o aneddiadau sy'n cyflawni rôl drawsffiniol megis Castellnewydd Emlyn, Llanybydder, a Phont-tyweli, ac felly mae ystyriaeth wedi'i rhoi i'r ardaloedd hyn o fewn y CDLI presennol.

3. Cyfansoddiad Poblogaeth ac Aelwydydd

3.1 Gyda phoblogaeth o 187,568 yn 2018, mae Sir Gaerfyrddin yn gartref i oddeutu 6% o gyfanswm poblogaeth Cymru, sy'n golygu mai dyma'r pedwerydd Awdurdod Unedol mwyaf yng Nghymru (ar ôl Caerdydd, Abertawe a Rhondda Cynon Taf).

3.2 Mae Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog yn gorchuddio tua 9% o Sir Gaerfyrddin, ac amcangyfrifir bod 1% o boblogaeth Sir Gaerfyrddin yn byw yn y Parc Cenedlaethol.

3.3 Ers 2001, mae poblogaeth Sir Gaerfyrddin wedi cynyddu gan +13,916 o bobl, sef cynnydd o 8% mewn 17 mlynedd. Cofnodwyd twf blynyddol uwch yn y boblogaeth (+0.7% y flwyddyn ar gyfartaledd) cyn 2008, gyda thwf blynyddol sy'n amlwg yn is yn cael ei gofnodi wedi hynny (+0.2% y flwyddyn ar gyfartaledd). Gellir priodoli cyfansoddiad y cynnydd ym mhoblogaeth y sir i'r canlyniadau canlynol:

- Mae Twf Naturiol yn negyddol - mae mwy o bobl yn marw nag sy'n cael eu geni;
- Mewnllif net o fudo mewnol sydd wedi bod yn brif ysgogydd o ran newid yn y boblogaeth;
- Roedd ymfudiad net yn uchel tan 2018, ac yna'n isel. Ers 2013/14 mae'r newid yn y boblogaeth wedi bod yn cynyddu ac

mae cynnydd sydyn wedi bod yn lefel y mewnllif net, gan gyrraedd tua +1600 yn 2017/18 a chan ddangos cynnydd sylweddol o fwy na 700 o gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

- Mae all-lif net mawr ymhlith pobl 15-19 oed gan eu bod yn gadael i fynd i'r brifysgol ac mae llif bach o oedran 20-24 yn dychwelyd;
- Cofnodir mewnllif net ym mhob grŵp oedran hŷn (65+), gan gyfrannu at broffil poblogaeth sy'n heneiddio Sir Gaerfyrddin;
- Roedd canran y boblogaeth 65 oed a hŷn wedi cynyddu o 19% i 23%;
- Roedd ymfudiad rhyngwladol ar gyfartaledd yn +291 o bobl y flwyddyn ers 2001/2002.

3.4 Wrth ystyried tueddiadau'r boblogaeth ac aelwydydd yn y gorffennol a'u perthynas o ran ategu amcanestyniadau ar gyfer y dyfodol, mae'r papur Poblogaeth a Dosbarthiad yn nodi'r rhesymeg a'r fframwaith ar gyfer ystyried ffigwr gofyniad tai a ffeirir ar gyfer Sir Gaerfyrddin o fewn y CDLI Diwygiedig. Bydd y sail dystiolaeth hon o gymorth i ystyried y fframwaith aneddiadau a dosbarthiad twf tai ym mhob un o'r clystyrau hefyd.

4. Hierarchaeth Aneddiadau'r CDLI: Adolygiad seiliedig ar dystiolaeth

4.1 Bydd yr adran hon yn cynnal adolygiad o'r dystiolaeth, yn anad dim o ran darparu tai a chyflogaeth ac fe'i hategir gan gynnwys Adroddiadau Monitro Blynyddol y CDLI, y Cydastudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai a'r Adolygiad Tir Cyflogaeth.

4.2 Mae'r hierarchaeth aneddiadau a nodir yn y CDLI ar draws pedair haen sy'n cynnwys tair Ardal Dwf (Llanelli, Caerfyrddin a Rhydaman/Cross Hands), chwe Chanolfan Wasanaethau, 11 Canolfan Gwasanaethau Lleol a 42 Cymuned Gynaliadwy sy'n cynnwys rhyw 135 o bentrefi.

4.3 Fel a nodir mewn rhannau eraill o'r Papur hwn, roedd yr hierarchaeth yn ceisio adlewyrchu priod safle aneddiadau yn rhinwedd eu graddfa, eu rôl a'u swyddogaeth a chafodd hyn ei ategu gan fatrics sgorio a oedd yn canolbwyntio ar wasanaethau a chyfleusterau allweddol, ynghyd â nodweddion amgylcheddol. Roedd datblygiadau wedi'u dosbarthu ar draws pob un o'r aneddiadau hyn; fodd bynnag, i grynhoi, mae llawer o aneddiadau wedi datblygu'n gyflymach na'i gilydd. Gallai hyn fod i'w briodoli i'r ffaith bod y farchnad tai a chyflogaeth yn fwy ffyniannus mewn rhai aneddiadau, neu fod y safle anghywir wedi'i ddyrannu yn yr anheddiad hwnnw.

Darparu Tai Safleoedd Mawr

4.4 Mae Tabl 1 yn dangos nifer yr unedau preswyl a gwblhawyd yn ystod cyfnod y CDLI hyd at, a chan gynnwys y flwyddyn 2018/2019 ar safleoedd mawr (>5 uned).

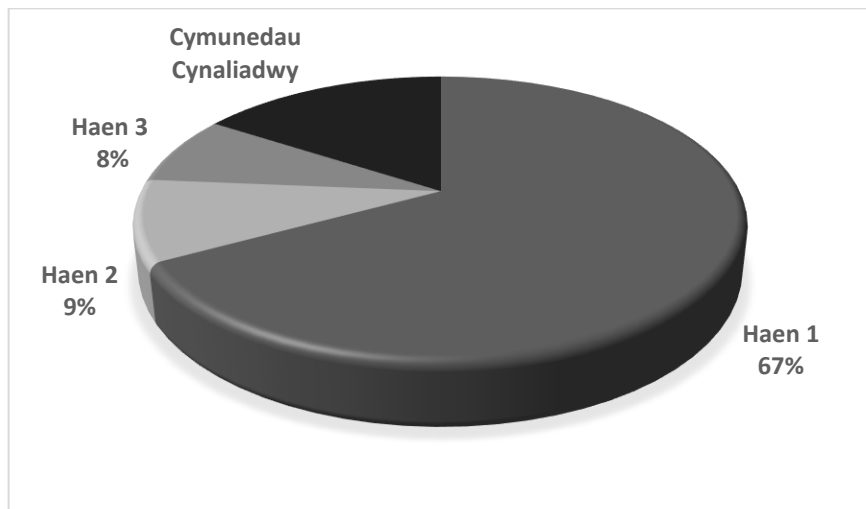
Haen	2006/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Cyfanswm
Haen 1	304	182	160	356	195	242	303	305	399	320	264	181	3211
Haen 2	166	30	27	54	14	15	11	62	29	10	5	1	424
Haen 3	76	24	10	25	17	20	27	30	13	57	56	38	393
Cymunedau Cynaliadwy	101	27	103	128	50	40	38	32	75	39	81	57	771
Cyfanswm	647	263	300	563	276	317	379	429	516	426	406	277	4522

Tabl 1: Cwblhau Unedau Preswyl ar Safleoedd Mawr

4.5 Roedd nifer y tai a gwblhawyd yn 2008/09 yn isel sef 263 uned, ac roedd y ffigwr cwblhau ar gyfer 2018/19 ar ei isaf ers 2011/12. Ers dyddiad sylfaen y CDLI mabwysiedig yn 2006, nifer cyfartalog yr unedau a gwblhawyd ar safleoedd o 5 preswylfa a mwy yw 369 o unedau.

4.6 Er mwyn rhoi'r tabl uchod yn ei gyd-destun, mae'r holl dai a gwblhawyd o fewn yr holl haenau yn yr hierarchaeth aneddiadau wedi cael eu cyfrif amdanynt ers 2007. Yn y graff isod, mae'n amlwg bod dwy ran o dair o'r holl

dai a gwblhawyd wedi dod o anheddiad Haen 1, ac wedyn bod Cymunedau Cynaliadwy yn cyfrif am y ganran ail uchaf o dai a gwblhawyd.

Ffigur 2: Cyfanswm yr Unedau Preswyl a Gwblhawyd ar Safleoedd Mawr ers 2007 fesul Haen

4.7 Yn y 4 blynedd flaenorol ers mabwysiadu'r CDLI (2015-2019) dim ond 45 o breswylfeydd ar safleoedd mawr sydd wedi'u cwblhau mewn aneddiadau Haen 2, tra bo 164 o breswylfeydd wedi'u cwblhau yn Haen 3. Mae hyn yn cymharu â'r 252 o breswylfeydd a gwblhawyd mewn Cymunedau Cynaliadwy.

Caniatâd Cynllunio

4.8 Caiff patrwm y tai a gwblhawyd a nodir uchod ei adlewyrchu hefyd yn nifer y caniatadau cynllunio a roddwyd ar safleoedd tai a oedd wedi'u dyrannu. Yn 2il Adroddiad Monitro Blynyddol 2016-2017, roedd cyfran fwy o'r

caniatadau yn y Cymunedau Cynaliadwy o'i gymharu ag aneddiadau Haen 2 a 3; fodd bynnag, ar y cyfan nid oes tuedd gyson o un flwyddyn i'r llall.

	Targed Adroddiad Monitro Blynyddol	Caniatadau 1 Ebrill 2015 – 31 Mawrth 2016	Caniatadau 1 Ebrill 2016 – 31 Mawrth 2017	Caniatadau 1 Ebrill 2017 – 31 Mawrth 2018	Caniatadau 1 Ebrill 2018 – 31 Mawrth 2019
Ardaloedd Twf	62%	67.3%	43.8%	64.4%	54.9%
Canolfannau Gwasanaeth	10%	3.6%	9.5%	10.3%	2.6%
Canolfannau Gwasanaethau Lleol	12%	17.1%	0.7%	15.7%	9.8%
Cymunedau Cynaliadwy	15%	15.2%	46%	9.6%	32.8%

Tabl 3: Unedau Preswyl y Rhoddwyd Caniatâd Iddynt yn ôl Haen ar Safleoedd Tai wedi'u Dyrannu (%)

Effaith ar y CDLI Diwygiedig

Yn gyffredinol, mae aneddiadau Haen 1 wedi gweld y gyfran uchaf o ddatblygiad o fewn y Sir, sy'n dangos bod y farchnad dai yn fwy bywiog yn yr ardaloedd hyn.

Bydd angen ystyried pam mai hyn a hyn o ddatblygu yn unig sydd wedi bod mewn aneddiadau o fewn Haenau 2 a 3. Bydd angen i'r hierarchaeth aneddiadau ganolbwyntio ar raddfa'r datblygiadau yn yr ardaloedd hyn a mynd i'r afael â'r diffyg cyflawni. Gellid gwneud hyn drwy fynd i'r afael â lefel y datblygiad a gynigir ar bob safle, a lefel y twf o fewn yr aneddiadau hyn yn gyffredinol.

Mae cymunedau cynaliadwy ledled y sir wedi dangos eu pwysigrwydd i gyflawni tai. Bydd angen ystyried graddfa'r datblygiad gan fod yr aneddiadau yn yr haen hon yn amrywio'n sylweddol o ran maint.

Safleoedd Bach

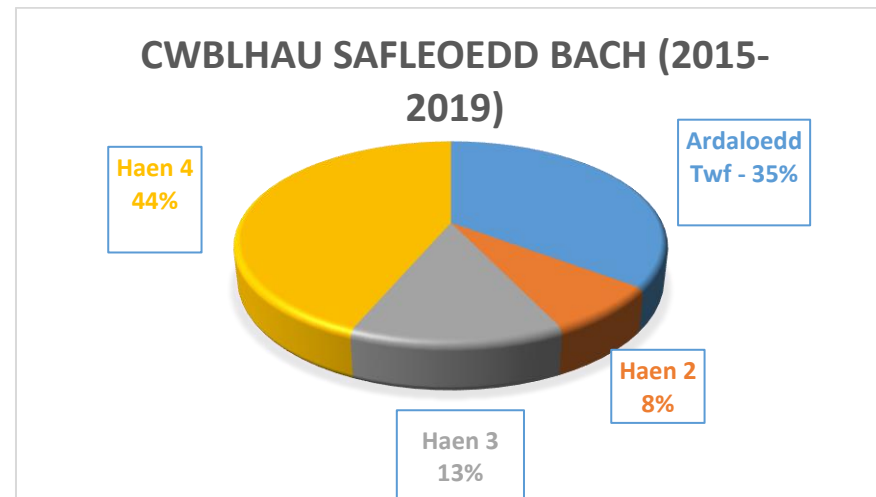
4.9 Dim ond ers mabwysiadu'r CDLI yn 2014 mae monitro wedi bod yn digwydd o ran nifer yr unedau preswyl ar safleoedd bach (safleoedd o lai na 5 uned) a gwblhawyd. Mae'r data a gyflwynir yn yr Adroddiadau Monitro Blynyddol yn dangos dadansoddiad o'r safleoedd bach a gwblhawyd fesul haen. Mae hyn yn cynnwys gwerth pedair blynedd o ddata. Dangosir hyn yn y tabl isod.

Ardal Twf	Haen 2	Haen 3	Haen 4	Cyfanswm
143	31	55	177	406

Tabl 4

4.10 Mae nifer y safleoedd bach a gwblhawyd ar ei uchaf o fewn aneddiadau Haen 4, o ystyried nifer fawr yr aneddiadau sy'n rhan ohoni, a'r hyblygrwydd ar gyfer twf o'i mewn. Mae Ardaloedd Twf yn cyfrif am 35% o'r holl safleoedd bach sy'n cael eu cwblhau.

4.11 Yr hyn sy'n peri mwy o bryder yw'r diffyg datblygu o aneddiadau Haen 2 a Haen 3 ac mae patrwm tebyg o ran cwblhau yn bodoli yn achos safleoedd bach a mawr sy'n cael eu cwblhau. O ran cydbwysedd twf, mae ystyried aneddiadau o fewn haenau a chlystyrau newydd y CDLI diwygiedig yn bwysig.

Ffigur 3: % yr Unedau Preswyl a Gwblhawyd ar Safleoedd Bach ers 2015 fesul haen

Effeithiau ar y CDLI Diwygiedig

Nid yw dosbarthiad y twf o fewn yr hierarchaeth aneddiadau yn dilyn y patrwm datblygu cynaliadwy y mae'r CDLI yn ceisio ei gyflawni.

Mewn rhai aneddiadau o fewn Haenau 2 a 3 nid oes unrhyw ddatblygiadau'n digwydd. Gallai'r rôl sydd ganddynt yn y gymuned ehangach o ran gwasanaethau a chyfleusterau effeithio ar hyn, ond efallai y byddai datblygu'n well mewn aneddiadau sy'n cynnal canolfan fwy.

Cyd-astudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai (JHLAS)

4.12 Cyd-astudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai yw'r mecanwaith i awdurdodau cynllunio lleol ddangos bod ganddynt gyflenwad 5 mlynedd o dir ar gyfer tai trwy ddarparu datganiad y cytunwyd arno o argaeledd tir ar gyfer tai at ddibenion cynllunio datblygu a rheoli datblygu¹. Mae gan Sir Gaerfyrddin gyflenwad 3.5 mlynedd o dir ar gyfer tai yn Astudiaeth 2019. Mae pob safle o fewn yr astudiaeth wedi'i gategoreiddio yn ôl pryd y mae'r safle'n debygol o ddod ymlaen i'w ddatblygu². Mae Tabl 5 yn darparu crynodeb o'r data, yn ôl haen, o Astudiaeth 2019.

Haen	Unedau a Adeiladwyd ers yr Astudiaeth Ddiwethaf	Unedau sy'n Weddill	Categori 1	Categori 2	Categori 3	Categori 4
Cyfanswm Haen 1	181	5708	265	2841	2602	0
GA1	5	1429	55	467	907	0
GA2	97	2622	159	1402	1061	0
GA3	79	1657	51	972	634	0
Cyfanswm Haen 2	5	1437	0	1000	437	0
Cyfanswm Haen 3	34	1474	10	618	846	0
Cymunedau Cynaliadwy	57	1437	20	982	435	0

Tabl 5: Crynodeb o'r Cyfrifiadau o'r Cyflenwad o Dir yn ôl Haen (ffynhonnell: Cydastudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai 2019)

¹Nodyn Cyngor Technegol 1 – Cyd-astudiaethau Argaeledd Tir ar gyfer Tai, Llywodraeth Cymru (2015)

² • Categori 1: Safleoedd neu'r camau ar safleoedd sy'n cael eu hadeiladu (sy'n ymwneud dim ond â'r ardal lle mae gwaith adeiladu ar y gweill).

• Categori 2: Safleoedd neu'r camau ar safleoedd lle gall datblygu naill ai ddechrau ar unwaith neu lle mae'r cyfyngiad ar ddatblygu'n debygol o gael ei godi fel bod amser rhesymol i aneddiadau gael eu cwblhau o fewn 5 mlynedd.

4.13 Gan edrych ar gyfanswm yr unedau sy'n weddill yn yr Astudiaeth, mae 43% yn rhai Categori 4, tra bo 57% yn perthyn i'r cyflenwad 5 mlynedd. Mae pob un o'r pedair haen yn dangos patrymau gwahanol o ddsbarthiadau, fel a drafodir isod:

- **Haen 1 (Ardaloedd Twf)** – mae 54.4% o'r unedau sy'n weddill ar gyfer yr haen yn perthyn i'r cyflenwad 5 mlynedd. Mae 63.4% o'r unedau sy'n weddill yn GA1 (Caerfyrddin) yn rhai Categori 3. O'r unedau tai yng Nghategori 3, mae 91% o'r unedau hyn yn perthyn i ddau safle – Gorllewin Caerfyrddin a Phenymorfa. Mae hyn felly'n camystumio'r darlun cyffredinol o argaeledd dyraniadau tai yng Nghaerfyrddin.
- Mae 40.5% o'r unedau sy'n weddill yn GA2 yn rhai Categori 3, ac mae 38.3% o'r unedau sy'n weddill yn GA3 (ardal Rhydaman/Cross Hands) yn rhai Categori 3.
- **Haen 2 (Canolfannau Gwasanaeth)** – mae 67% o'r unedau sy'n weddill yn perthyn i'r cyflenwad 5 mlynedd, ac mae 33% o'r unedau sy'n weddill yn rhai Categori 3.

• Categori 3: Safleoedd neu gamau ar safleoedd lle mae Grŵp yr Astudiaeth yn cytuno nad yw'n hyfyw'n ariannol datblygu'r safle oherwydd amodau'r farchnad, ond sydd fel arall heb gyfyngiadau. (Er na fydd safleoedd Categori 3 yn rhan o'r cyflenwad 5 mlynedd, gall y broses o'u hadnabod gynorthwyo awdurdodau cynllunio lleol, datblygwyr a thirfeddianwyr i ddod o hyd i gyfleoedd i wella hyfywedd safleoedd a'r gallu i'w cyflawni.)

• Categori 4: Safleoedd neu'r camau ar safleoedd lle mae datblygu'n annhebygol o fewn 5 mlynedd yn rhinwedd cyfyngiadau ffisegol mawr neu gyfyngiadau eraill fel a gytunwyd gan Grŵp yr Astudiaeth.

- **Haen 3 (Canolfannau Gwasanaethau Lleol)** – mae 42.6% o'r unedau sy'n weddill yn perthyn i'r cyflenwad 5 mlynedd, ac mae 57.4% o'r unedau sy'n weddill yn rhai Categori 3.
- **Cymunedau Cynaliadwy** – mae 69.7% o'r unedau sy'n weddill yn perthyn i'r cyflenwad 5 mlynedd, ac mae 30.3% o'r unedau sy'n weddill yn rhai Categori 3.

4.14 Aneddiadau Haen 1 yw'r rhai sydd â'r ganran uchaf o unedau yng Nghategori 3. Rhan o'r rheswm dros hyn yw bod nifer o safleoedd mwy sy'n annhebygol o gael eu cyflwyno yn ystod y cyfnod o bum mlynedd, er enghraifft Gorllewin Caerfyrddin, Penymorfa (Caerfyrddin), Fferm Tirychen (Rhydaman), Gwaith Brics Emlyn (Penygroes), Doc y Gogledd (Llanelli), Llys y Bryn (Llanelli) a Chefncaeau (Llanelli).

4.15 Mae Haen 2 (Canolfannau Gwasanaeth) a Haen 3 (Canolfannau Gwasanaeth Lleol) yn dangos tuedd dros y blynyddoedd diwethaf o gyfraddau cwblhau isel. Fodd bynnag, rhagwelir y bydd Haen 2 yn cyflawni mwy o unedau yn y 5 mlynedd nesaf gan fod 69.6% o'r unedau sy'n weddill yn perthyn i'r cyflenwad 5 mlynedd, lle mae'r gwaith i ddatblygu safleoedd ym Mhorth Tywyn, Pen-bre a Hendy Gwyn ar Daf yn debygol o ddechrau.

Effaith ar y CDLI Diwygiedig

Mae'r Cyd-astudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai yn ddangosydd pwysig o ran darparu tai o fewn Sir Gaerfyrddin, ac mae wedi dangos bod nifer o safleoedd mawr ddim yn dod ymlaen i gael eu datblygu. Bydd yn bwysig cael hyblygrwydd iach o ran elfennau'r cyflenwad tai er mwyn sicrhau y gellir bodloni targed y gofyniad tai o fewn y CDLI diwygiedig.

Bydd yn bwysig nodi'r safleoedd cywir i'w dyrannu o fewn y cynllun a'u bod yn dilyn y trywydd tai sy'n cyd-fynd â'r Cynllun diwygiedig.

Darparu Safleoedd Cyflogaeth

4.16 Mae'r CDLI mabwysiedig presennol yn dyrannu 111.13 Ha o dir at ddibenion cyflogaeth. Lleoliadau yn nhair Ardal Twf Caerfyrddin, Llanelli a Rhydaman / Cross Hands sy'n gwneud y cyfraniadau mwyaf at gyfansymiau arwynebedd safleoedd gan mai'r ardaloedd hyn yw'r rhai â'r mwyaf o ddyraniadau cyflogaeth yn y CDLI oherwydd eu lleoliadau cynaliadwy. Caiff yr ardaloedd twf hyn eu hunain eu nodi yn y Cynllun Datblygu Lleol Adneuo a geir yma fel ardaloedd pwysig ar gyfer twf economaidd parhaus.

4.17 Ers dyddiad sylfaen y CDLI, mae 30.06 Ha o dir wedi cael ei gymryd ar y dyraniadau tir cyflogaeth, gyda safleoedd strategol yn ardaloedd twf Cross Hands a Llanelli yn gwneud cyfraniadau sylweddol at gyflawni yn hyn o beth.

4.18 Yn ychwanegol at y dyraniadau arfaethedig, mae safleoedd cyflogaeth presennol yn gwneud cyfraniad pwysig tuag at ddarparu cyflogaeth trwy, er enghraifft, gwednewid tynged busnesau ac adfer safleoedd sy'n segur neu a ddefnyddiwyd yn flaenorol. Cyfanswm yr arwynebedd safleoedd tir a nodwyd at ddibenion cyflogaeth presennol yn Adolygiad Tir Cyflogaeth 2018 oedd 445 Ha. Ers mabwysiadu'r CDLI ym mis Rhagfyr 2014, rhoddwyd caniatâd cynllunio ar 8.43 hectar o dir mewn lleoliadau o'r fath.

4.19 Mae'r tabl canlynol yn dangos y gyfradd feddiannu gronol ar gyfer tir cyflogaeth arfaethedig a phresennol ym mhob Haen, fel a nodir yn Adolygiad Tir Cyflogaeth 2018.

Lleoliad	Cyfanswm Arwynebedd 2018 (Ha)	2018 (%)	Tir a hawliwyd (Ha dros gyfnod y Cynllun)	% y tir a hawliwyd
Ardaloedd Twf (Haen 1):			30.11	62
Caerfyrddin	51.72	9	-	
Llanelli	249.16	45	-	
Rhydaman / Cross Hands	122.90	22	-	
Canolfannau Gwasanaeth (Haen 2)	61.37	11	9.07	18
Canolfannau Gwasanaethau Lleol (Haen 3)	40.38	7	6.19	13
Cymunedau Cynaliadwy (Haen 4)	30.35	6	3.55	7
Cyfanswm y Sir	556	100	49	100

Tabl 6

Effaith ar y CDLI Diwygiedig

Mae'r tabl uchod yn dangos amlygrwydd y tir cyflogaeth a ddarperir mewn aneddiadau Haen 1, gyda Chaerfyrddin, Llanelli, a Rhydaman/Cross Hands yn rhannu 76% o ddarpariaeth y sir. Ceir patrwm clir o fwy o dir cyflogaeth gan yr hierarchaeth aneddiadau yn y trefi a'r pentrefi mwy, lle y byddai ganddynt fwy o boblogaeth a gwell seilwaith ffyrdd.

5. Ystyried strategaethau eraill

5.1 Ategir y broses o baratoi cynllun gan ddealltwriaeth o'i berthynas ag ystod o gynlluniau a strategaethau eraill. Yn hyn o beth mae datblygu hierarchaeth anheddu gadarn yn adlewyrchu i raddau amrywiol effaith y strategaethau eraill hyn ar rôl a swyddogaeth aneddiadau.

5.2 Mae'r canlynol yn amlinellu rhai o'r strategaethau presennol a newydd sy'n effeithio ar ddatblygiad y CDLI Adneuo. Er hynny, ni ddylid ystyried bod hyn yn hollgynhwysol, gan fod CDLI datblygol yn ymateb i strategaethau sy'n cael eu datblygu, tra bydd rhai newydd yn dod i'r amlwg hefyd yn ystod paratoi'r CDLI diwygiedig.

Polisi Cynllunio Cymru

5.3 O ran polisi cenedlaethol, cyfeirir at gynnwys Polisi Cynllunio Cymru – Rhifyn 10 (Rhagfyr 2018) sy'n rhoi pwyslais sylweddol ar rôl cynllunio wrth greu ymdeimlad o le. Mae gan y pwyslais hwn ar greu lleoedd berthynas uniongyrchol â rôl a swyddogaeth aneddiadau, yn enwedig drwy gynaliadwyedd a meithrin llesiant mewn cymunedau. Y cyfrifoldeb hwn dros gynlluniau datblygu fydd yn cyfrannu tuag at greu lleoedd cynaliadwy a gwella llesiant.

Fframwaith Datblygu Cenedlaethol

5.4 Fe wnaeth Deddf Cynllunio (Cymru) 2015 ddarpariaeth ar gyfer paratoi Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (FfDC). Bydd y Fframwaith yn cael ei baratoi gan Lywodraeth Cymru a bydd yn pennu fframwaith defnydd tir 20 mlynedd i Gymru, a fydd yn disodli Cynllun Gofodol Cymru sy'n bodoli ar hyn o bryd. Unwaith y bydd wedi'i fabwysiadu, bydd yn eistedd ochr yn ochr â PCC ac yn darparu'r cyfeiriad strategol ar gyfer y CDLI. Cyhoeddwyd yr opsiwn a ffeirir ar gyfer y Fframwaith at ddibenion ymgynghori ym mis Gorffennaf 2018, a chyhoeddwyd y FfDC drafft ym mis Awst 2019. Rhagwelir y bydd yn cael ei fabwysiadu ym mis Medi 2020.

5.5 Bydd y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol yn gosod llawer o'r cyd-destun ar gyfer sut mae'r system cynllunio datblygu yn ymateb ac yn cyflawni ar lefel ranbarthol a lleol. Er ei fod yn dal i gael ei ddatblygu ac er nad yw'n dylanwadu'n uniongyrchol ar y rôl a'r swyddogaeth presennol, caiff ei gynnydd a'i ganlyniadau eu monitro ac ymatebir iddynt.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

5.6 Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor, fel cynrychiolydd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, baratoi Cynllun Llesiant. Datblygwyd amcanion llesiant gan y Cyngor. Nodir hefyd bod Polisi Cynllunio Cymru argraffiad 10 (sy'n destun ymgynghoriad ar hyn o bryd) yn

ceisio gosod yr ystyriaeth a roddir i gynllunio defnydd tir yng nghydestun Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015. Rhoddir pwyslais cryf ar ddulliau creu lle yn hytrach nag ymagwedd "ffocws ar rifau" tuag at ddatblygiadau preswyl.

5.7 Wrth baratoi'r CDLI rhoddir ystyriaeth i gynnwys Deddf Llesiant Dyfodol (Cymru) a delir ati i wneud hynny, ac mae hyn wedi'i gydnabod a'i integreiddio fel rhan o'r gwaith o baratoi'r Strategaeth a Ffefrir a'i fframwaith anheddu.

Dinas-ranbarth Bae Abertawe

5.8 Ar lefel ranbarthol, mae Sir Gaerfyrddin yn rhan o Ddinas-ranbarth Bae Abertawe sydd hefyd yn cwmpasu ardaloedd Awdurdodau Lleol Sir Benfro, Dinas a Sir Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot. Cafodd Bargen Ddinesig Bae Abertawe, sydd werth £1.3 biliwn, ei llofnodi ym mis Mawrth 2017. Honnir y bydd y Fargen yn trawsnewid tirwedd economaidd yr ardal, yn rhoi hwb o £1.8 biliwn i'r economi leol, ac yn creu bron 10,000 o swyddi newydd dros y 15 mlynedd nesaf. Mae 2 brosiect penodol wedi'u nodi ar gyfer Llanelli a Chaerfyrddin ac mae'r ddau wedi'u cydnabod o fewn y Strategaeth a Ffefrir fel safleoedd strategol.

5.9 Mae'r goblygiadau economaidd a demograffig sy'n deillio o'r buddsoddiadau o'r Fargen Dinas wedi'u cydnabod o fewn y

Strategaeth a Ffefrir. Mae'n amlwg hefyd y bydd sgil-fanteision anochel ledled cymunedau. Yn hyn o beth mae'r Strategaeth a Ffefrir yn cydnabod ffocws y prosiectau yn y Prif Ganolfannau, ond mae hefyd yn cydnabod y gall fod effeithiau cadarnhaol ar aneddiadau sy'n is yn yr hierarchaeth. Felly, bydd y Cynllun yn ceisio ymateb i'r cyfleoedd sy'n codi fel rhan o'r gwaith o baratoi'r CDLI Adneuo, megis y ddarpariaeth ar gyfer busnesau bach a allai godi o'r sector diwydiannau creadigol.

Trawsnewidiadau: Cynllun Adfywio Strategol ar gyfer Sir Gâr – 2015-2030

5.10 Cyhoeddi Trawsnewidiadau: Mae Cynllun Adfywio Strategol ar gyfer Sir Gâr – 2015-2030 gan weinyddiaeth wleidyddol y Cyngor, yn darparu cyfle arloesol i fanteisio ar dwf a buddsoddiad. Ei nod yw hybu'r economi leol a chreu 5,000 o swyddi ar draws y Sir erbyn 2030. Er mai natur thematig sydd iddo'n bennaf, mae ganddo ddimensiwn gofodol o safbwynt tynnu sylw at safleoedd strategol a 6 phrosiect trawsnewidiol allweddol. Yn hyn o beth mae'r papur rôl a swyddogaeth a'r Strategaeth a Ffefrir yn cydnabod ei amcanion strategol, y buddsoddiad a'r potensial economaidd.

Symud Ymlaen yn Sir Gaerfyrddin

5.11 Yn "Symud Ymlaen yn Sir Gaerfyrddin: y 5 mlynedd nesaf (2018)", mae'r Cyngor wedi nodi bron 100 o brosiectau, cynlluniau neu wasanaethau â blaenoriaeth y mae am eu cyflawni dros y pum mlynedd nesaf i sicrhau mai Sir Gaerfyrddin yw'r "lle gorau i fyw a gweithio ynddo ac i ymweld ag ef". Ceir Strategaeth Gorfforaethol newydd sy'n cael ei datblygu ar gyfer 2018-2023 - "Symud Ymlaen yn Sir Gaerfyrddin".

Y Rhaglen Moderneiddio Addysg

5.12 Yn 2005 mabwysiadodd y Cyngor ei Raglen Moderneiddio Addysg. Nod y Rhaglen Moderneiddio Addysg yw sicrhau bod y rhwydwaith o ysgolion yn diwallu anghenion presennol ac anghenion y dyfodol, a'i fod yn gwneud hynny mewn modd strategol a gweithredol effeithiol. Wrth wneud hyn bydd y Rhaglen Moderneiddio Addysg yn nodi gofynion buddsoddi'r dyfodol i sicrhau bod digon o leoedd ysgol addas yn cael eu darparu ac yn pennu cynlluniau buddsoddi'r dyfodol mewn modd cydlynol a strwythuredig.

5.13 Mae RhMA y Cyngor yn ddull strategol uchelgeisiol a blaengar sy'n darparu cyfleusterau addysg o'r radd flaenaf ledled y sir. Wrth ddatblygu'r Papur Rôl a Swyddogaeth hwn, rhoddwyd

ystyriaeth i'r gwaith sydd eisoes wedi'i wneud, ac mae hefyd yn ystyried y gwaith sydd wedi'i raglennu ar gyfer y dyfodol.

Cynllun Darparu Tai Fforddiadwy

5.14 Cynllun Darparu Tai Fforddiadwy 2016 – 2020: mae hwn yn nodi gweledigaeth y Cyngor dros bum mlynedd ar gyfer cynyddu'r cyflenwad o dai fforddiadwy. Mae'r rhaglen wedi cyflenwi dros 1000 o dai fforddiadwy newydd dros bum mlynedd, gyda chyfanswm buddsoddiad o dros £60m. Fe wnaeth darparu manylion sut a ble y bydd mwy o gartrefi'n cael eu cyflawni a pha adnoddau fydd yn cael eu defnyddio a sut y gellid cael gafael ar fwy o bosibl. Mae'n targedu cymorth ble mae'r angen mwyaf, mewn ardaloedd trefol a gwledig.

5.15 Mae'r Cynllun Cyflawni Cartrefi Fforddiadwy yn rhannu'r sir yn bedair ardal weithredu, ac mae gan bob un ohonynt strategaeth gyflawni. Mae'r ardaloedd gweithredu'n cynnwys:

- Ardal Weithredu Caerfyrddin a'r Gorllewin
- Ardal Weithredu Trefi Gwledig a Marchnad Sir Gaerfyrddin
- Ardal Gweithredu Rhydaman a Dyffryn Aman
- Ardal Gweithredu Llanelli a'r Cylch

Llanelli a'r Cylch yw'r ardal sydd â'r angen mwyaf am dai. Mae hyn yn dilyn patrwm syml sy'n golygu bod yr angen ar ei fwyaf yn ardaloedd mwyaf poblog y sir. Ers mis Ebrill 2016, o'r 532 o gartrefi fforddiadwy sydd wedi cael eu cyflawni yn Sir Gaerfyrddin, mae 41% ohonynt wedi bod yn Ardal Llanelli a'r Cylch.

5.16 Wrth ddarparu cartrefi fforddiadwy i ddiwallu'r angen am dai, bydd lleoliad aneddiadau o fewn yr hierarchaeth aneddiadau'n ystyriaeth bwysig. Hefyd, bydd ffactorau cynaliadwyedd megis darparu cludiant cyhoeddus, agosrwydd at ddarpariaeth cyflogaeth a lleihau'r angen am siwrneiau mewn ceir yn arwyddocaol i ategu elfennau ac amcanion eraill y CDLI diwygiedig.

Grwpiau Gorchwyl a Gorffen

5.17 Ceir pwyslais corfforaethol cynyddol ar ddatblygu dealltwriaeth o gyfraniad posibl ardaloedd gwledig, gyda Grŵp Gorchwyl a Gorffen wedi'i sefydlu. Gall y Papur hwn gynnig cyfleoedd i gyfrannu at eu trafodaethau fel rhan o adolygiad ar lefel uchel.

Asesiad o'r Farchnad Dai Leol

5.18 Mae'r Asesiad o'r Farchnad Dai Leol 2019 yn ceisio ystyried cyflwr y farchnad dai gyfan o fewn y sir gan gynnwys asesiad o'r angen am dai fforddiadwy o ddeiliadaeth wahanol a gwahanol

anghenion cymunedau sy'n cynnwys gofynion tai pobl hŷn, myfyrwyr, pobl ag anabledau ac anghenion tai lleol ar gyfer tai ar y farchnad. Mae'r data LHMA yn cael ei rannu'n bedair 'Ardal Gweithredu', y gellir eu cymharu â'r rhai o fewn y Cynllun Darparu Tai Fforddiadwy. Mae'n ceisio deall yn rhifiadol yr angen am dai o fewn y sir. Bydd y wybodaeth hon yn llunio'r math o ddatblygiadau sydd eu hangen o fewn y sir i ddiwallu'r angen hwnnw, ac yn bwysicach byth, leoliad yr angen hwn. Byddai hyn o gymorth i lywio'r hierarchaeth a nodir yn fframwaith gofodol y CDLI diwygiedig.

Asesiad o'r Farchnad Dai Wledig

5.19 Mae'r Asesiad o'r Farchnad Dai Wledig yn astudiaeth bwrpasol o'r angen am dai fforddiadwy gwledig yn Sir Gaerfyrddin gyda'r nod penodol o godi tai newydd lle mae eu hangen. Mae'n ceisio deall dynameg a gyrwyr y farchnad dai ac yn rhoi adolygiad o nodweddion y stoc preswylfeydd gwledig.

5.20 Yn debyg i'r Asesiad o'r Farchnad Dai Wledig, bydd y wybodaeth a gesglir o'r astudiaeth wledig yn llunio'r math o ddatblygiadau sydd eu hangen mewn rhannau gwledig o'r sir i ddiwallu'r angen hwnnw, ac yn bwysicach byth, leoliad yr angen hwn. Byddai hyn o gymorth i lywio'r hierarchaeth a nodir yn fframwaith gofodol y CDLI diwygiedig.

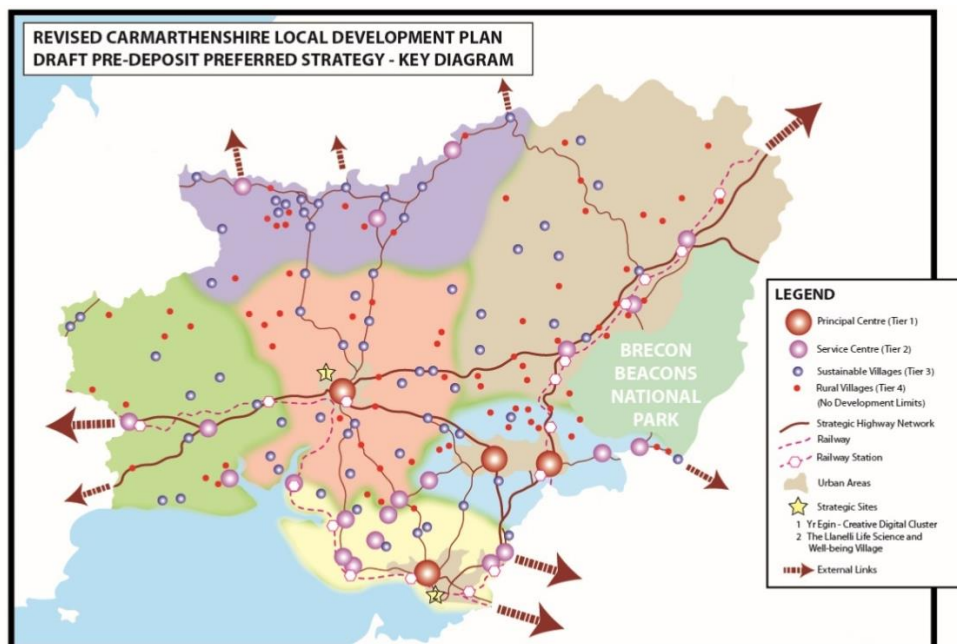
Effaith ar y CDLI Diwygiedig

Bydd pob astudiaeth a amlygir yn y bennod hon yn chwarae rôl, un ffordd neu'r llall wrth lunio'r CDLI diwygiedig.

Mae glynu wrth gynlluniau a strategaethau eraill yn elfen bwysig o'r CDLI, yn enwedig o ran y profion cadernid (Prawf 1) a nodir yn y Llawlyfr Cynlluniau Datblygu.

6. Rôl a Swyddogaeth: Y CDLI Diwygiedig

6.1 Wrth ystyried yr opsiynau gofodol a'r fframwaith aneddiadau ar gyfer y CDLI diwygiedig, mae'r Cynllun Adneuo yn adnabod cyfres o glystyrau daearyddol sy'n ategu hierarchaeth o aneddiadau. Nodir hyn yn y Papur Pwnc Fframwaith Gofodol a Chyflenwi Tai, y dylid ei ddarllen ar y cyd â'r ddogfen hon.

Ffigur 4 Fersiwn Ddrafft o'r Strategaeth Cyn-adneuo a Ffeirir yn dangos y chwe ardal glwstwr

6.2 Dengys Ffigur 4 Uchod y clystyrau a nodwyd yn y CDLI Adneuo. Mae ardal Sir Gaerfyrddin wedi'i rhannu'n 6 chlwstwr daearyddol, y mae gan bob un ohonynt brif ganolfan neu ganolfan wasanaeth sy'n cefnogi'r aneddiadau eraill. Mae'r clystyrau wedi eu diffinio isod, ac mae gweddill Pennod 6 yn cydnabod sut mae pob un o aneddiadau'r sir yn ffitio i mewn i'r clwstwr.

- Caerfyrddin a'i Hardaloedd Gwledig
- Llanelli ac Ardal De Gwendraeth
- Aman a Phen Uchaf Cwm Gwendraeth
- Teifi
- Pen Uchaf Dyffryn Tywi
- Gorllewin Sir Gaerfyrddin

Clwstwr 1 - Caerfyrddin a'i Hardaloedd Gwledig

6.3 Mae'r clwstwr hwn yng nghanol y Sir a Rhanbarth y De-orllewin, ac mae wedi'i leoli ar gyfres o lwybrau priffordd a rheilffordd strategol oddi amgylch tref farchnad hanesyddol Caerfyrddin. Fel canolfan ranbarthol gyda'i swyddogaethau cysylltiedig, mae Caerfyrddin yn parhau i fod yn ffocws ar gyfer darparu swyddi a chartrefi newydd, a hefyd fel canolfan fanwerthu fywiog, ac mae'r cyfleoedd yn y dyfodol yn debygol o ganolbwyntio ar ddarparu ystod a chymysgedd ehangach o safleoedd datblygu. Mae nifer o bentrefi gwledig â chysylltiadau da yn amgylchynu'r dref.

6.4 O ran y ddarpariaeth tai o fewn y CDLI diwygiedig, mae'r clwstwr hwn yn bwriadu datblygu 1,646 o unedau neu 23.6% o'r ffigur gofynnol yr ymrwymwyd iddo a'r dyraniad tai cyffredinol a bennwyd ym Mholisi SP3. Y clwstwr hwn yw'r clwstwr ail fwyaf o fewn yr hierarchaeth aneddiadau i ddarparu ar gyfer datblygiadau newydd.

Prif Ganolfan	Caerfyrddin		
Canolfan Wasanaeth	Pont-iets / Y Meinciau / Pont-henri		
	Glanyfferi		
Pentrefi Cynaliadwy	Alltwalis Brechfa Bronwydd Capel Dewi Cwmduad Cwm-ffrwd Cynwyl Elfed	Idole / Pentre-poeth Llanarthne Llanddarog Llandyfaelog Llan-gain Llangyndeyrn Llanpumsaint	Llansteffan Llan-y-bri Nantgaredig Peniel Pontargothi Porth-y-rhyd Rhydargaeau
Pentrefi Gwledig	Aber-nant Bancycapel Blaen-y-coed Croesyceiliog Crwbin Felin-gwm Isaf	Felin-gwm Uchaf Hermon Llanegwad Nant-y-caws Nebo Pen-y-bont	Pontantwn Pont-ar-sais Pontnewydd Talog Felin-wen

Tabl 6

6.5 O ran y data a nodwyd yn yr Asesiad o'r Farchnad Dai Leol, mae'r clwstwr hwn yn dod o fewn 3 o'r Ardaloedd Gweithredu Tai Fforddiadwy, ac yn nodi gofyniad mawr am dai fforddiadwy, yn bennaf yn yr ardaloedd mwy trefol lle mae'r rhan fwyaf o'r boblogaeth yn byw.

Prif Ganolfan – Caerfyrddin

6.6 Mae Caerfyrddin yn dref farchnad fywiog a ffyniannus, ac mae ei lleoliad cynaliadwy ar gyffordd yr A48 a'r A40, yn ogystal â'r cyswllt rheilffordd rhwng Llundain ac Abergwaun yn sicrhau ei bod yn gweithredu fel y porth strategol yng Ngorllewin Cymru. Fel prif ganolfan weinyddol ar gyfer y rhanbarth a Sir Gaerfyrddin, mae'r dref yn gyflogwr pwysig yn y Sir ac yn gwasanaethu fel canolfan fanwerthu ranbarthol.

6.7 Mae natur gynaliadwy Caerfyrddin a'i chapasiti am dwf yn tanlinellu pwysigrwydd y dref a bydd hyn yn sicrhau y bydd ei rôl fel canolfan ar gyfer swyddi, adwerthu, tai, iechyd a darpariaeth hamdden yn parhau.

6.8 Caiff y rôl amlwg hon sydd gan Gaerfyrddin ei hadnabod yng Nghynllun Gofodol Cymru sy'n cydnabod bod y dref yn ganolog yn y modd y mae'n cysylltu tair ardal y Cynllun Gofodol sef Bae Abertawe, Sir Benfro - Yr Hafan a Chanolbarth Cymru.

6.9 Atgyfnerthwyd rôl Caerfyrddin hefyd yn y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol Drafft sy'n nodi'r dref fel focws ar gyfer twf a reolir, sy'n adlewyrchu ei swyddogaethau is-ranbarthol pwysig.

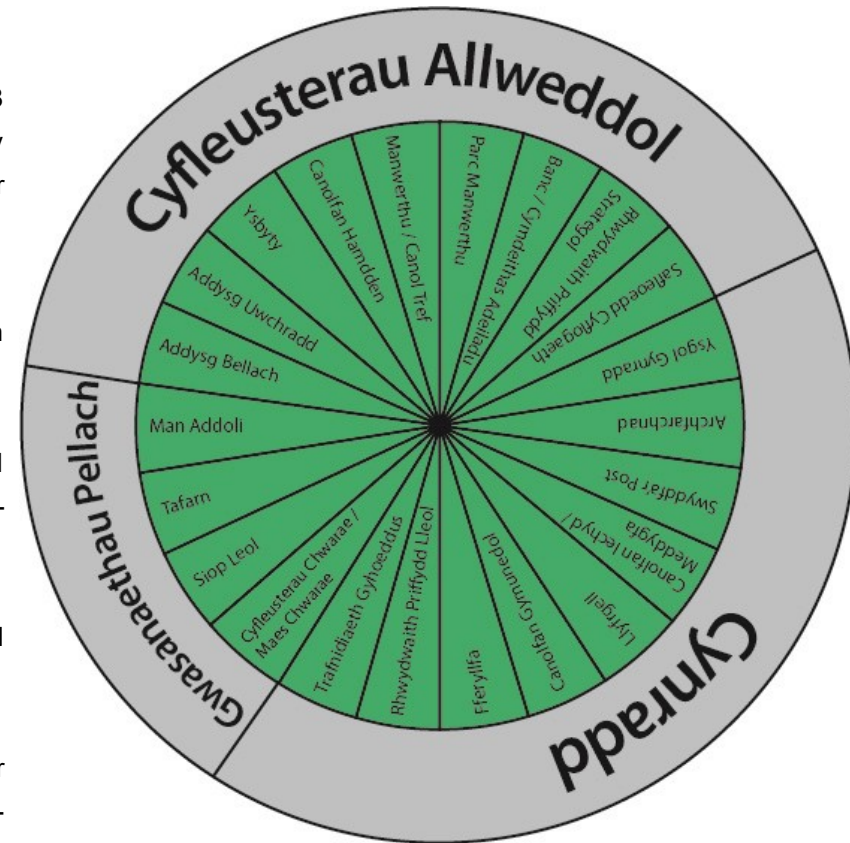
6.10 Fel rhan o Fargen Ddinesig Bae Abertawe mae gan Gaerfyrddin un o'r prif brosiectau newydd yn Sir Gaerfyrddin, sef Yr Egin – prosiect y diwydiannau creadigol, sydd wedi'i leoli ar bwys y Brifysgol yng Nghaerfyrddin.

Cymeriad a Phoblogaeth

6.11 Mae Afon Tywi yn rhannu'r dref yn ddwy, gyda llawer o'r ardaloedd isel o fewn y parthau lle ceir perygl o lifogydd. I'r de o'r afon, mae'r tir yn codi ym Mhensarn a Llangynnwr. Mae rhan ogleddol Caerfyrddin yn codi'n raddol wrth i'r ardal drefol ymestyn o ganol y dref, sy'n cynnwys rhan hŷn y dref a'r ardaloedd mwy trwchus eu poblogaeth. Mae llawer o ardaloedd yng nghanol y dref wedi'u lleoli mewn ardal gadwraeth.

6.12 Mae Nant-y-Ci wedi'i leoli ar ochr orllewinol Caerfyrddin hefyd. Mae datblygu diweddar yn Nant-y-Ci yn cynnwys adleoli'r farchnad amaethyddol o ganol y dref ac unedau eraill sy'n arbenigo mewn amaethyddiaeth. Mae'r cae sioe'n denu digwyddiadau amrywiol trwy gydol y flwyddyn hefyd. Mae gan y dref (heb gynnwys Abergwili a Llangynnwr) boblogaeth o 14,424 (Amcangyfrifon Poblogaeth Canol Blwyddyn 2016, Y Swyddfa Ystadegau Gwladol), sy'n cyfateb i tuag 8% o gyfanswm poblogaeth Sir Gaerfyrddin.

6.13 Mae nifer o bentrefannau a phentrefi llai wedi'u lleoli ar bwys y dref – mae Abergwili'n gorwedd i'r dwyrain, Llangynnwr i'r de, Llanllwch a Travellers Rest i'r Gorrlewin a Threfychan i'r gogledd.

Darpariaeth Adwerthu

6.14 Mae Caerfyrddin yn dref farchnad fawr â darpariaeth fanwerthu sydd wedi hen ennill ei blwyf ac sy'n perfformio'n dda ac mae'n gwasanaethu ystod eang o gymunedau yn lleol ac yn rhanbarthol, gan gynnig cymysgedd o enwau sydd i'w gweld yn genedlaethol ar y stryd fawr ynghyd â siopau manwerthu lleol ac arbenigol llai. Yn ystod y blynyddoedd diwethaf mae arlwy adwerthu a masnachol canol y dref wedi gwella yn sgil adeiladu datblygiad Rhodfa'r Santes Catrin. Siop Debenhams yw congylfaen elfen adwerthu'r datblygiad, ac mae'r sinema aml-sgrîn yn ganolbwynt i'r elfen hamdden masnachol. Caiff canol y dref ei ategu gan amryw siopau gwerthu nwyddau cymharol a chyfleustra ym Mharc Adwerthu Parc Pensarn.

6.15 Diffinnir Caerfyrddin yn y CDLI Adneuo diwygiedig fel y Prif Canol Tref mewn perthynas â'r hierarchaeth adwerthu.

Darpariaeth o ran Twf Tai

6.16 Mae'r mwyafrif o'r datblygiadau cyfredol ac arfaethedig yng Nghaerfyrddin o fewn y CDLI mabwysiedig wedi'u cydgrynhai ar ochr orllewinol y dref sy'n cynnwys safle Gornllewin Caerfyrddin. O fewn y CDLI mabwysiedig, diffinnir yr ardal hon fel Safle Strategol, ond yn y CDLI diwygiedig, fe'i nodir fel safle Defnydd Cymysg – er nad yw ei bwysigrwydd yn cael ei leihau yng nghyd-destun twf Caerfyrddin. Yn yr ardal fawr hon mae 114 o gartrefi wedi'u darparu yn ystod camau cynnar y CDLI mabwysiedig, ac mae cwblhau'r ffordd gyswllt newydd i gysylltu pen gogleddol Heol Ffynnon Job yn agor tir i fyny ar gyfer tai a chyfleusterau cymunedol newydd. Mae'r ardal hon yn cynrychioli 59% o'r dyraniadau cyffredinol a nodwyd ar gyfer Caerfyrddin yn y CDLI mabwysiedig.

6.17 O ystyried natur y gostyngiad yn y gofyniad twf tai ar gyfer y CDLI diwygiedig, bydd ardal datblygadwy y safle cyfan yn ymestyn dros y CDLI diwygiedig ac unrhyw Gynllun Datblygu dilynol, gan arwain at gwblhau bron i 1,100 o dai newydd.

6.18 O fewn y CDLI diwygiedig mae'r ddarpariaeth o ran twf tai yn ardal Caerfyrddin wedi'i dosbarthu ar hyd a lled y dref, ac mae dyraniadau yn Abergwili, Llangynnwr, Pibwr-lwyd, a phen gogleddol y dref.

6.19 Er mwyn cyflawni'r angen hwn am dai, mae gan adeiladwyr tai cenedlaethol a lleol ddatblygiadau o fewn y dref.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.20 O ran y defnyddiau cyflogaeth Dosbarth B traddodiadol mae gan Gaerfyrddin dros 25 ha o dir sydd wedi'i ddyrannu at ddibenion cyflogaeth yn y CDLI cyfredol ac mae gan y dref swm tebyg o dir (wedi'i anodi yn y CDLI) sy'n cynnal gweithgareddau cyflogaeth presennol. Yn ychwanegol at hyn, mae'r dref yn bwysig fel cyflogwr ar raddfa fawr trwy'r Cyngor Sir, Ysbyty Glangwili a Phrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant.

Casgliad

6.21 Mae Caerfyrddin yn darparu rôl ranbarthol a lleol bwysig o ran cyflogaeth, manwerthu a hamdden ac o ganlyniad mae'n lle dymunol i fyw. Mae natur gynaliadwy'r dref ynghyd â'i chyfleusterau presennol a'i chwasiti i dderbyn twf yn dangos pwysigrwydd y dref a bydd yn sicrhau ei rôl barhaus fel canolfan ranbarthol ar gyfer cyflogaeth, manwerthu, tai, iechyd a darpariaeth hamdden. Gan hynny, bydd ei dynodiad fel Prif Ganolfan yn golygu mai dyma ble y gwelir y mwyafrif o ddatblygiadau newydd yn y clwstwr hwn. Wrth ddynodi Caerfyrddin fel prif ganolfan y clwstwr, bydd yn cefnogi'r aneddiadau o'i hamgylch fel y sail i'w hanghenion cymdeithasol ac economaidd.

Canolfan Wasanaeth - Pont-iets / Y Meinciau / Pont-henri

6.22 Mae grŵp o aneddiadau sydd â chysylltiad agos, sef Pont-iets, Y Meinciau a Phont-henri wedi'u lleoli yng Nghwm Gwendraeth, yn union rhwng Caerfyrddin a Llanelli ac fe'u nodweddir gan weithgareddau diwydiannol blaenorol a oedd yn ymwneud â chloddio am lo. Mae'n cynrychioli canolfan sefydledig â phoblogaeth gref, sy'n cael ei chefnogi gan yr holl wasanaethau a chyfleusterau a ddisgwylir gan anheddiad o'r fath. Yn hyn o beth mae'n cynnwys darpariaeth adwerthu leol, ysgol gynradd, gofal iechyd, fferyllfa ac ati.

Cymeriad

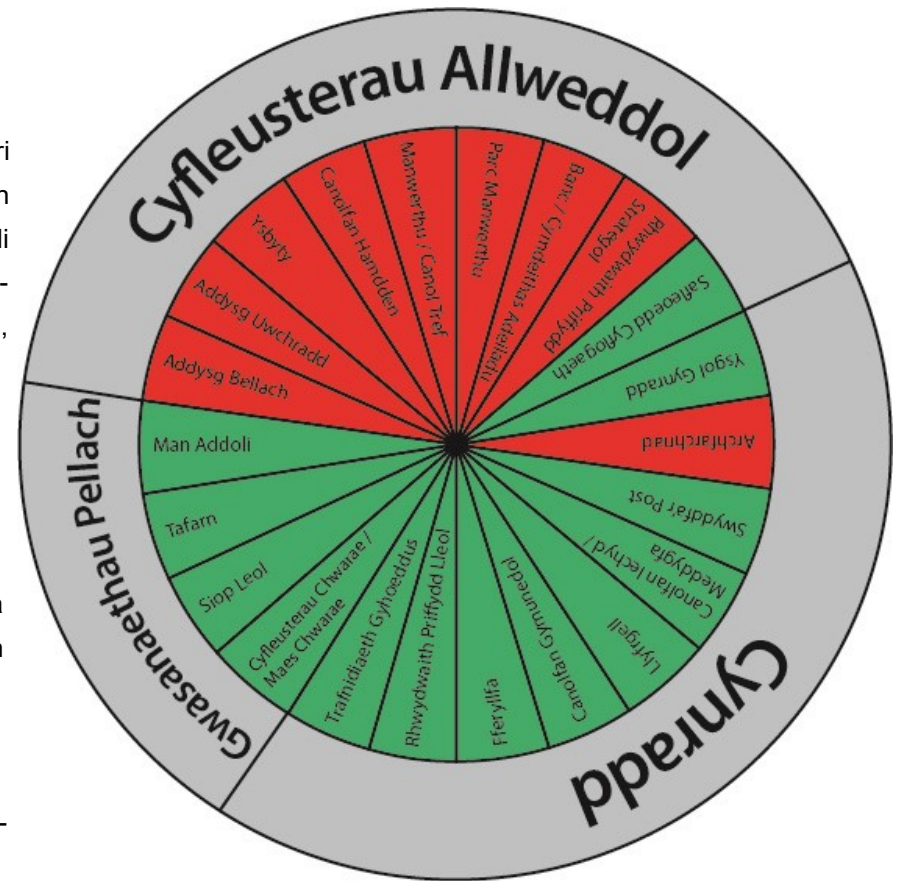
6.23 Nodweddir Pont-iets a'r Meinciau gan batrwm datblygu llinol sydd â Chwm Gwendraeth yn gefndir iddo, ac yn yr achos hwn mae gan dopograffeg yr anheddiad rôl allweddol sy'n estyn y pentref dros bellter o 2.5 milltir. Gellir dadlau bod gan elfen ddeheuol y pentref gysylltiadau gwell â Llanelli; fodd bynnag at ei gilydd mae'r mwyafrif o'r ffurf drefol yn gorwedd yn rhan ogleddol y cwm gyda chysylltiadau gwell â Chaerfyrddin. Mae gan yr ysgolion cynradd Cymraeg a Saesneg ym Mhont-iets rôl allweddol yn ffabrig cymdeithasol yr ardal hon yng Nghwm Gwendraeth.

6.24 Mae materion perygl llifogydd yn amlwg yng ngwaelod y cwm y mae'r anheddiad wedi'i ganoli arno.

6.25 O ran Pont-henri, mae'r pentref wedi'i leoli ar yr hen linell reilffordd a arferai gael ei defnyddio fel rhan o'r gweithgareddau glofaol. Mae rhan o ardal ogleddol Pont-henri wedi'i lleoli o fewn parthau perygl llifogydd. Mae gan Bont-henri gysylltiadau â Phont-iets a Phontyberem, ac mae gan y ddau anheddiad hwn rôl fel canolfan gwasanaethau lleol ar gyfer darparu bwyd a gofal iechyd yn lleol.

Darpariaeth Adwerthu

6.26 Mae gan Bont-iets rôl hollbwysig o ran darpariaeth adwerthu gyda siop fwyd a gorsaf betrol leol sy'n gwasanaethu anghenion y gymuned leol. Darperir darpariaeth fanwerthu ar raddfa fawr yng Nghaerfyrddin neu Lanelli.

Darpariaeth o ran Tai

6.27 Dim ond twf ar raddfa fach mewn tai a welwyd yn y tri anheddiad, gyda methiant i gyflawni niferoedd preswyl mwy o bosibl i'w briodoli i agoswydd y datblygiad tai ar raddfa fawr yn Ffos Las, Carwe - sydd wedi gorlenwi'r farchnad dai. O'r 239 uned ddangosol a ddyrannwyd yn y CDLI cyfredol a fabwysiadwyd, mae 219 uned dal heb eu datblygu.

6.28 O fewn y CDLI diwygiedig, mae'r ffigur dyrannu tai wedi ystyried nifer y tai yn y tri anheddiad, ac felly mae wedi'i leihau'n sylweddol, gyda safleoedd yn cael eu gwaredu o'r rhestr dyrannu tai, a chyflwyno safleoedd newydd sydd â chaniatâd cynllunio.

6.29 Nid yw adeiladwyr tai cenedlaethol yn datblygu yn yr ardal hon, ond mae adeiladwyr bach a chanolig wedi bod yn mynd ati i ddatblygu safleoedd.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.30 Mae gan yr anheddiad gyfleoedd cyflogaeth ar raddfa fach; fodd bynnag, nid oes unrhyw ddyraniadau cyflogaeth yn y pentrefi. Mae'r anheddiad yn dibynnu ar yr ardaloedd twf ar gyfer y mwyafrif o'i ofynion cyflogaeth.

mwyafrif o'i ofynion cyflogaeth.

Casgliad

6.31 Mae ei ddyraniad fel canolfan gwasanaethau lleol o fewn y clwstwr hwn yn un pwysig, o ystyried ei gysylltiadau agos â Chaerfyrddin a Llanelli. Fel a nodwyd uchod, mae lefel y twf yn yr aneddiadau wedi bod yn gyfyngedig i gyfleoedd ar raddfa fach gyda'r safleoedd mwy a ddyrannwyd yn peidio â chael eu cyflwyno. Bydd natur a graddfa'r datblygiadau a ddyrennir i'r aneddiadau'n cael eu hadolygu ar gyfer y CDLI Adneuo.

Canolfan Wasanaeth - Glanyfferi

Cymeriad

6.32 Mae Glanyfferi yn anheddiad llinellol ar aber Bae Caerfyrddin ac Afon Tywi. Ar hyn o bryd, dyrennir yr anheddiad fel Canolfan Gwasanaethau Lleol o fewn y CDLI mabwysiedig, oherwydd ei leoliad ar y brif reilffordd i Orllewin Cymru.

6.33 Er bod gan yr anheddiad wasanaethau a chyfleusterau hunangynhaliol, mae'n dibynnu i raddau ar Gydweli am ddarpariaeth cyflogaeth / siopa bwyd wythnosol, ond yn enwedig Caerfyrddin fel yr anheddiad uchaf yn yr hierarchaeth. Wrth ystyried yr hierarchaeth aneddiadau a'r dull clwstwr a ddefnyddir gyfer y CDLI diwygiedig, ystyrir y byddai Glanyfferi o fewn clwstwr Caerfyrddin, o gofio bod y rhwydwaith ffyrdd yn agosach at Gaerfyrddin.

6.34 Mae llifogydd llanw yn cyfyngu ar yr anheddiad, oherwydd ei leoliad ar yr aber, ond hefyd oherwydd cyfyngiadau topograffig ar hyd ei ymyl dwyreiniol.

Darpariaeth Adwerthu

6.35 Mae siop gyfleustra leol yng nghanol Glanyfferi, ynghyd â siopau sy'n ymwneud â thwristiaeth.

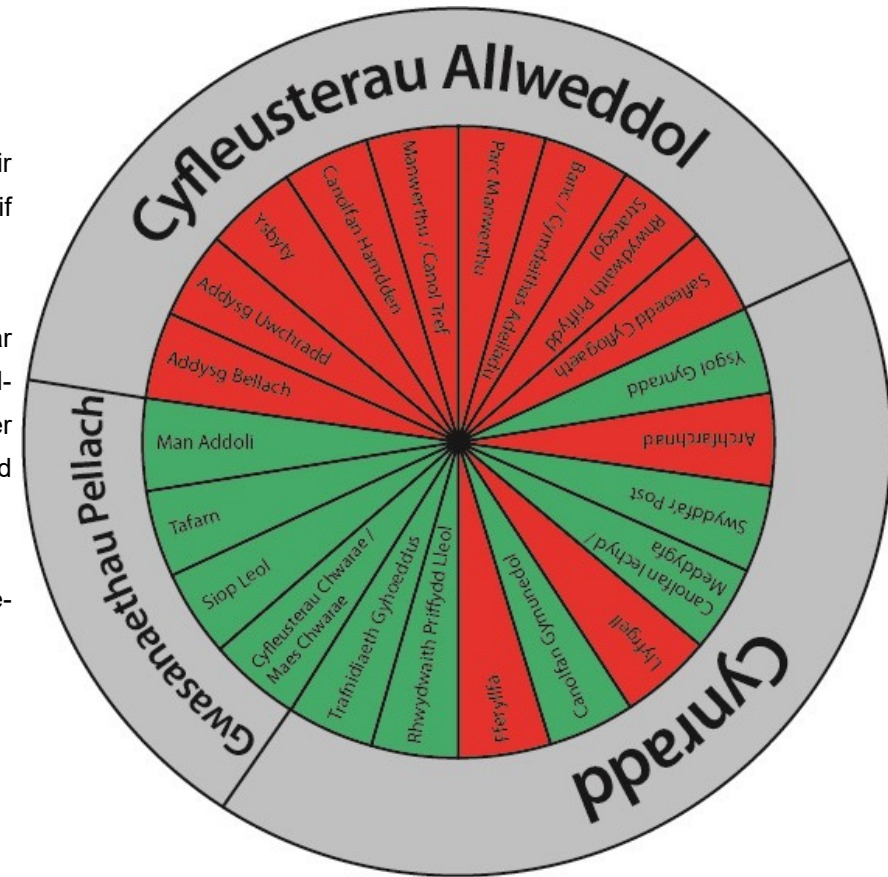
Darpariaeth o ran Twf Tai

6.36 Mae'r anheddiad yn rhoi darpariaeth leol sy'n cael ei chefnogi gan ddatblygwyr bach a chanolig.

6.37 Yn y CDLI mabwysiedig, dyrannwyd dau safle yn y pentref; mae un wedi'i gwblhau ac mae'r llall yn cael ei adeiladu fel lleiniau hunan-adeiladu.

6.38 Cefnogir y ddarpariaeth tai gan y golygfeydd dros yr aber i Lansteffan.

6.39 O fewn y CDLI diwygiedig, nodir dyraniad newydd yn ogystal â chwblhau'r dyraniad presennol i fodloni'r ffigur gofyniad tai. Cynyddwyd y terfynau datblygu hefyd er mwyn caniatáu i ddatblygiadau ar raddfa fach ddigwydd.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.40 Nid oes gan Lanyfferi unrhyw ddyraniadau cyflogaeth presennol, ac mae'n dibynnu ar Gaerfyrddin ar gyfer y rhan fwyaf o'i ddarpariaeth cyflogaeth. I raddau llai, byddai Llanelli hefyd yn cefnogi'r ddarpariaeth hon gan ei bod rhyw 10 milltir i ffwrdd.

Casgliad

6.41 O ystyried y dadansoddiad uchod, yn sicr mae gan Lanyfferi ran briodol i'w chwarae o fewn yr hierarchaeth aneddiadau. Cynigia ddarpariaeth leol ar gyfer nifer cymharol fach o bobl, gyda chysylltiadau trafnidiaeth gyhoeddus i aneddiadau eraill drwy wasanaethau trên

Clwstwr 2 - Llanelli ac Ardal De Gwendraeth

6.42 Mae'r clwstwr hwn ar hyd morlin Llanelli yn cadw ffocws datblygiadol cryf, ac mae ei botensial adfywio'n cael ei gydnabod yn y Strategaeth Trawsnewidiadau a Bargen Ddinesig Bae Abertawe.

6.43 Nodir Llanelli, a'i aneddiadau cyfagos, o fewn ardal Bae Abertawe-y Glannau a'r Cymoedd Gorllewinol yng Nghynllun Gofodol Cymru. Mae hyn bellach yn cael ei atgyfnerthu yn y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol Drafft, sy'n gweld Llanelli fel un o'r prif ardaloedd ar gyfer twf a buddsoddiad rhanbarthol.

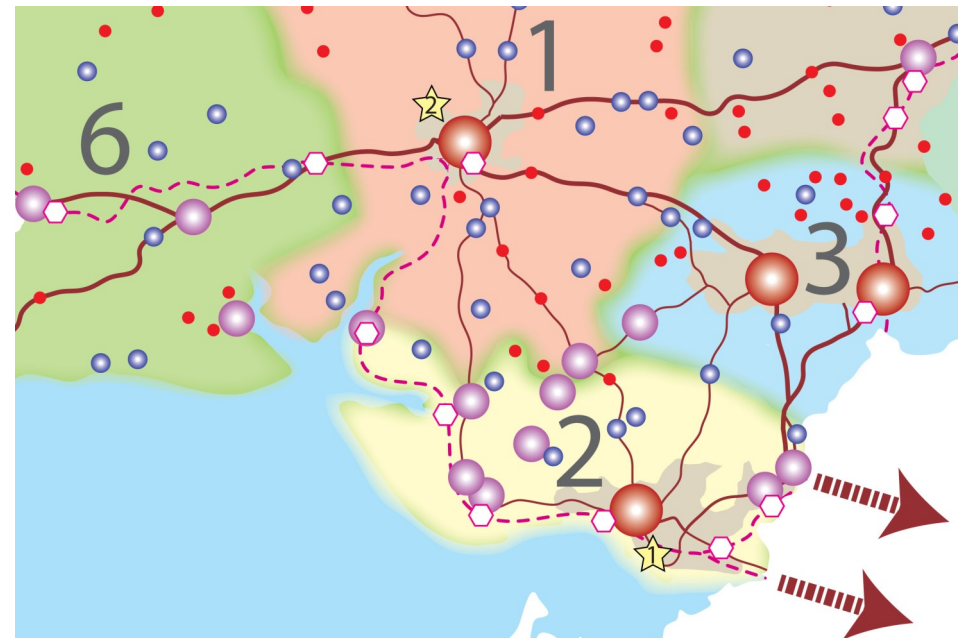
6.44 Mae yn ne-ddwyrain y sir, sy'n ardal drefol ei natur yn bennaf. Mae ganddo hygyrchedd da ar hyd ffyrdd (gan gynnwys yr M4) a rheilffyrdd, ac mae ei agosrwydd at Abertawe'n sicrhau bod ei bwysigrwydd strategol i Sir Gaerfyrddin yn cael ei adlewyrchu yn ei ddyheadau datblygu.

6.45 Yn Llanelli yn bennaf mae'r boblogaeth yn y gornel dde-ddwyreiniol hon o Sir Gaerfyrddin, ac mae'r dref a'r aneddiadau o amgylch yr ardal dwf yn cefnogi darparu tai a swyddi newydd; Mae'r ardal yn gyfrannwr cryf o ran adwerthu, tra nodir ei photensial o ran twristiaeth gan gynnwys Cae Rasio Ffos Las yn Nhrimsaran a Llwybr Arfordirol y Mileniwm a Pharc Gwledig Pen-bre ar hyd ei harfordir deheuol.

6.46 Er bod y sector gweithgynhyrchu traddodiadol yn parhau i fod ag enw da, mae'r swyddi cyferbyniol a gynigir yn y Bynea, Dafen a Llynnoedd Delta yn adlewyrchu'r modd y mae sectorau'r ardal yn ehangu.

Prif Ganolfan	Llanelli	
Canolfan Wasanaeth	Porth Tywyn Fforest/Yr Hendy Llangennech	Pen-bre Trimsaran/Carwe Cydweli
Pentrefi Cynaliadwy	Mynyddygarreg Pump-hewl/Horeb	Llan-saint / Broadway
Pentrefi Gwledig	Cynheidre	Pedair-hewl

Tabl 7

6.47 O ran y ddarpariaeth tai o fewn y CDLI diwygiedig, mae'r clwstwr hwn yn bwriadu datblygu 3,059 o unedau neu 43.8% o'r dyraniad tai cyffredinol a'r ffigur ymrwymiad gofynnol, a nodir ym Mholisi SP3. Y clwstwr hwn yw'r clwstwr mwyaf o fewn yr hierarchaeth aneddiadau i ddarparu ar gyfer datblygiadau newydd.

6.48 O ran y data a nodwyd yn yr Asesiad o'r Farchnad Dai Leol, mae'r clwstwr hwn yn rhan o Ardal Gweithredu Tai Fforddiadwy Llanelli, sy'n nodi'r angen mwyaf o ran tai yn Sir Gaerfyrddin (ar gyfer y farchnad a thai fforddiadwy). Mae'r angen hwn yn bennaf o fewn yr ardaloedd mwy trefol lle mae'r rhan fwyaf o'r boblogaeth yn byw.

6.49 O ran yr aneddiadau llai o faint o fewn y clwstwr, mae eu niferoedd yn gymharol fach, gan fod yr ardal yn un drefol yn bennaf. Fodd bynnag, maent yn cynnig cyfleoedd ar raddfa fach i ddatblygu

Prif Ganolfan - Llanelli

6.50 Mae Llanelli wedi'i lleoli'n strategol yn agos at goridor trafndiaeth yr M4 yn ogystal â bod ar y cyswllt rheilffordd rhwng Llundain ac Abergwaun. Mae Llanelli'n ganolfan arwyddocaol ar leoliad arfordirol sydd wedi'i lleoli yn ne-ddwyrain y Sir. Yn draddodiadol roedd y dref yn ganolfan diwydiant trwm a gweithgynhyrchu, ac mae'n parhau i fod yn ganolfan weinyddu a chyflogaeth bwysig. Mae ei lleoliad cynaliadwy yn cadarnhau ei haddasrwydd i dderbyn cyfradd uchel o dwf dros gyfnod y cynllun.

6.51 Yn unol â Strategaeth Ofodol Ddrafft y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol, ystyrir Llanelli yn brif ardal ar gyfer twf o fewn Rhanbarth y Canolbarth a'r De-orllewin.

6.52 Mae Llanelli yn cyflawni rôl allweddol o ran Bargaen Ddinesig Bae Abertawe gyda'r darpar Bentref Llesiant a Gwyddor Bywyd yn ddatblygiad sylweddol i'r rhanbarth ac yn cynnig buddsoddiad mawr iawn a chyfleoedd deilliedig.

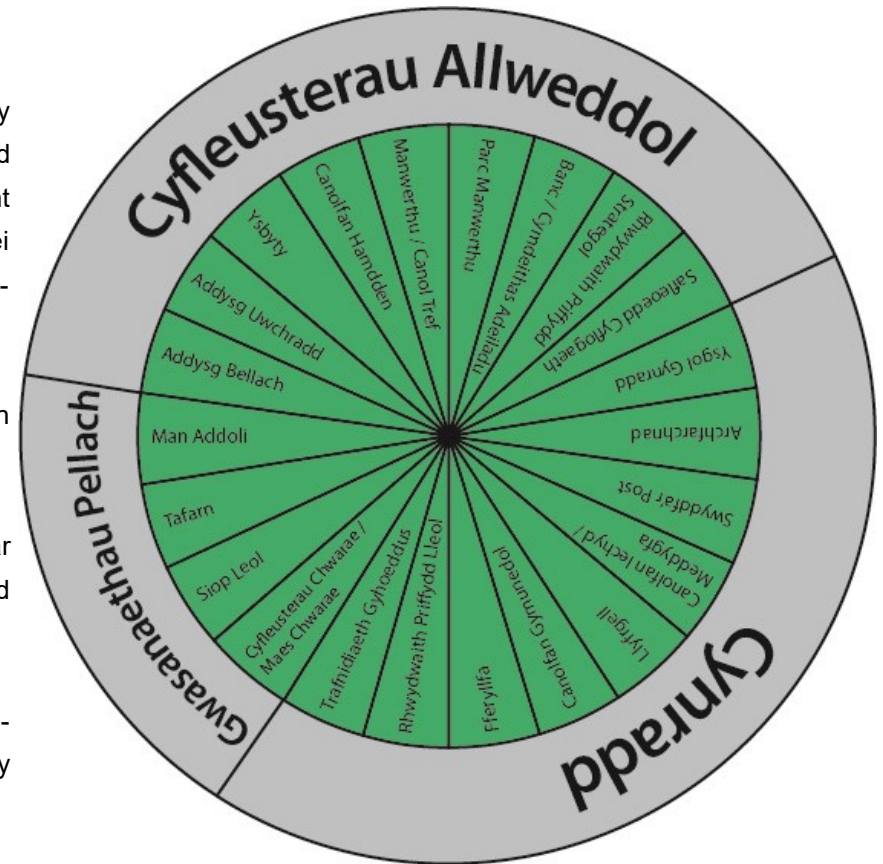
6.53 Mae cyfran uchel o boblogaeth y sir wedi'i chydgrynhoi yn Llanelli a'r cyffiniau, ac mae ardaloedd Cyngor Tref Llanelli a Chyngor Gwledig Llanelli'n cynnwys ychydig dros 20% o boblogaeth y Sir.

6.54 Mae'r cyfyngiadau datblygu presennol a brofir yn Llanelli yn destun trafodaethau ac ymchwiliadau parhaus. Caiff rhan ddeheuol y dref ei llesteirio gan y parth lle ceir perygl o lifogydd, gyda chymysgedd o barthau llifogydd C1 ac C2.

6.55 O safbwynt yr ystyriaethau seilwaith sy'n effeithio ar ardal Llanelli, mae ymwybyddiaeth wedi bod ers tro o'r materion sy'n codi gyda golwg ar drefniannau gwastraff a dŵr wyneb yr ardal. Mae Safle Morol Ewropeaidd Bae Caerfyrddin a'i Aberoedd yn rhan o rwydwaith o ardaloedd ledled Ewrop - sef cyfres Natura 2000 - a ddynodwyd o dan Gyfarwyddeb Cynefinoedd ac Adar yr Undeb Ewropeaidd er mwyn diogelu cynefinoedd a rhywogaethau sydd o bwys ac sydd dan fygythiad ar raddfa Ewropeaidd.

Darpariaeth Adwerthu

6.56 Mae gan Lanelli (a'i chanol tref) rôl adwerthu sefydledig sydd wedi cael ei hategu dros y blynyddoedd diwethaf gan barciau adwerthu y tu allan i'r dref. Er gwaethaf y cynnig adwerthu mewn datblygiadau y tu allan i'r dref, mae'r dref yn cadw craidd adwerthu sy'n cynnwys cymysgedd o siopau cenedlaethol a lleol. Gwelwyd adfywio sylweddol mewn rhan o ganol y dref yn sgil datblygiad Porth y Dwyrain, sy'n cynnwys sinema'r Odeon ac sydd hefyd wedi ehangu arlwy canol y dref i gynnwys hamdden masnachol.

6.57 Bu buddsoddiadau parhaus yng nghanol y dref o ran adnewyddu eiddo fel rhan o'r grant Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid. Mae hyn wedi dangos llwyddiant nodedig wrth adfywio ardaloedd yng nghanol y dref a gwneud defnydd effeithiol o eiddo unwaith eto. Mae'r Cyngor Sir yn mabwysiadu Gorchymyn Datblygu Lleol (GDLL) ar gyfer canol y dref ac mae'n cysylltu â'r amcanion adfywio ehangach ar gyfer canol y dref.

6.58 Mae'r arlwy manwerthu y tu allan i'r dref ym Mharc Trostre a Pharc Pemberton yn cynnwys cymysgedd o siopau nwyddau cymharol, swmpus a chyfleustra, gan gynnwys siopau cludfwyd cyflym ac archfarchnadoedd mawr Tesco a Morrisons.

Darpariaeth o ran Twf Tai

6.59 Mae gan Llanelli hanes llwyddiannus o gyflawni ei thwf tai gydag 17 o'r dyraniadau tai yn Llanelli (gan gynnwys Llangennech) wedi cael eu cwblhau. Fodd bynnag, cydnabyddir hefyd bod nifer o ddyraniadau mwy heb gael eu datblygu yn ardal Llanelli, yn enwedig yng nghyffiniau porth y dwyrain. Er bod y safleoedd hyn yn gwneud cyfraniad mawr at y ffigwr tai ar y cyfan ar gyfer Llanelli, mae gan nifer o'r safleoedd hyn ganiatadau cynllunio dilys.

6.60 O fewn y CDLI diwygiedig, bydd Llanelli yn parhau i ddarparu'r raddfa fwyaf o ddatblygiad o fewn y sir. Mae gan adeiladwyr tai cenedlaethol, rhanbarthol a lleol ddatblygiadau o fewn y dref a'r cymunedau cyfagos sy'n darparu cymysgedd o fathau o dai.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.61 Mae Llanelli'n cynnig ystod eang o gyfleoedd cyflogaeth gan gynnwys cyflogaeth yn y sector gweithgynhyrchu, gwasanaethau ac adwerthu. Mae Llanelli'n cefnogi'r llafurlu o fewn yr ardal, ac mae ei safle ar yr M4 yn arwain at gymudo allan o'r Sir i gyfeiriad Abertawe a'r tu hwnt.

6.62 O ran tir cyflogaeth Dosbarth Defnydd B traddodiadol, mae dros 32 hectar o dir wedi'i ddyrannu at ddibenion o'r fath yn y CDLI cyfredol. Ochr yn ochr â hyn ceir y swm hel-aeth o dir cyflogaeth presennol sy'n gorwedd yn Llanelli, sy'n gyfanswm o 216 ha (gan gynnwys Llangennech), sy'n parhau i ateb diben pwysig trwy drosgiant neu newid defnydd busnesau presennol ac ailddatblygu safleoedd blaenorol neu segur.

6.63 Yn fwy diweddar mae Bargen Ddinesig Bae Abertawe wedi dynodi bod un o dri phrosiect newydd ar gyfer Sir Gaerfyrddin – Pentref Llesiant a Gwyddor Bywyd – yn dod i'r Safle Strategol yn Llynnoedd Delta yn Llanelli.

Casgliad

6.64 Mae natur gynaliadwy Llanelli a'i chpasiti am dwf yn tanlinellu pwysigrwydd y dref a bydd hyn yn sicrhau y bydd ei rôl fel canolfan ar gyfer swyddi, adwerthu, tai, iechyd a darpariaeth hamdden yn parhau. Gan hynny, bydd ei dynodiad fel Prif Ganolfan yn golygu mai dyma ble y gwelir y mwyafrif o ddatblygiadau newydd yn y clwstwr hwn. Trwy ddynodi Llanelli fel prif ganolfan y clwstwr, bydd yn cefnogi'r aneddiadau o'i hamgylch ar gyfer eu hanghenion cymdeithasol ac economaidd.

6.65 Cydnabyddir y dylai'r twf hwn gael ei gynllunio mewn modd sy'n adlewyrchu ac yn cydnabod rhai o'r heriau presennol, yn anad dim y rhai sy'n ymwneud â pherygl llifogydd a'r cyfyngiadau amgylcheddol.

6.66 Mae cyfleoedd yn y dyfodol gan gynnwys adfywio canol y dref a'r ardal arfordirol yn hybu ac yn sbarduno gwelliannau economaidd-gymdeithasol. Bydd hefyd yn gwella hygyrchedd cartrefi, gwasanaethau a chyflogaeth ledled De-ddwyrain Sir Gaerfyrddin a'r tu hwnt

Canolfan Wasanaeth - Porth Tywyn a Phen-bre

Cymeriad

6.67 Mae Porth Tywyn a Phen-bre yn ganolfan boblogaeth fawr yng nghyd-destun canolfannau gwasanaethau presennol yn Sir Gaerfyrddin gyfan. Maent mewn lleoliad pwysig ar y glannau ac yn cynnig nifer o wasanaethau, ond sy'n amlwg yn llai na'r hyn a gynigir gan y Prif Ganolfannau. Mae Porth Tywyn a Phen-bre yn darparu cyfle am dwf, yn enwedig o ystyried eu hagosrwydd at Lanelli. Bydd llawer o'r datblygu'n digwydd yng nghyffiniau Harbwr Porth Tywyn, sydd wedi cael ei adfywio'n rhannol drwy gynnig twristiaeth/hamdden, ynghyd â chysylltiadau â Pharc Arfordirol y Mileniwm a Pharc Gwledig Pen-bre. Mae gan yr ardal amgylchedd naturiol eithriadol a chyfeirir at y ffaith bod Safle Morol Ewropeaidd Bae a Morydau Caerfyrddin yn agos.

Darpariaeth Adwerthu

6.68 Mae ffin canol tref Porth Tywyn yn darparu siopau adwerthu lleol sy'n cynnwys cymysgedd o siopau cyfleustra ac adwerthwyr cymharol. Caiff canol y dref, y mae Heol yr Orsaf yn ffin iddo, ei rannu gan y llinell reilffordd.

6.69 Ym mhentref Pen-bre mae siop leol a nifer o ddelwriaethau ceir.

Darpariaeth o ran Twf Tai

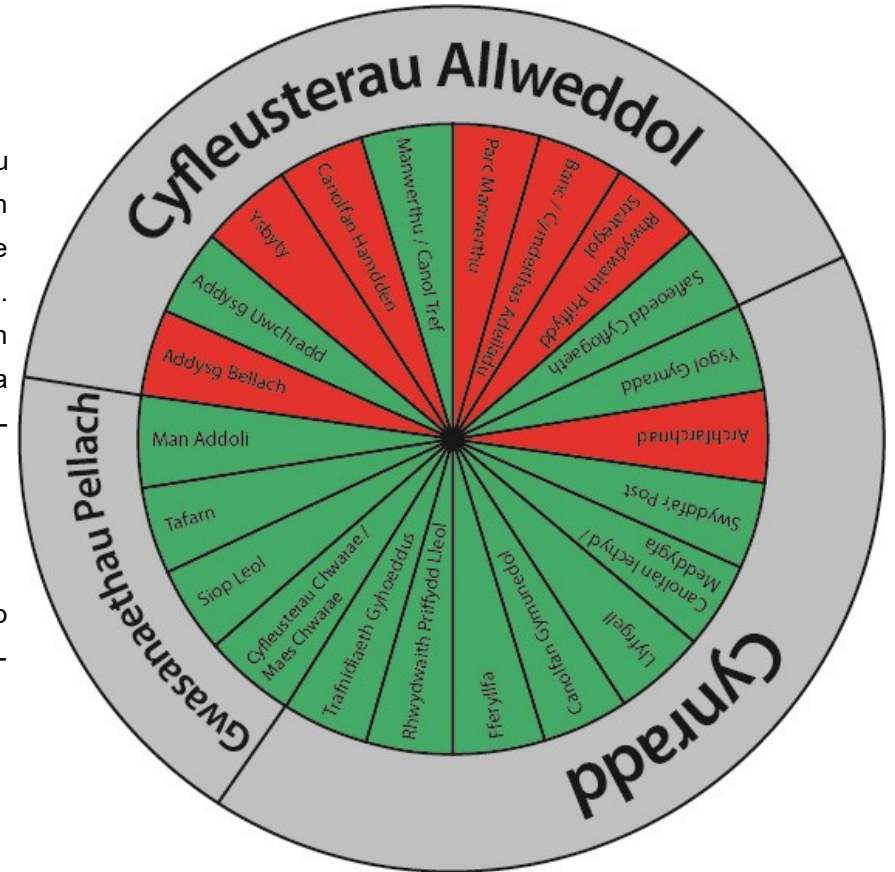
6.70 Mae'r aneddiadau yn cyflawni rôl bwysig yn yr ardal trwy gefnogi Llanelli a thrwy ychwanegu at y dref honno, ac mae'r dosbarthiad yn adlewyrchu'r gydnabyddiaeth a roddir i'r ganolfan gyfagos fel canolbwynt y twf.

6.71 Mae Cydastudiaeth Argaeledd Tir ar gyfer Tai 2019 yn nodi bod rhyw 262 o'r 413 o unedau a ddyrannwyd yn y CDLI mabwysiedig heb gael eu datblygu.

6.72 Mae cynnydd mawr mewn Cymdeithasau Tai ym Mhorth Tywyn, gan gynnwys adran dai'r Cyngor ei hun yn datblygu tai fforddiadwy i ateb y galw yn yr ardal.

6.73 O fewn y CDLI diwygiedig, mae llawer o'r safleoedd a ddiffiniwyd gynt yn hap-safleoedd yn cael eu dwyn i mewn i'r elfennau dyraniad ac ymrwymiad tai o gyflenwad tai. Bydd y safleoedd hyn yn cefnogi'r cyfle i adfywio ar raddfa fawr yn ardal yr harbwr.

6.74 Ym Mhen-bre ceir cymysgedd o adeiladwyr tai cenedlaethol a chwmnïau adeiladu lleol sydd â diddordeb mewn datblygu yn y pentref.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.75 O ran y defnyddiau cyflogaeth Dosbarth B traddodiadol, mae Parc Diwydiannol Dyfatty (dros 3 ha mewn maint) yn cefnogi'r ardal o ran darpariaeth cyflogaeth newydd yn y CDLI mabwysiedig cyfredol. Ar y cyd â hyn ceir y swm helaeth o dir cyflogaeth sy'n gorwedd o fewn y dref, sy'n gyfanswm o bron i 11 ha, sy'n parhau i ateb diben pwysig o safbwynt cyflogaeth.

Casgliad

6.76 O ystyried y dadansoddiad uchod, mae Porth Tywyn a Phen-bre yn aneddiadau hunangynhaliol gyda'r holl wasanaethau a chyfleusterau sy'n briodol i'w graddfa. Yn yr ystyr hwn, mae'n chwarae rhan hanfodol fel canolfan wasanaeth yn yr hierarchaeth aneddiadau, gan edrych i Lanelli am gyfleoedd ar raddfa fwy.

Canolfan Wasanaeth - Yr Hendy / Fforest

Cymeriad

6.77 Mae safle'r Hendy a Fforest o fewn y fframwaith aneddiadau'n adlewyrchu rôl a swyddogaeth sy'n cefnogi Llanelli i raddau helaeth ac sy'n deillio o'u lleoliad ar gyffordd yr M4. Mae hyn yn cynnig cyfle i dderbyn lefel o dwf sy'n debyg i anheddiad sydd wedi'i leoli o fewn de ddwyrain y Sir sy'n drefol yn bennaf.

6.78 Cafodd yr Hendy ei gategoreiddio fel rhan o Lanelli yng Nghynllun Gofodol Cymru ac mae lefel y twf a ddisbarthwyd i'r pentref yn y CDLI mabwysiedig (Preswyl - 219 anheddiad) yn tystio i'w lleoliad ger yr M4, ei swyddogaeth ar lefel Sirol, a'i rôl gefnogol i Lanelli ei hun. Mae'r anheddiad yn arddangos cymeriad Canolfan Wasanaeth gan ei fod yn darparu rôl leol bwysig, ond mae'n edrych tuag at Lanelli, Pontarddulais ac Abertawe gerllaw ar gyfer darpariaethau lefel uwch.

Darpariaeth Adwerthu

6.79 Er bod yr Hendy'n cynnig siop leol a darpariaeth siopau bach megis y fferyllfa, mae siop Tesco a darpariaethau adwerthu eraill yng nghanol y dref ym Mhontarddulais yn cynnig cyfleoedd adwerthu. Mae'r Hendy yn dibynnu ar Lanelli a Throstre ar gyfer siopau adwerthu cenedlaethol mwy a darpariaeth nwyddau swmpus hefyd.

Darpariaeth o ran Twf Tai

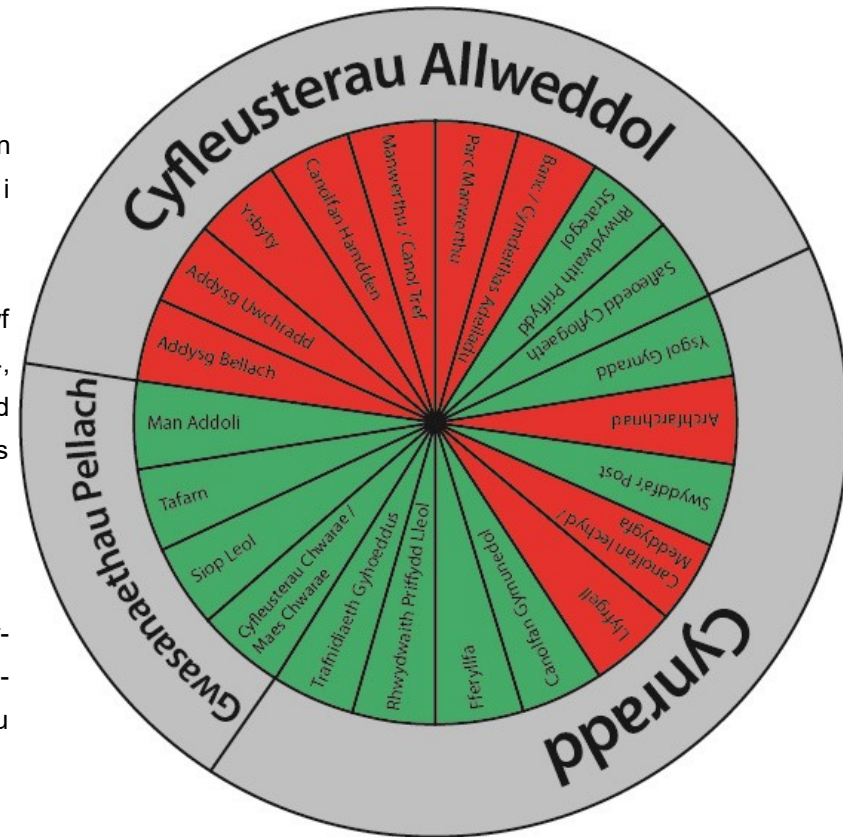
6.80 Mae'r anheddiad wedi perfformio'n gymharol dda o safbwynt darparu tai lle mae'r farchnad dai yn fywiog gydag adeiladwyr tai cenedlaethol yn bresennol a'r llog wedi'i nodi ar y rhan fwyaf o'r safleoedd a ddyrannwyd.

6.81 Gan fod yr Hendy a Fforest yn ffinio â Phontarddulais bron, mae Dinas a Sir Abertawe wedi nodi datblygiadau tai ar raddfa fawr ar gyfer Pontarddulais ac mae ystyriaethau trawsffiniol ar niferoedd tai yn cael eu hystyried fel rhan o'r CDLI diwygiedig.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.82 Nid oes gan yr Hendy unrhyw dir penodol wedi'i ddyrannu at ddibenion cyflogaeth arfaethedig yn y cynllun datblygu lleol presennol a fabwysiadwyd, ond mae gan yr anheddiad ystad ddiwydiannol 4 hectar sydd ag unedau ar gyfer nifer o fusnesau bach ac sydd, drwy hynny, yn darparu gwasanaeth lleol pwysig.

6.83 Ar ben hynny, mae'r Hendy'n elwa o'i lleoliad strategol ar bwys yr M4 ac o'i agosrwydd at y gwasanaethau a'r amwynderau a ddarperir gan Lanelli.

Casgliad

6.84 O ystyried y dadansoddiad uchod, mae'r Hendy a Fforest yn bentrefi hunangynhaliol gyda'r holl wasanaethau a chyfleusterau sy'n briodol i'w graddfa'n agos iawn atynt.

6.85 Cynrychiolir twf tai yr Hendy a Fforest yn y CDLI diwygiedig gan bum dyraniad ac iddynt ddarpariaeth ddangosol gyfunol o 119 o aneddiadau. Mae gostyngiad yn niferoedd y tai yn adlewyrchu ei leoliad yng nghyd-destun Pontarddulais a goblygiadau ei dwf.

Canolfan Wasanaeth - Llangennech

Cymeriad

6.86 Mae safle Llangennech o fewn y fframwaith aneddiadau'n adlewyrchu rôl a swyddogaeth sy'n cefnogi Llanelli i raddau helaeth ac sy'n deillio o'i leoliad ar gyffordd yr M4. Dylid nodi bod yr anheddiad ar wahân i Lanelli, ond bod cysylltiadau cryf rhwng y pentref a'r dref. Mae hyn yn cynnig cyfle i dderbyn lefel o dwf sy'n debyg i anheddiad sydd wedi'i leoli o fewn de ddwyrain y Sir sy'n drefol yn bennaf. Mae Llangennech wedi'i gategoreiddio'n rhan o Lanelli yng Nghynllun Gofodol Cymru. Mae'r anheddiad yn arddangos cymeriad Canolfan Wasanaeth gan ei fod yn darparu rôl leol bwysig, ond mae'n edrych tuag at Lanelli ac Abertawe gerllaw ar gyfer darpariaethau lefel uwch.

Darpariaeth Adwerthu

6.87 Mae Llangennech yn cynnig darpariaethau siopau bwyd lleol sy'n diwallu anghenion yr anheddiad. Fodd bynnag, mae'n dibynnu ar Lanelli ar gyfer nwyddau cymharol, cyfleustra a swmpus mwy.

Darpariaeth o ran Twf Tai

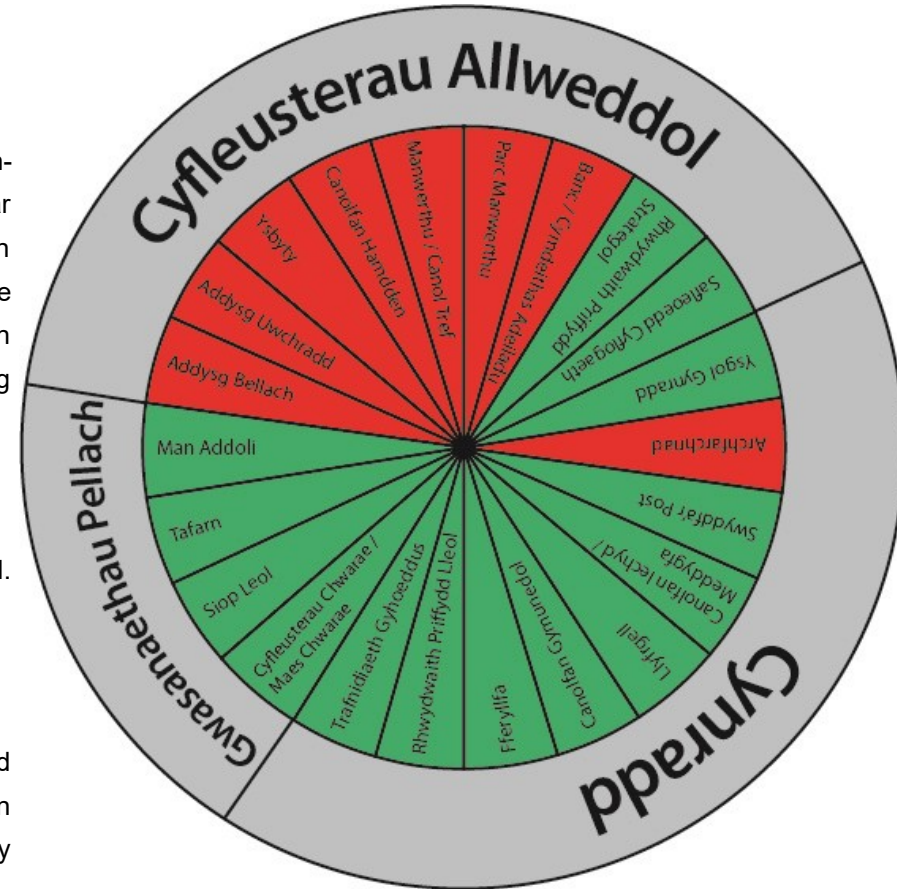
6.88 Mae cyfleoedd datblygu tai yn Llangennech wedi'u cyfyngu i ddatblygiadau ar raddfa fach, ond mae'r dyraniadau mawr yn y Bryn (sydd o fewn ward Cyngor Cymuned Llangennech) wedi perfformio'n weddol dda o ran darparu tai lle mae'r farchnad dai yn fywiog, gydag adeiladwyr tai cenedlaethol ar y safle ar hyn o bryd.

6.89 Yn y CDLI diwygiedig, mae gwaith ar y gweill o ran llawer o ddyraniadau tai Llangennech, ac mae gwaith yn cael ei wneud i wella'r gwaith trin dŵr gwastraff.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.90 Nid oes gan Llangennech unrhyw dir penodol sydd wedi'i ddyrannu at ddibenion cyflogaeth arfaethedig yn y CDLI mabwysiedig cyfredol; fodd bynnag mae gan yr anheddiad ddwy ardal ddiwydiannol bresennol, gan gynnwys yr ystâd helaeth yn Heol Trosserch (dros 20 ha) sy'n cynnwys nifer fawr o fusnesau, gan felly roi darpariaeth bwysig o ran cyflogaeth.

6.91 Ar ben hynny, mae Llangennech yn elwa o'i leoliad strategol ar bwys yr M4 ac o'i agosrwydd at y gwasanaethau a'r amwynderau a ddarperir gan Lanelli.

Casgliad

6.92 O ystyried y dadansoddiad uchod, mae Llangennech yn bentref hunangynhaliol gyda'r holl wasanaethau a chyfleusterau sy'n briodol i'w raddfa'n agos iawn ato. Yn hyn o beth, mae'n cyflawni rôl hollbwysig fel canolfan wasanaethau o fewn yr hierarchaeth aneddiadau. Mae ei leoliad ar goridor yr M4 yn ei wneud yn anheddiad deniadol i gymudwyr.

6.93 Rhagwelir y bydd potensial datblygu Llangennech yn cael ei wireddu o fewn y CDLI diwygiedig.

Canolfan Wasanaeth - Trimsaran/Carwe

Cymeriad

6.94 Caiff Trimsaran ei gydnabod fel anheddiad allweddol wedi'i grwpio yn Strategaeth Ardal Bae Abertawe: Strategaeth Ardal Cynllun Gofodol Cymru y Glannau a'r Cymoedd Gorllewinol. Lleolir yr anheddiad ym mhen isaf Cwm Gwendraeth yn gymharol agos i Lanelli, Cydweli a Phorth Tywyn, a nodwedd arno yw'r hen weithgareddau diwydiannol yn ymwneud â mwyngloddio. Mae'n cynrychioli canolfan sefydledig â phoblogaeth gref, sy'n cael ei chefnogi gan yr holl wasanaethau a chyfleusterau a ddisgwyllir gan anheddiad o'r fath. Mae'r rhain yn cynnwys darpariaethau addysg, canolfan hamdden, fferyllfa a swyddfa bost leol, ymhlith eraill.

6.95 Mae'r anheddiad yn chwarae rôl bwysig fel ardal allweddol Gymraeg ei hiaith yng nghadarnleoedd ieithyddol Cwm Gwendraeth.

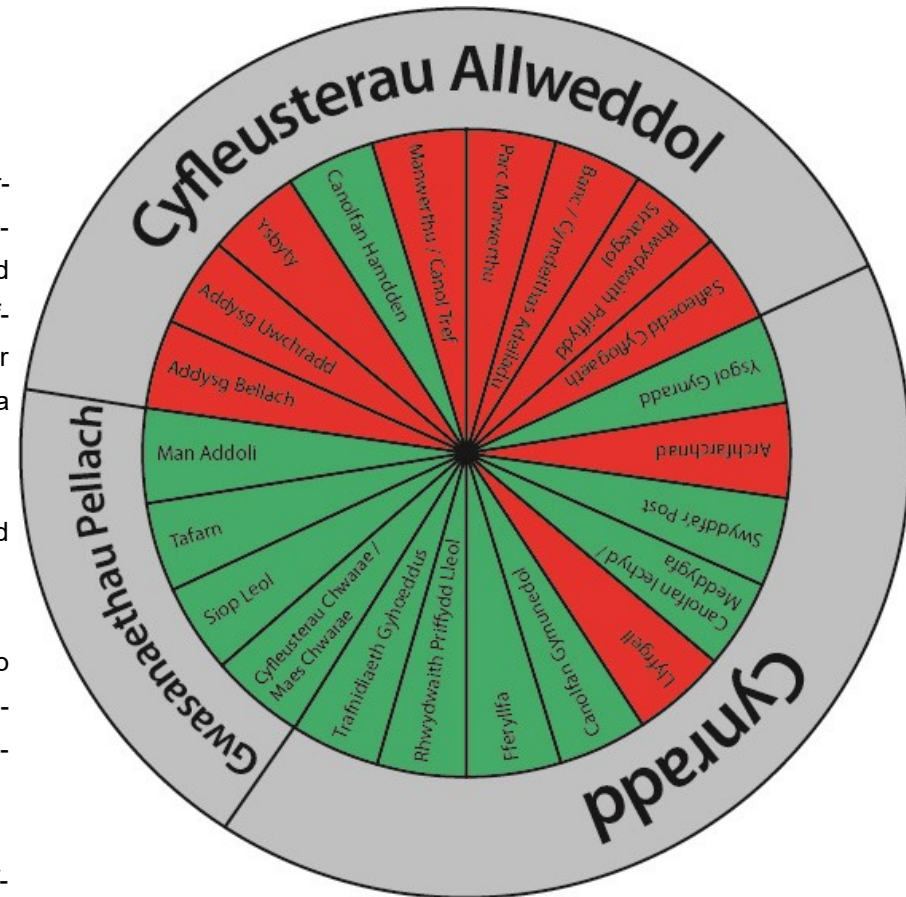
6.96 Mae Carwe wedi newid yn sylweddol yn ystod y 15 mlynedd ddiwethaf gydag adfywio gwaith glo brig Ffos Las i greu cae rasio yn ddatblygiad amlwg. Mae hwn yn gae rasio a gydnabyddir yn genedlaethol sydd hefyd yn lleoliad digwyddiadau a lletygarwch sy'n cynnal cerddorion a grwpiau rhyngwladol adnabyddus. Daw mewnlifiad enfawr o bobl yma ar adegau gwahanol o'r flwyddyn.

6.97 Er mwyn cefnogi Ffos Las, mae datblygiad Persimmon o 480 o dai posibl, a gaiff eu codi dros gyfnod hir, wedi gweld cynnydd sylweddol yn y boblogaeth leol, ac wedi newid y pentref yn ei hanfod o gymuned gynaliadwy yn y CDLI mabwysiedig i ganolfan wasanaeth fel y'i hystyrir yn y CDLI Diwygiedig.

6.98 O ystyried y cysylltiadau rhwng Carwe a Thrimsaran, ac effeithiau'r farchnad dai ar bob anheddiad, mae wedi'i farnu'n beth doeth cyfuno'r ddau bentref hyn yn un ganolfan wasanaeth o fewn y CDLI diwygiedig.

Darpariaeth Adwerthu

6.99 Mae gan yr aneddiadau siop leol ar gyfer nwyddau cyfleustra, ac mae Cydweli a Llanelli'n agos i fodlon gofynion adwerthu mwy y trigolion. Byddai Caerfyrddin hefyd yn gyrchfan ar gyfer darpariaethau adwerthu.

Darpariaeth o ran Twf Tai

6.100 Mae'n ganolfan wasanaeth o fewn y CDLI diwygiedig o achos ei maint a lleoliad yng nghyd-destun Llanelli a'r gymuned leol ehangach.

6.101 Prin fu'r twf o fewn Trimsaran, ac adlewyrchir hyn yn y newidiadau yn y CDLI diwygiedig lle mae'r rhan fwyaf o ddyraniadau'r CDLI mabwysiedig wedi eu dad-ddyrannu. Yn natblygiad Ffos Las yng Ngharwe y mae'r rhan fwyaf o ddyraniad yr anheddiad, gyda 233 o breswylfeydd o'r 283 o aneddiadau a ddyrennir yn y Cynllun

6.102 Hefyd mae digon o gyfleoedd datblygu ar raddfa fach yn Nhrimsaran a Charwe, y byddai datblygwyr canolig eu maint a chwmnïau lleol yn manteisio arnynt.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.103 Mae gan yr aneddiadau gyfleoedd cyflogaeth ar raddfa fach; fodd bynnag, nid oes unrhyw ddyraniadau cyflogaeth arfaethedig yn y pentrefi.

Casgliad

6.104 Mae natur, dosbarthiad, a graddfa'r datblygiad a ddyrennir i'r aneddiadau yr un peth â chanolfannau gwasanaeth tebyg yn y CDLI Diwygiedig. Er bod darpariaeth ar raddfa fawr yn cael ei dosbarthu i ddau ddyraniad yn unig o fewn y pentrefi, mae digon o gyfleoedd ar raddfa fach.

Canolfan Wasanaeth - Cydweli

6.105 Caiff Cydweli ei nodi fel canolfan gwasanaethau bwysig yn ne-ddwyrain trefol Sir Gaerfyrddin ac wrth y porth deheuol i Gwm Gwendraeth. Lleolir y dref yn agos i brif gynllun y Glannau yng Nghynllun Gofodol Cymru a chaiff ei chydabod fel anheddiad grŵp allweddol yng Nghynllun Gofodol Cymru Bae Abertawe: Y Glannau a'r Cymoedd Gorllewinol.

6.106 Mae Cydweli yr un pellter o Lanelli a Chaerfyrddin ar hyd yr A484, ac mae'n lle poblogaidd ar gyfer twf, gyda sylfaen boblogaeth gref. Lleolir yr anheddiad ar y coridor trafniadaeth gynaliadwy ac ar y brif reilffordd rhwng Abergwaun a Llundain, gyda gorsaf o fewn 5 munud ar droed o ganol y dref.

6.107 Mae gan Gydweli ddarpariaeth leol o ran cyfleusterau cymunedol, gan gynnwys ysgol gynradd, gofal iechyd, siopau cludfwyd a thafarndai a.y.b. Mae twristiaeth yn chwarae rhan bwysig yn y dref, gyda'r castell yn amlwg yn y canol, a'i furiau'n creu cymeriad canoloesol o fewn yr ardaloedd cadwraeth. Mae'r dref hefyd yn agos at Barc Gwledig Pen-bre a'i gyfleoedd twristiaeth, a dim ond ychydig filltiroedd i ffwrdd y mae Parc Carafanau Bae Caerfyrddin.

Darpariaeth Adwerthu

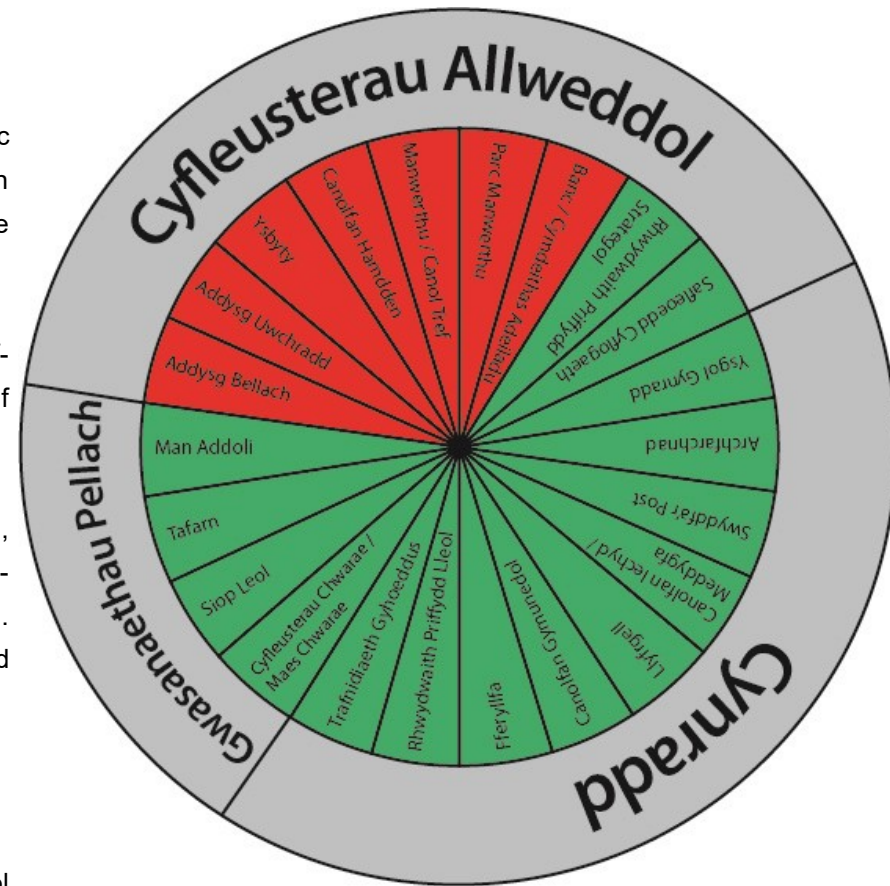
6.108 Mae gan yr anheddiad ddarpariaeth adwerthu leol sy'n cynnwys siop fwyd leol ac adwerthwyr lleol eraill.

Darpariaeth o ran Twf Tai

6.109 Mae'r CDLI mabwysiedig yn cydnabod pwysigrwydd Cydweli fel canolfan wasanaethau ac adlewyrchir hyn yn nifer y dyraniadau tai yn y dref. At ei gilydd mae gan Gydweli 10 o ddyraniadau tai, sy'n amrywio yn eu maint o 6 uned i 95 uned, ac mae cyfleoedd ar gyfer datblygiadau ar raddfa fach. Mae gan y CDLI mabwysiedig ffigur dyrannu o 301 o unedau.

6.110 Yn y CDLI diwygiedig, mae'r ffigur dyraniad tai wedi ystyried maint y datblygiad tai yng Nghydweli, ac felly wedi cael ei leihau'n sylweddol, gyda'r safleoedd yn cael eu dileu o'r rhestr dyrannu tai, a chyflwyno safleoedd newydd sydd â chaniatâd cynllunio. Mae'r ffigur dyraniad tai wedi cael ei leihau i 133 o unedau.

6.111 Mae perygl llifogydd a threftadaeth hanesyddol adeiledig yr anheddiad yn ffactorau pwysig o ran meithrin dealltwriaeth o allu'r anheddiad i dyfu.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.112 Er nad oes gan yr anheddiad ddyraniadau cyflogaeth arfaethedig, mae'r anheddiad yn cynnig cyfleoedd cyflogaeth amrywiol, a hynny ym maes twristiaeth, y diwydiant bwyd anifeiliaid anwes a delwriaethau ceir.

Casgliad

6.113 Mae Cydweli'n dref hunangynhaliol gyda'r holl wasanaethau a chyfleusterau sy'n briodol i'w graddfa. O ystyried ei lleoliad, yn union yn y canol rhwng Llanelli a Chaerfyrddin, gallai'r aneddiadau berthyn i'r naill glwstwr neu'r llall. At ddibenion cydnabod dosbarthiad y cyflenwad tai, a pheidio â gorgymhlethu'r manylion o fewn y ffigur cyflenwad tai, bydd Cydweli yn rhan o Glwstwr 2.

6.114 Rhoddir ystyriaeth i'w rôl o ran cefnogi pentrefi eraill sy'n agos ati, gan gynnwys Mynyddygarreg, Llansaint, a Glanyfferi ymhlith eraill.

Clwstwr 3 - Aman a Phen Uchaf Cwm Gwendraeth

6.115 Er bod yr ardal gymeriad hon yn drefol ac ôl-ddiwydiannol ei natur yn bennaf, caiff ei hamrywiaeth ei diffinio gan gyfres o aneddiadau cyd-gysylltiedig. Caiff tai a swyddi newydd eu hadeiladu'n bennaf ar hyd coridor yr A48, gyda Cross Hands ac aneddiadau cyfagos yn ffocws allweddol yn hyn o beth. Mae Rhydaman yn chwarae rhan bwysig fel canolfan wasanaeth, gan ddarparu cyfleusterau adwerthu, cyflogaeth, addysg a hamdden lleol.

6.116 Caiff ardaloedd ôl-ddiwydiannol Dyffryn Aman a Phen Uchaf Cwm Gwendraeth eu gweld fel cadarnleoedd ieithyddol allweddol, ac maent yn gwneud cyfraniad allweddol tuag at ddiffinio'r ymdeimlad o le a hunaniaeth ddiwylliannol. Mae'r aneddiadau hyn yn y Cymoedd yn cyflawni swyddogaeth fel canolfannau gwasanaethau lleol yn hytrach na bod yn ffocws ar gyfer datblygiadau newydd.

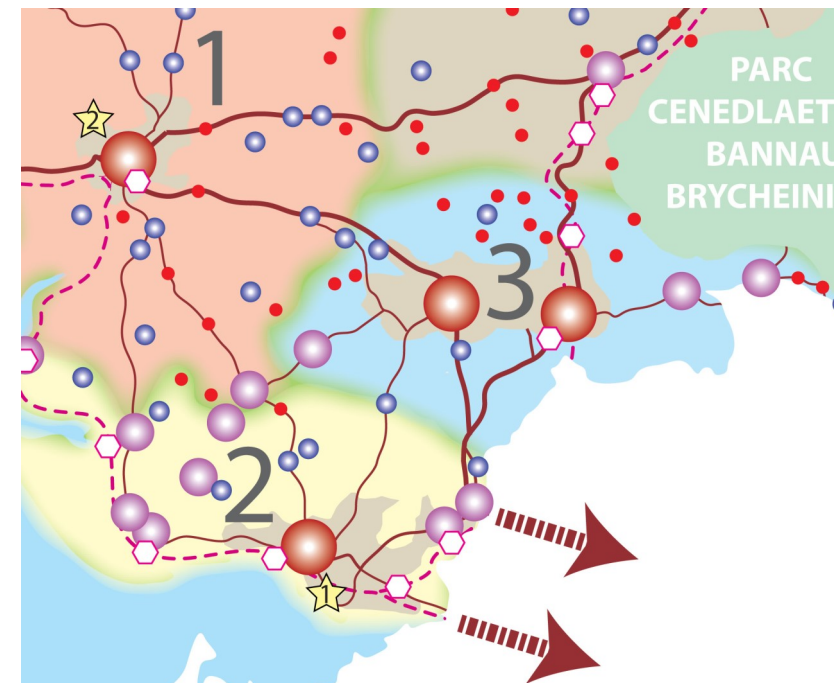
6.117 Mae tair haen uchaf y Clwstwr yn cael eu cefnogi gan nifer o aneddiadau gwledig bach, y maent i gyd yn gwneud cyfraniad pwysig i ddatblygiadau ar raddfa fach.

6.118 O ran y data a nodwyd o fewn yr Asesiad o'r Farchnad Dai Leol, mae'r clwstwr hwn yn rhan o Ardal Gweithredu Tai Fforddiadwy Rhydaman a Dyffryn Aman, sef y clwstwr ail fwyaf ar gyfer angen tai yn Sir Gaerfyrddin (ar gyfer y farchnad dai a thai fforddiadwy). Mae'r angen hwn yn bennaf yn yr ardaloedd mwy trefol lle mae'r rhan fwyaf o'r boblogaeth yn trigo.

6.119 Mae amgylchedd naturiol yr ardal yn cyfrannu at ei chymeriad hefyd, ac mae prosiect Caeau'r Mynydd Mawr yn elfen annatod o ran cyfryngu a chydbwysu galwadau croes.

Prif Ganolfan	Rhydaman / Cross Hands		
Canolfan Wasanaeth	Brynaman Glanaman/Y Garnant	Pontyberem/ Bancffosfelen	
Pentrefi Cynaliadwy	Carmel Cwmgwili	Foelgastell Ystradowen	
Pentrefi Gwledig	Capel Seion Cefn-bryn-brain Derwydd Dre-fach (Llandyfân)	Heol-ddu Maes-y-bont Milo Mynyddcerrig Pantyllyn	Pentregwenlais Rhosaman Stag and Pheasant Temple Bar

Tabl 8

Prif Ganolfan - Rhydaman / Cross Hands

6.120 Mae Rhydaman a Cross Hands yn rhan o grŵp o gymunedau/aneddiadau rhyngberthynol a chysylltiedig. Ystyrir bod y rhain yn cyflawni rôl allweddol fel y prif ganolfannau mewn cyfres o aneddiadau cysylltiedig sydd wedi'u cynnwys yn y Brif Ganolfan ddynodedig. Yr aneddiadau eraill sy'n rhan o'r Brif Ganolfan yw:

- Y Betws
- Tŷ-croes
- Capel Hendre
- Saron
- Llandybïe
- Blaenau / Cae'r-bryn
- Pen-y-groes
- Castell y Rhingyll
- Gors-las
- Cefneithin
- Dre-fach
- Y Tymbl

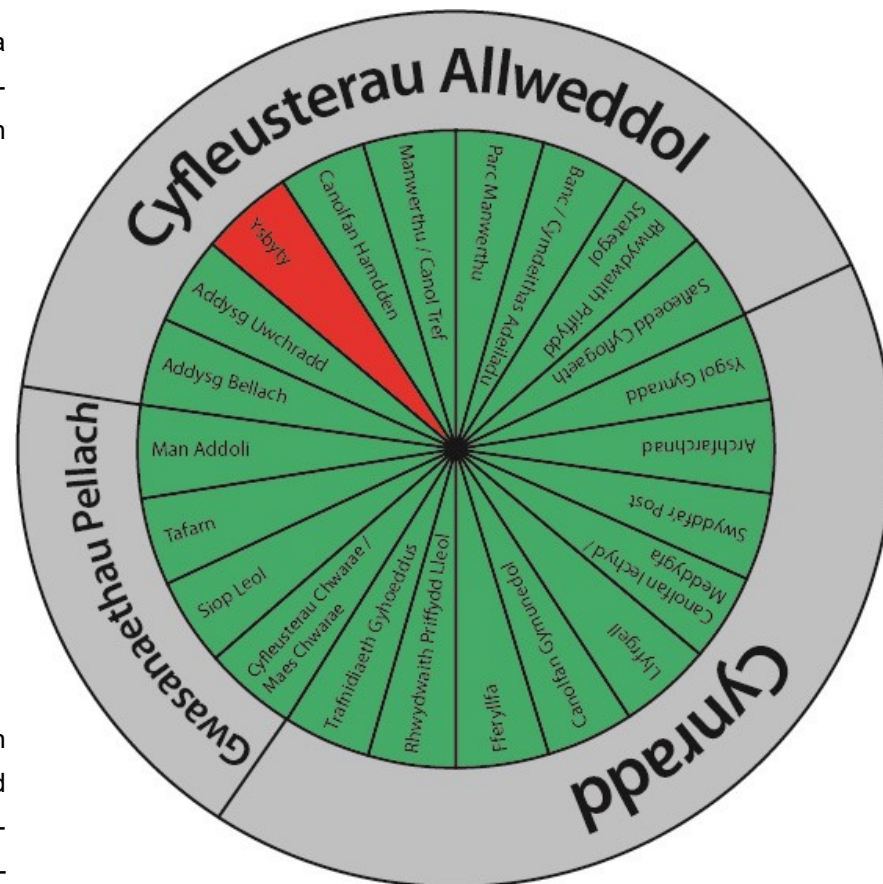
6.121 Mae pob un o'r aneddiadau hyn yn gwneud cyfraniad tuag at gyflawni twf y Brif Ganolfan ac yn gronnoI maent yn darparu canolfan bwysig ar gyfer tai a chyfleusterau cyflogaeth yn y Sir. Mae lleoliad y Brif Ganolfan ar goridaI yr M4/A48 ac yng nghanolbwynt Dyffryn Aman a Chwm Gwendraeth yn atgyfnerthu ei phwysigrwydd a'r rôl strategol a gyflawnir ganddi o fewn y Sir a'r rhanbarth. Mae Rhydaman a Llandybïe wedi'u lleoli ar Reilffordd Calon Cymru, gyda chysylltiadau posibl â'r rhwydwaith rheilffyrdd ehangach.

6.122 Caiff rôl amlwg ardal Rhydaman/Cross Hands ei chydnabod trwy Strategaeth Drawsnewid y Cyngor a'i hatgyfnerthu yng Nghynllun Gofodol Cymru sy'n cydnabod ei rôl allweddol yn Ardal Bae Abertawe – Y Glannau a Chymoedd y Gorllewin.

Cymeriad

6.123 Fel canolfan diwydiant trwm yn draddodiadol, mae'r ardal yn cynnig y posibilïadau o adfywio canol y ddwy dref, a hefyd y cymunedau cyfagos. Mae Cross Hands wedi tyfu'n sylweddol fel canolfan adwerthu a gwaith yn ystod y blynyddoedd diwethaf, ac mae'r bwriad i'w dynodi fel parth strategol yn pwysleisio ei phwysigrwydd.

6.124 Buddsoddwyd yn sylweddol yn seilwaith Cross Hands dros y blynyddoedd diwethaf, yn enwedig trwy gyflawni cam 1 o Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands a'r gwaith sy'n mynd rhagddo ar hyn o bryd i gyflawni camau nesaf y ffordd hon. Unwaith y bydd wedi'i chwblhau, bydd y ffordd yn darparu llwybr uniongyrchol i hwyluso'r gwaith parhaus o gyflawni Safle Cyflogaeth Strategol Dwyrain Cross Hands.

6.125 Yn ogystal, mae datblygiad sylweddol i'r gorllewin o'r A48 wedi gweld cymysgedd adwerthu newydd yn ychwanegol at godi 220 o aneddiadau

Darpariaeth Adwerthu

6.126 Mae Rhydaman yn amlwg yn llai na chanolfannau adwerthu Caerfyrddin a Llanelli ond er hynny mae'n cyflawni swyddogaeth adwerthu bwysig o fewn y cyd-destun lleoliadol. Ategir hyn gan arlwy'r parc adwerthu sydd wedi'i ganoli ar Cross Hands.

6.127 Mae Rhydaman yn darparu cymysgedd cryf o siopau gwerthu nwyddau cymharol a chyfleustra trwy ei chanol tref traddodiadol a nifer o archfarchnadoedd. Yn ogystal â bod yn ganolfan adwerthu, mae gan Rydaman hefyd rôl fel canolfan fasnachol gyda chymysgedd o fusnesau a gwasanaethau'r stryd fawr wedi'u lleoli yno. Mae ganddi hefyd theatr, canolfan hamdden fawr a nifer o fariau, bwytai a chaffis.

6.128 Mae Cross Hands hefyd yn darparu cymysgedd cryf o siopau gwerthu nwyddau cymharol a chyfleustra. Mae Parc Manwerthu Cross Hands, a Pharc Gorllewin Cross Hands a ddatblygwyd yn ddiweddar, yn darparu warysau adwerthu mwy, tra bo sgwâr Cross Hands a'r unedau cyfagos sydd wedi'u lleoli ar hyd Heol Llandeilo yn cynnig cymysgedd iach o unedau llai. Mae gan Cross Hands rai cyfleusterau sydd wedi'u canoli ar gylchfan yr A48 hefyd, megis bwytai bwyd cyflym, gorsaf betrol a motel, sy'n cynnig gwasanaethau sy'n uniongyrchol gysylltiedig â'u lleoliad strategol ar y prif lwybr priffordd ledled y Sir. Mae gan nifer o'r aneddiadau eraill sy'n rhan o Brif Ganolfan Rhydaman / Cross Hands ddarpariaeth manwerthu nwyddau cyfleustra ar raddfa fach hefyd yn ogystal â chyfleusterau eraill megis tafarndai.

Darpariaeth o ran Twf Tai

6.129 Mae datblygiad tai ledled yr ardal wedi bod yn gymysglyd gyda Cross Hands yn nodweddiadol yn profi'n fwy deniadol o ran y farchnad na Rhydaman. Gallai hyn fod yn adlewyrchiad o'i manteision gofodol a'i hagosrwydd at yr M4 / A48 a'i hygyrchedd mewn perthynas â'r rhain ond yn yr un modd gallai fod yn adlewyrchiad o natur a graddfa safleoedd a gynigir. Mae natur amrywiol y Brif Ganolfan hon yn benthyca'i hun i gymysgedd amrywiol o safleoedd sy'n adlewyrchu graddfa anheddiad penodol a'i thueddiad i gyflawni.

6.130 Yn y CDLI Diwygiedig, mae Haen 1 yn y clwstwr hwn yn ceisio datblygu nifer sylweddol is o breswylfeydd na'r hyn a nodwyd yn y CDLI mabwysiedig gyda 1,080 o breswylfeydd yn cael eu gweithredu ar gymysgedd o safleoedd.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.131 Mae Rhydaman/Cross Hands yn cynnig ystod eang o gyfleoedd cyflogaeth gan gynnwys cyflogaeth yn y sector gweithgynhyrchu, gwasanaethau ac adwerthu.

6.132 O ran tir cyflogaeth traddodiadol yn Nosbarth Defnydd B, er nad oes unrhyw safleoedd cyflogaeth arfaethedig wedi cael eu dyrannu yn Rhydaman, darperir dros 37 ha o dir yn Cross Hands a Chapel Hendre yn y CDLI mabwysiedig cyfredol. Ynghyd â hyn mae'r swm helaeth o dir cyflogaeth presennol sy'n gorwedd o fewn yr ardal dwf gyfan, sy'n cyfateb i dros 85 ha. Mae hyn yn parhau i fod yn bwysig drwy ddarparu swyddi a throsiant parhaus neu newid yn y defnydd o fusnesau sy'n bodoli eisoes a'r posibilrwydd o ail-ddatblygu safleoedd ac adeiladau blaenorol neu ddiangen.

6.133 Rhagwelir y bydd Bargen Ddinesig Bae Abertawe yn trawsnewid tirwedd economaidd yr ardal dwf, yn rhoi hwb i'r economi leol, ac yn creu llawer o swyddi newydd dros y 15 mlynedd nesaf.

6.134 Wrth ystyried yr uchod, mae'r CDLI Diwygiedig yn ceisio neilltuo 35.48ha o dir cyflogaeth.

Casgliad

6.135 Fel a nodir uchod, mae Cross Hands yn ardal sy'n ennyn diddordeb a mewnfuddsoddiadau sylweddol. Mae ganddi hefyd rôl arwyddocaol o ran darparu cyfleoedd cyflogaeth ar gyfer y Sir gyfan ac mae hefyd yn darparu'r cyfleoedd ar gyfer twf sylweddol yn y CDLI Diwygiedig. Mae ei lleoliad yn rhoi mynediad ardderchog at y rhwydwaith priffyrdd ledled y Sir a'r tu hwnt.

6.136 Mae gan Rydaman rôl barhaus fel prif ganolfan neu hwb cymunedau Dyffryn Aman a Chwm Gwendraeth, ac adlewyrchir hyn yn y CDLI Diwygiedig.

Canolfan Wasanaeth - Brynaman

Cymeriad

6.137 Wedi'i leoli yn Nyffryn Aman uchaf, mae Brynaman yn chwarae rôl bwysig yng nghyd-destun ardal a nodweddir gan ystod o aneddiadau ôl-ddiwydiannol. Mae'r anheddiad yn cynnig darpariaeth adwerthu leol ar ffurf siopau lleol megis siop gyffredinol, fferyllydd, swyddfa bost ac ati yn ogystal ag amrywiaeth o gyfleusterau cymunedol gan gynnwys gofal iechyd ac ysgol gynradd. Mae ei safle yn Nyffryn Aman uchaf yn ei roi ar goridor trafniadaeth strategol gyda chysylltiadau da yn lleol a thu hwnt.

Darpariaeth Adwerthu

6.138 Mae'r anheddiad yn cefnogi ac yn ategu Rhydaman, Glanaman a'r Garnant gan hefyd gysylltu ar draws y ffin â nifer o gymunedau dyffryn sydd â nodweddion tebyg ym Mwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot. Mae'r anheddiad hefyd yn cynnwys safleoedd cyflogaeth/diwydiannol presennol nodedig. Mae gan yr ystâd ddiwydiannol fach yn Heol Cwmgarw gymysgedd o ddefnyddiau adwerthu a chyflogaeth draddodiadol.

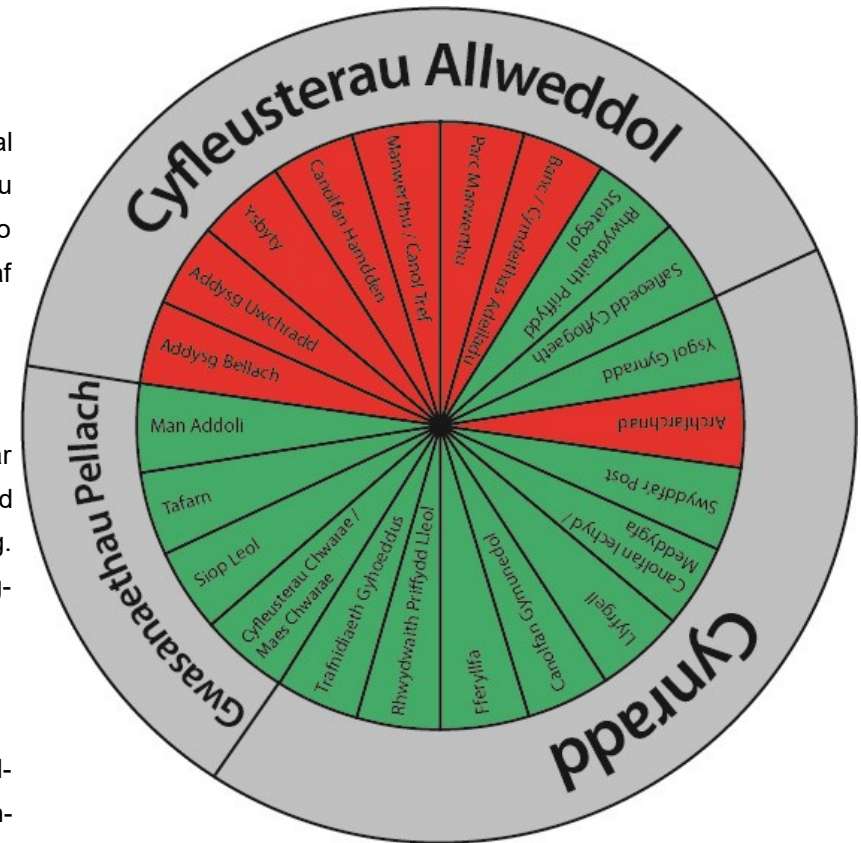
Darpariaeth o ran Twf Tai

6.139 Dros y blynnyddoedd diwethaf dim ond un datblygiad tai ar raddfa fach sydd wedi bod yn yr anheddiad ac nid oes unrhyw ddyraniadau yn y CDLI wedi cael eu cyflwyno. Mae'r 107 o breswylfeydd a ddyrannwyd yn y CDLI mabwysiedig cyfredol i gyd yn dal heb eu datblygu.

6.140 Gan fod lefel y twf yn yr anheddiad wedi'i chyfyngu i ddatblygiad ar raddfa lai, mae'r CDLI Diwygiedig yn adlewyrchu hyn drwy ddad-ddyrannu nifer o ddyraniadau. Mae hyn wedi peri i'r ffigur dyraniad tai leihau i 14 o breswylfeydd, gyda'r terfynau datblygu yn cael eu hymestyn i ganiatáu tai priodol ar raddfa fach.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.141 Er nad oes unrhyw safleoedd cyflogaeth newydd arfaethedig wedi cael eu dyrannu, mae'r anheddiad yn cynnwys dau safle cyflogaeth/diwydiannol presennol nodedig sy'n gyfanswm o fwy na 5 hectar mewn maint ac sy'n cefnogi ei rôl fel canolfan wasanaethau.

Casgliad

6.142 Mae Brynaman yn darparu cyfle am dwf sy'n adlewyrchu ei safle a'r rôl wasanaeth gymharol sydd gan yr anheddiad yng nghymunedau'r dyffryn. Mae'r anheddiad hefyd yn cyfrannu at gefnogi statws Rhydaman fel ardal dwf ac mae ganddo rôl drawsffiniol. Mae'r anheddiad hefyd yn cynnwys safleoedd cyflogaeth ar raddfa fach.

6.143 Mae'r anheddiad mewn ardal Gymraeg draddodiadol ac yn cyfrannu at ystyriaethau ieithyddol ehangach Dyffryn Aman.

6.144 Er bod yr anheddiad yn arddangos yr holl swyddogaethau posibl sy'n angenrheidiol i gefnogi twf posibl, nid oes ganddo hanes o gyflawni ar lefel nodedig ac adlewyrchir hyn yn y niferoedd a ddyrennir yn y CDLI Diwygiedig.

Canolfan Wasanaeth - Glanaman/Y Garnant

Cymeriad

6.145 Yn Nyffryn Aman, mae gan Lanaman/y Garnant rôl bwysig yng nghyd-destun ei leoliad a'i raddfa, ac mae'n nodweddu llawer o aneddeleodd tebyg y cymoedd ôl-ddiwydiannol. Mae'r aneddiadau'n cefnogi ac yn ategu Rhydaman gan hefyd gysylltu dros y ffin â nifer o gymunedau tebyg yn y cymoedd - yn ogystal ag ystod o gyfleusterau cymunedol gan gynnwys gofal iechyd, gan gynnwys ysbyty lleol ac ysgol gynradd.

6.146 Mae'r anheddiad yn cyfrannu at ystyriaethau ieithyddol ehangach Dyffryn Aman mewn ardal sydd yn draddodiadol wedi bod yn un Gymraeg ei hiaith.

Darpariaeth Adwerthu

6.147 Mae'r aneddiadau'n cynnig darpariaeth gwasanaeth adwerthu lleol ar ffurf siopau lleol megis siop gyffredinol, fferyllydd, swyddfa bost ac ati (wedi'u gwasgaru dros yr ardal heb unrhyw graidd adnabyddadwy)

Darpariaeth o ran Twf Tai

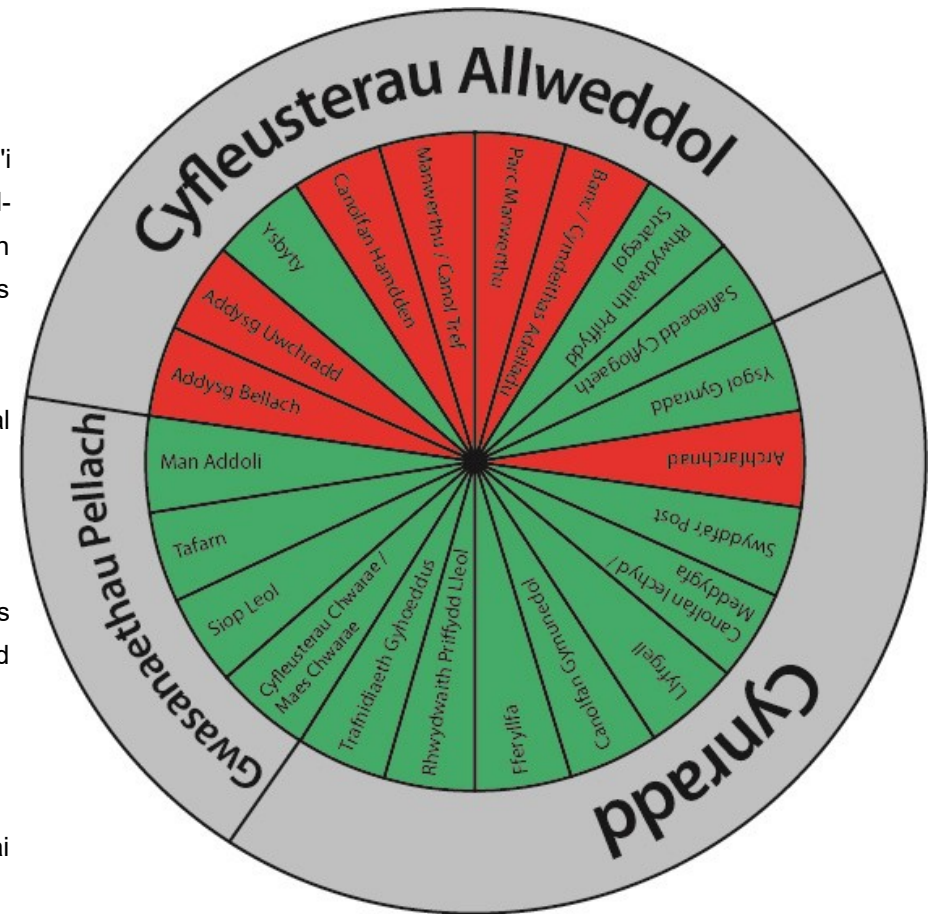
6.148 Gan fod nifer o eithriadau nodedig, yn ystod y blynyddoedd diwethaf dim ond hyn a hyn o dai a godwyd gyda nifer fawr o ddyraniadau'r CDLI heb gael eu datblygu.

6.149 Gan fod lefel y twf yn yr aneddiadau wedi'i chyfyngu i ddatblygiadau ar raddfa lai, mae'r CDLI Diwygiedig yn adlewyrchu hyn drwy ddad-ddyrannu nifer o'r dyraniadau. Mae hyn wedi peri i'r ffigur dyraniad tai leihau i 52 o breswylfeydd, gyda'r terfynau datblygu yn cael eu hystemyn i ganiatáu tai priodol ar raddfa fach.

6.150 Yn bennaf, adeiladwyr tai lleol sy'n ymgymryd â'r gwaith datblygu.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.151 Mae'r anheddiad yn cynnwys 6 safle cyflogaeth/diwydiannol presennol nodedig, sy'n gyfanswm o fwy na 9 hectar mewn maint ar y cyfan, ac sy'n parhau i gyflawni swyddogaeth bwysig o ran darparu cyflogaeth. Mae gan Lanaman un dyraniad cyflogaeth newydd arfaethedig yn y CDLI mabwysiedig cyfredol.

Casgliad

6.152 Mae'r anheddiad yn darparu rôl o ran cefnogi statws Rhydaman fel ardal dwf ac mae ganddo rôl drawsffiniol gref.

6.153 Fel a nodir uchod mae lefel y twf yn yr aneddiadau wedi bod yn gyfyngedig gan ei bod yn nodweddiadol mai'r rhai ar raddfa lai sy'n fwy tebygol o gael eu cyflwyno yn hytrach na'r safleoedd mwy a ddyrannwyd.

Canolfan Wasanaeth - Pontyberem/Bancffosfelen

Cymeriad

6.154 Cyfeirir yn yr hierarchaeth at anheddiad, ac mae hyn yn cynrychioli aneddiadau Pontyberem a Bancffosfelen sydd wedi'u cysylltu â'i gilydd yn fras. Lleolir yr anheddiad yng Nghwm Gwendraeth - tua'r un pellter rhwng Rhydaman/Cross Hands, Caerfyrddin a Llanelli. Caiff ei nodweddu gan hen weithgareddau diwydiannol yn ymwneud â mwyngloddio, ac mae'n cynrychioli canolfan sefydledig â phoblogaeth gref, sy'n cael ei chefnogi gan yr holl wasanaethau a chyfleusterau a ddisgwylir gan anheddiad o'r fath.

6.155 Mae'r anheddiad yn bentref ôl-ddiwydiannol nodweddiadol yng Nghwm Gwendraeth o ran ystyriaethau cymdeithasol, economaidd a thopograffig. Mae gan yr anheddiad rôl bwysig fel ardal Gymraeg allweddol yn nghanarnleoedd ieithyddol Cwm Gwendraeth. Mae'n cynrychioli'r anheddiad gwasanaethau allweddol ar gyfer nifer o bentrefi a chymunedau gwledig cyfagos.

Darpariaeth Adwerthu

6.156 Er bod yr anheddiad yn cael ei wasanaethu'n dda gan siop fwyd leol a darpariaeth adwerthu fach mae hefyd yn gallu dibynnu ar yr aneddiadau cyfagos hynny ar gyfer darpariaethau penodol.

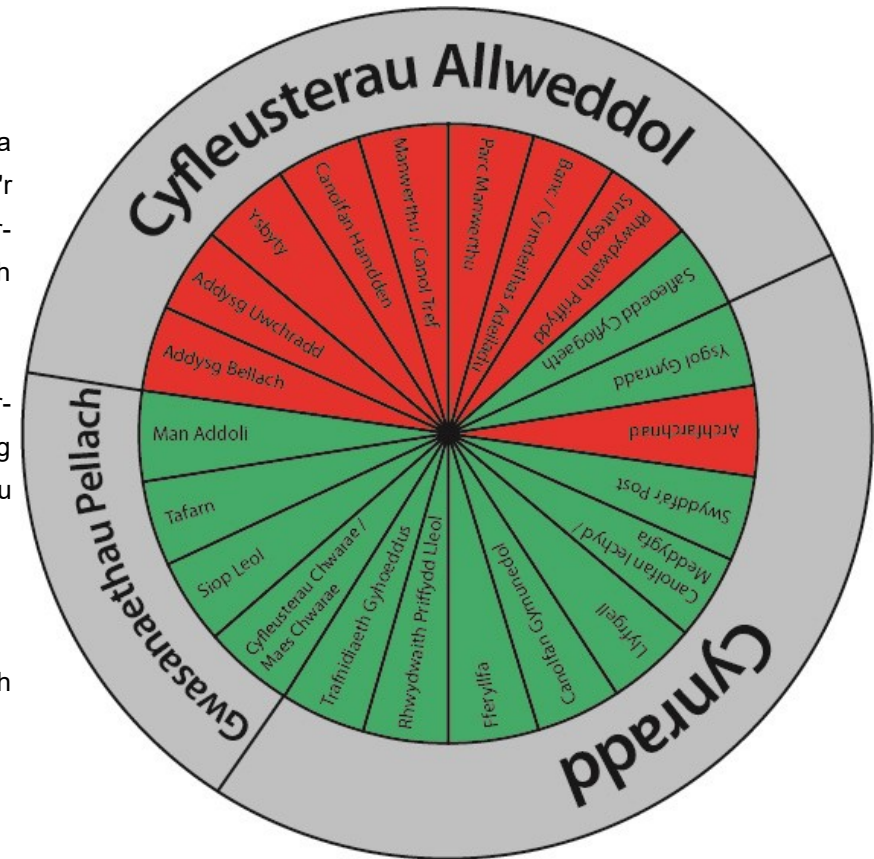
Darpariaeth o ran Twf Tai

6.157 Er bod dosbarthiad twf yn y CDLI mabwysiedig cyfredol yn adlewyrchiad o'i rôl a swyddogaeth fel canolfan gwasanaethau lleol, mae'r gweithgarwch cyflawni tai yn yr anheddiad wedi bod yn gyfyngedig.

6.158 Gan fod lefel y twf yn yr anheddiad wedi'i chyfyngu i ddatblygiad ar raddfa lai, mae'r CDLI Diwygiedig yn adlewyrchu hyn drwy ddad-ddyrannu nifer o ddyraniadau. Mae hyn wedi peri i'r ffigur dyraniad tai leihau o 140 yn y CDLI mabwysiedig i 74 o breswylfeydd, ac mae'r terfynau datblygu yn cael eu hymestyn i ganiatáu tai priodol ar raddfa fach.

Darpariaeth o ran Twf Cyflogaeth

6.159 Mae gan yr anheddiad gyfleoedd cyflogaeth ar raddfa fach; fodd bynnag, nid oes unrhyw ddyraniadau cyflogaeth arfaethedig yn y pentref. Mae'r anheddiad yn dibynnu ar yr ardaloedd twf ar gyfer y mwyafrif o'i ofynion cyflogaeth.

Casgliad

6.160 Mae gan Bontyberem rôl hollbwysig ar gyfer aneddiadau pellennig, bach, ac er bod ganddo'r holl wasanaethau a chyfleusterau sy'n ofynnol ar gyfer pentref bach ar y raddfa hon ac â'r sail boblogaeth hon, mae lefel y twf yn yr aneddiadau wedi bod yn gyfyngedig i gyfleoedd ar raddfa fach gan mwyaf, gyda'r safleoedd mwy a ddyrannwyd yn peidio â chael eu cyflwyno i'r datblygu. Bydd natur a graddfa datblygiadau a ddyrennir i'r anheddiad yn cael eu hadolygu gyda rôl gefnogol cymunedau cyfagos yn ystyriaeth hefyd wrth ddsbarthu datblygiadau yn y dyfodol.

Clwstwr 4 – Teifi

6.161 O ystyried cymeriad yr ardal sy'n wledig yn bennaf a'i sail boblogaeth lai, y categori a bennwyd ar gyfer y clwstwr hwn yw Haen 2 – Canolfan Wasanaethau ac is.

6.162 Mae tref Castellnewydd Emlyn yn cyflawni rôl fel canolfan gwasanaethau allweddol ar gyfer yr ardal (yn enwedig o ran addysg ac adwerthu lleol) yn hytrach na'i bod yn ffocws ar gyfer datblygiadau newydd. Nodir perthynas glos yr ardal â'r cymunedau hynny yng Ngheredigion, ynghyd â rôl aneddiadau fel Llandysul, Llanbedr Pont Steffan ac Aberteifi yn nghymunedau'r ardal hon. Cydnabyddir y berthynas hon mewn dogfennau polisi amrywiol – yn arbennig Cynllun Gofodol Cymru.

6.163 Mae angen ystyried safle gofodol yr ardal, cyfyngiadau ar ddatblygu ac anghenion tai, wrth gadarnhau rôl yr ardal yn y dyfodol o ran darparu ar gyfer twf. Mae nifer o'r aneddiadau yn y clwstwr hwn yn dibynnu ar Gaerfyrddin fel y brif ganolfan ar gyfer adwerthu, gweinyddu, iechyd a chyfleoedd gwaith y tu allan i amaethyddiaeth.

6.164 O ran y data a nodwyd yn yr Asesiad o'r Farchnad Dai Leol, mae'r clwstwr hwn o fewn Ardal Gweithredu Tai Fforddiadwy Sir Gaerfyrddin a Threfi Gwledig. Er y mwyaf yn ddaearyddol, yma mae'r farchnad a'r angen am dai fforddiadwy ar eu hisaf. Mae hyn yn adlewyrchu'r ardaloedd sydd â'r boblogaeth leiaf yn Sir Gaerfyrddin.

6.165 Mae'r astudiaeth o Anghenion Tai Gwledig yn darparu gwybodaeth am yr angen am dai fforddiadwy yn yr ardaloedd gwledig, sy'n cefnogi'r gofyniad am gartrefi cychwynnol 2 a 3 ystafell wely. Nodir bod allfudo yn y carfannau iau yn fwy cyffredin na mewnllifo i'r ardal.

Prif Ganolfan			
Canolfan Wasanaeth	Llanybydder Castellnewydd Emlyn Pencader		
Pentrefi Cynaliadwy	Capel Iwan Cenarth Cwm-ann Dre-fach /Felindre	Llanfihangel-ar-arth Llangeler Llanllwni New Inn	Pentre-cwrt Pont-tyweli Saron/Rhos Tre-lech Waungilwen
Pentrefi Gwledig	Banc-y-ffordd Bryn Iwan Cwmhiraeth Cwm-pen-graig	Dolgran Drefelin Gwyddgrug	Pen-boyr Pencarreg Pentrecagal

Tabl 9

Canolfan Wasanaeth - Castellnewydd Emlyn

Cymeriad

6.166 Mae Castellnewydd Emlyn yn dref farchnad hanesyddol bwysig sydd o boptu ffin y Sir â Cheredigion yng nghornel ogledd-orllewinol y Sir. Afon Teifi yw ffin y Sir, gyda chanol y dref ar ochr Sir Gaerfyrddin. Ar ochr Ceredigion i'r afon mae anheddiad Adpar, sydd â chysylltiadau agos iawn â'r dref ac sydd, dros y blynyddoedd diwethaf, wedi derbyn rhan o'r twf o ran tai yn y dref.

6.167 Mae gan y dref nifer o gyfyngiadau – o ran topograffeg, daeareg, o ran llifogydd a'r amgylchedd hanesyddol adeiledig, y maent i gyd yn ffactorau yn lefel y twf priodol o fewn yr anheddiad.

Darpariaeth Adwerthu

6.168 Mae canol y dref yn darparu rôl bwysig o ran adwerthu a gwasanaethau ar gyfer yr aneddiadau gwledig cyfagos, a gydnabyddir trwy osod y dref yn Haen 2 yn yr hierarchaeth aneddiadau. Mae darpariaeth adwerthu'r dref yn gymysgedd o siopau nwyddau cymharol a chyfleustra, gyda siopau canol y dref yn rhai annibynnol a lleol yn bennaf, ac yn cael eu hategu gan rai siopau cenedlaethol. Mae cryn dipyn o ganol y dref a'r ardal o amgylch wedi'i leoli mewn ardal gadwraeth gyda'r castell yn dirnod blaenllaw.

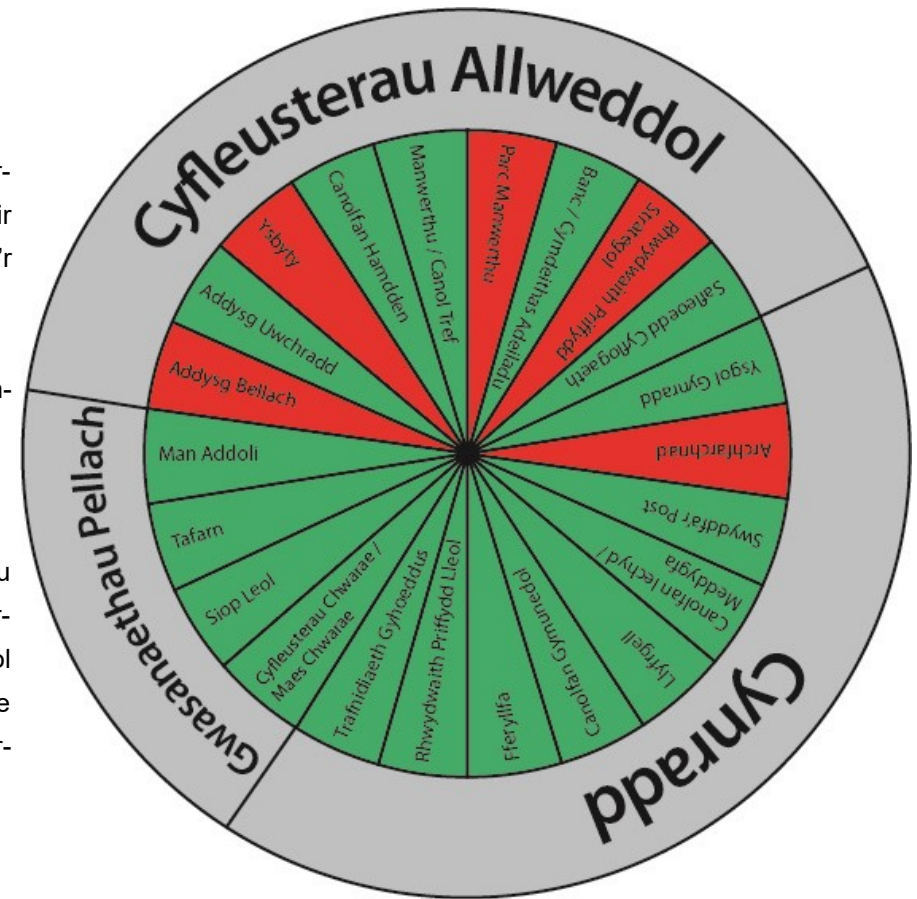
Darpariaeth o ran Twf Tai

6.169 Dros y blynyddoedd diwethaf gwelwyd cyfradd gyflawni gymharol araf yn yr anheddiad o ran darparu tai newydd. Dangosir hyn gan y ffaith nad yw 82 o'r 89 o anheddau wedi cael eu cyflawni o'r safleoedd a ddyrannwyd yn y CDLI mabwysiedig presennol.

6.170 Ar gyfer y CDLI diwygiedig, mae'r ffigur dyraniad tai wedi'i leihau i 51 o breswylfeydd.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.171 Mae gan yr anheddiad ddarpariaeth cyflogaeth sefydledig gydag ystadau diwydiannol a Hufenfa. Mae cynlluniau datblygu blaenorol wedi cydnabod bod y dref yn cynnig cyfleoedd datblygu sy'n diwallu anghenion busnes yn yr ardal.

Casgliad

6.172 Wrth wasanaethu'r aneddiadau gwledig yn yr ardal ehangach mae Castellnewydd Emlyn yn dref farchnad wledig bwysig sydd â chanol tref sefydledig.

6.173 Mae lefel y twf preswyl yn yr anheddiad wedi bod yn gyfyngedig i gyfleoedd ar raddfa fach, gyda'r safleoedd mwy a ddyrannwyd yn peidio â chael eu cyflwyno am amrywiaeth o resymau.

Canolfan Wasanaeth - Llanybydder

Cymeriad

6.174 A hithau wedi'i lleoli yn Nyffryn Teifi, mae Llanybydder yn dref farchnad wledig mewn lleoliad ar y ffin â Cheredigion. Caiff y dref ei chydabod fel anheddiad allweddol yng Nghynllun Gofodol Cymru (Ardal Canol Cymru).

6.175 Mae gan Llanybydder rôl allweddol ar gyfer aneddiadau cyfagos Pencarreg a Llanllwni (sydd wedi'u lleoli yng Nghymuned Gynaliadwy 22), a Highmead ac Alltyblaca yng Ngheredigion. Mae CDLI Ceredigion yn enwi Llanybydder fel Canolfan Wasanaethau Wledig. Mae'r CDLI Diwygiedig yn ystyried goblygiadau trawsffiniol ac yn nodi ei pherthynas â Llanbedr Pont Steffan, gan fod llawer o wasanaethau Llanbedr Pont Steffan yn cefnogi trigolion Llanybydder.

Darpariaeth Adwerthu

6.176 Mae gan y dref ystod o siopau a gwasanaethau adwerthu lleol, gan gynnwys cyfreithwyr, cydweithfa ffermwyr a garej gwerthu ceir, y mae eu nifer yn uwch ar y cyfan na'r rhai mewn canolfannau tebyg. Mae'r farchnad amaethyddol yn gyfleuster pwysig yn y dref lle cynhelir ocsiynau'n aml. Mae gan Llanybydder hefyd ysgol gynradd, gofal iechyd, a chanolfan gymunedol.

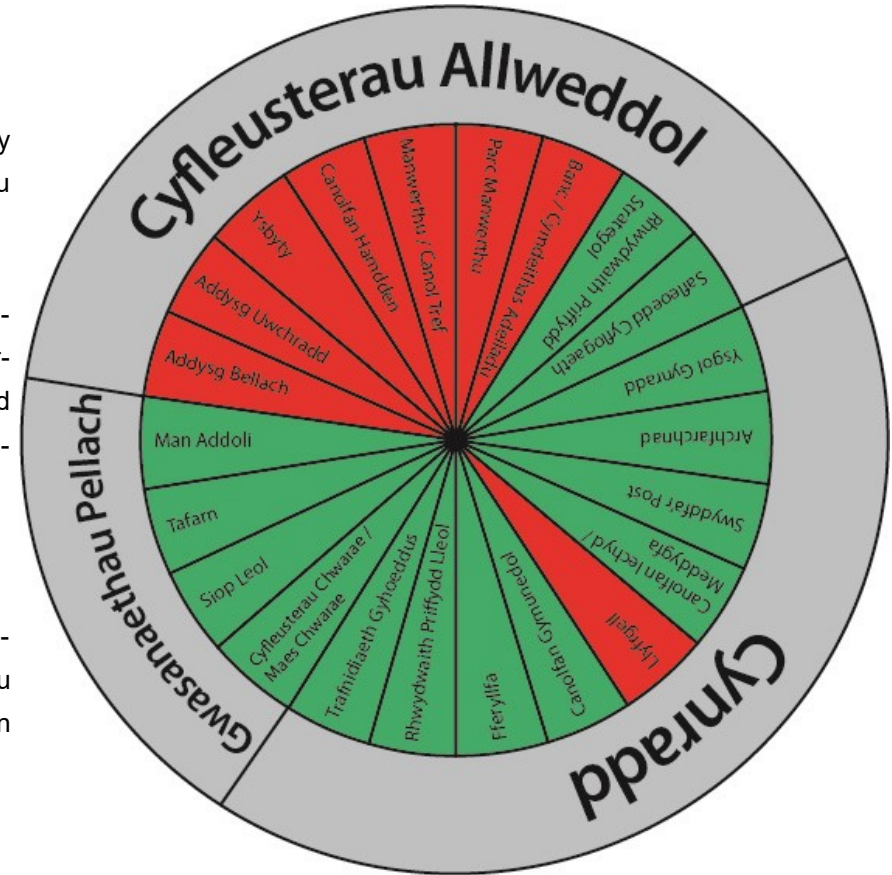
Darpariaeth o ran Twf Tai

6.177 O ran dosbarthu, mae ei rôl a'i safle o fewn yr hierarchaeth (er yr ategir hynny gan y gwasanaethau sydd ar gael a'i rôl o ran ei chymunedau cyfagos) yn cael eu cydbwysu â graddfa neu faint yr anheddiad sy'n adlewyrchu ei gymeriad a'i leoliad gwledig. Mae lefel twf Llanybydder wedi bod yn gyfyngedig i gyfleoedd ar raddfa fach gyda thrwch y safleoedd yn peidio â chael eu cyflwyno.

6.178 O fewn y CDLI, cyfanswm y ddarpariaeth tai yn Llanybydder oedd 98 o breswylfeydd. Mae hyn wedi'i leihau yn y CDLI Diwygiedig, gyda 63 o breswylfeydd wedi eu dyrannu, sy'n cynnwys dyraniad preswyl newydd.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.179 Yn ogystal â chyflogaeth amaethyddol a'r ystadau diwydiannol yn yr ardal, mae Dunbia yn gyflogwr allweddol. Mae'r lladd-dy wedi'i leoli ar gyrion y dref ac yn darparu nifer fawr o swyddi yn y dref a'r ardal o'i hamgylch.

Casgliad

6.180 Mae gan Lanybydder rôl leol bwysig ar gyfer yr ardal wledig gyfagos, yn enwedig ar gyfer y gymuned amaethyddol.

6.181 Mae lefel y twf preswyl yn yr anheddiad wedi bod yn gyfyngedig i gyfleoedd ar raddfa fach, gyda'r safleoedd mwy a ddyrannwyd yn peidio â chael eu cyflwyno am am-rywiaeth o resymau. Mae'r CDLI Diwygiedig yn ceisio cydnabod y diffyg datblygiad, ac yn darparu safleoedd y gellir eu cyflawni.

Canolfannau Gwasanaeth - Pencader

6.182 Yn y gorffennol dyrannwyd Pencader yn Gymuned Gynaliadwy yn y CDLI mabwysiedig. Fodd bynnag mae wedi'i nodi'n Ganolfan Wasanaethau yn y CDLI Diwygiedig. Mae'n ffurfio un o'r pentrefi mwyaf yn y rhan hon o Sir Gaerfyrddin ac yn cefnogi a chysylltu â llawer o'r pentrefi gwledig cyfagos.

6.183 Mae gan y pentref rai siopau lleol ac ysgol gynradd. Fe'i lleolir ar y B4459, yn agos at ei chyffordd â'r A485, ac felly fe'i lleolir ar briffordd strategol i gysylltu rhannau gogleddol Sir Gaerfyrddin â Chaerfyrddin ei hun.

Darpariaeth o ran Twf Tai

6.184 O safbwynt dosbarthiad, caiff ei rôl a'i safle yn yr hierarchaeth bresennol eu cydbwysu yn erbyn graddfa neu faint yr anheddiad, sy'n adlewyrchu ei gymeriad a'i leoliad gwledig. Bu twf tai Pencader yn gymharol araf yn y blynyddoedd diwethaf. Mae gan y pentref dri safle dyranedig, ac mae un ohonynt ar fin cael ei gwblhau.

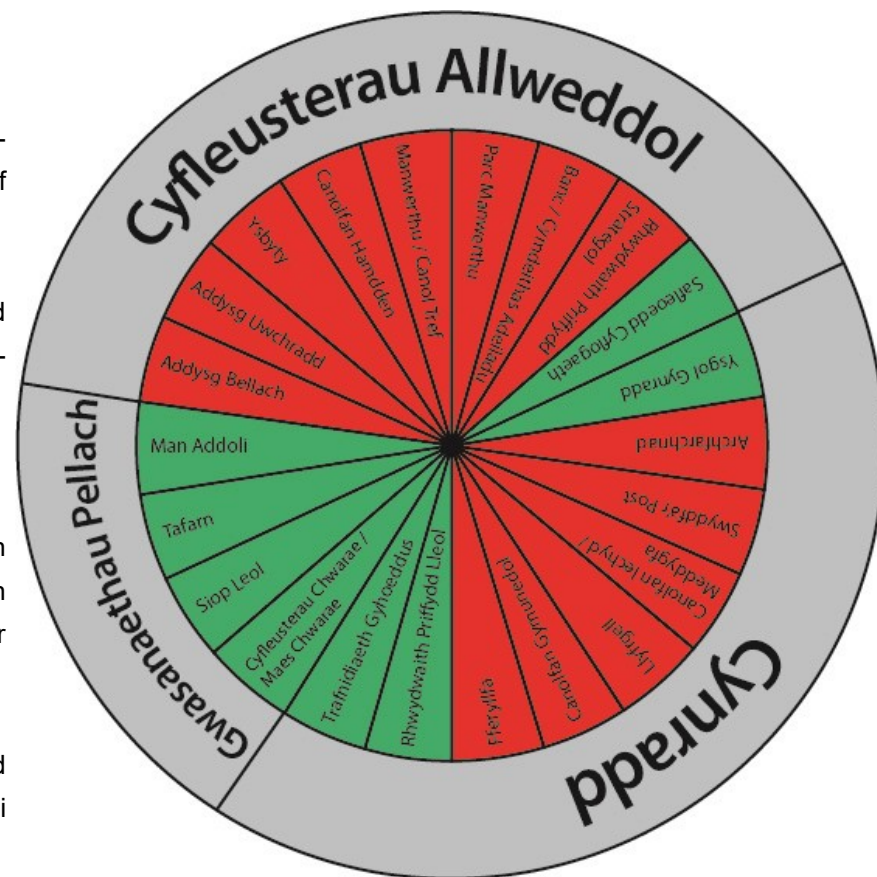
6.185 Ar gyfer y CDLI diwygiedig, mae'r twf arfaethedig yn debyg i'r hyn a ddyrannwyd yn flaenorol, ond mae ystyriaeth wedi'i rhoi i ddyrannu safleoedd newydd, gan ragdybio hyrwyddo'r gwaith o ddarparu tai newydd.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.186 Lleolir nifer o safleoedd cyflogaeth presennol yn y pentref lle mae amrywiaeth o fusnesau lleol. Fodd bynnag, nid oes unrhyw ddyraniadau cyflogaeth o fewn y pentref. Mae'r anheddiad yn dibynnu ar yr anheddiad mwy o fewn y cyffiniau ar gyfer y mwyafrif o'i ofynion cyflogaeth.

Casgliad

6.187 Mae Pencader yn ganolfan i'r ardaloedd cyfagos, ac adlewyrchir hyn yn y twf arfaethedig ar gyfer yr anheddiad.

Clwstr 5 - Cwm Tywi Uchaf

6.188 O ystyried cymeriad yr ardal sy'n wledig yn bennaf a'i dwysedd poblogaeth is, y categori a bennwyd ar gyfer y clwstr hwn yw Haen 2 – Canolfan Wasanaethau ac is.

6.189 Llandeilo, Llanymddyfri a Llangadog sy'n cyflawni'r rolau allweddol fel canolfannau gwasanaeth, ac maent yn cefnogi darpariaeth gymdeithasol, cyflogaeth, addysg a manwerthu lleol ar gyfer yr aneddiadau llai. Mae'r ardal wedi'i chysylltu'n dda â'r rhwydwaith trafniadaeth ehangach trwy'r A40, yr A476 a Rheilffordd Calon Cymru.

6.190 Gall ystyried sefyllfa ofodol yr ardal, ei chyfyngiadau ar ddatblygu (e.e. perygl o lifogydd ac ansawdd y dirwedd), ac anghenion tai fod o gymorth i ddeall a llywio unrhyw rôl a allai fod gan yr ardal yn y dyfodol o safbwynt datblygu. Unwaith eto dyffryn yr afon sydd wedi dylanwadu ar leoliad deniadol yr ardal, ac i adlewyrchu hyn cafodd ei dynodi yn Ardal Tirwedd Arbennig Dyffryn Tywi.

6.191 Yng nghyd-destun Sir Gaerfyrddin, mae llawer o'r aneddiadau hyn yn edrych tua Chaerfyrddin neu Rydaman / Cross Hands fel y prif ganolfannau ar gyfer darpariaeth fwy o ran manwerthu a chyflogaeth.

6.192 O ran y data a nodwyd yn yr Asesiad o'r Farchnad Dai Leol, mae'r rhan fwyaf o'r clwstr hwn yn Ardal Gweithredu Tai Fforddiadwy Sir Gaerfyrddin a Threfi Gwledig. Er y mwyaf yn ddaearyddol, yma mae'r farchnad a'r angen am dai fforddiadwy ar eu hisaf. Mae hyn yn adlewyrchu'r ardaloedd sydd â'r boblogaeth leiaf yn Sir Gaerfyrddin.

6.193 Mae'r astudiaeth o Anghenion Tai Gwledig yn darparu gwybodaeth am yr angen am dai fforddiadwy yn yr ardaloedd gwledig, sy'n cefnogi'r gofyniad am gartrefi cychwynnol 2 a 3 ystafell wely. Nodir bod allfudo yn y carfannau iau yn fwy cyffredin na mewnlifo i'r ardal.

Prif Ganolfan			
Canolfan Wasanaeth	Llandeilo Llanymddyfri	Llangadog	
Pentrefi Cynaliadwy	Abergorlech Caio Cwm-du Cwmifor	Cwrt-henri Ffarmers Llanfynydd Llansawel	Llanwrda Salem Talyllchau
Pentrefi Gwledig	Ashfield Row Bethlehem Derwen-fawr Capel Isaac Cil-y-cwm Crug-y-bar Cwm-du Cynghordy	Dryslwyn Ffaldybrenin Felindre (Dryslwyn) Felindre (Llangadog) Gelli-aur Llangathen Llansadwrn Maenordeilo	Pen-y-banc Porth-y-rhyd Pumsaint Rhandir-mwyn Rhydcymerau Siloh Trap Waunystrad Meurig

Tabl 10

Canolfan Wasanaeth - Llanymddyfri

Cymeriad

6.194 Mae Llanymddyfri yn dref farchnad hanesyddol ar goridor trafniadaeth gynaliadwy, ac mae'n ganolfan wasanaethau sefydledig sy'n cyflawni rôl bwysig ar gyfer aneddiadau mwy pellennig.

6.195 Mae'r siart isod yn dangos y lliaws o Wasanaethau a Chyfleusterau Allweddol y mae Llanymddyfri yn meddu arnynt.

6.196 Mae'r potensial i'r anheddiad dderbyn lefel briodol o dwf sy'n adlewyrchu hyn yn cael ei gyd-nabod ond rhaid cydbwysu hynny yn erbyn effaith cyfyngiadau o ran perygl llifogydd a welir yn yr anheddiad ac o'i amgylch, yn ogystal â'i amgylchedd hanesyddol a'i dreftadaeth archeolegol o ansawdd da.

Darpariaeth Adwerthu

6.197 Yn hanesyddol mae'r anheddiad wedi bod yn cyflawni rôl adwerthu bwysig gan wasanaethu cymuned ehangach. A hithau wedi'i chanoli ar ganol tref hanesyddol mae'r dref farchnad hon yn ymgorffori manwerthwyr sy'n annibynnol a lleol yn bennaf gyda nifer gyfyngedig o siopau cadwyn cenedlaethol.

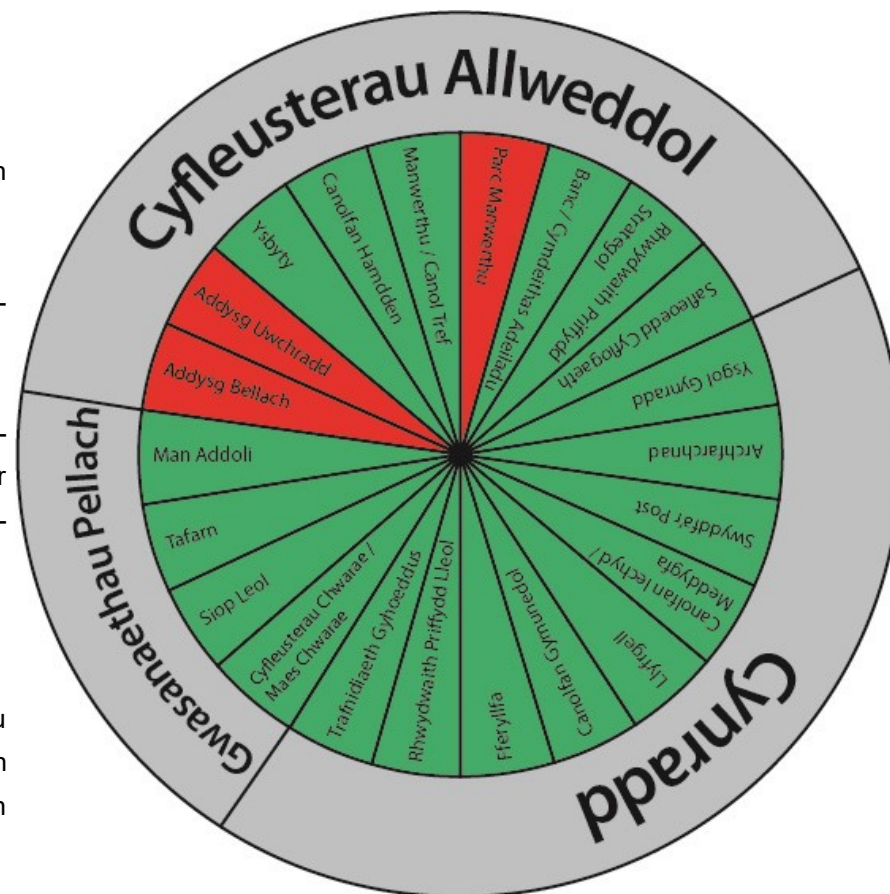
Darpariaeth o ran Twf Tai

6.198 Dros y blynyddoedd diwethaf datblygiadau tai ar raddfa fach yn unig a gafwyd yn yr anheddiad ac nid yw'r un o'r dyraniadau yn y CDLI wedi cael ei gyflwyno.

6.199 Mae'r CDLI Diwygiedig yn ceisio adlewyrchu'r mater o beidio â chyflawni drwy ddad-ddyrannu nifer o'r dyraniadau. Mae hyn wedi peri i'r ffigur dyraniad tai leihau o 111 yn y CDLI mabwysiedig i 20 o breswylfeydd, ac mae'r terfynau datblygu yn cael eu hymestyn i ganiatáu tai priodol ar raddfa fach.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.200 Er nad oes gan y dref unrhyw ddyraniadau cyflogaeth newydd yn y CDLI mabwysiedig cyfredol, mae'r dref yn cael budd o ddarpariaeth bresennol gref o ran cyflogaeth sy'n gweithredu fel elfen bwysig o'r economi leol ac ehangach. Mae dros 10 hectar o dir cyflogaeth presennol wedi'i nodi yn Llanymddyfri yn y CDLI gydag ystod o ddefnyddiau gan gynnwys peiriannau a chyflenwadau amaethyddol, chyflenwadau pren a chyflenwadau adeiladwyr, peirianeg arbenigol, gweithgynhyrchu a storio a dos-

Casgliad

6.201 Fel y cyfeiriwyd ato yn y cyfiawnhad dros ddull gweithredu ar sail clwstwr yn y CDLI Diwygiedig, mae Llanymddyfri yn enghraifft wych o ganolfan wasanaeth sy'n darparu ar gyfer y cymunedau o'i hamgylch. Fodd bynnag mae wedi bod yn amgylchedd heriol ac fe'i nodweddir gan ddiffyg cyflawni unrhyw ddyraniadau tai yn y CDLI mabwysiedig.

Canolfan Wasanaeth - Llandeilo (gan gynnwys Ffairfach a Rhosmaen)

Cymeriad

6.202 Mae Llandeilo yn dref farchnad hanesyddol bwysig ar goridau trafniadaeth gynaliadwy sy'n cyflawni rôl hirsefydlog fel canolfan wasanaethau – gan gefnogi ei thirgion a chymunedau'r gefnwlad ehangach ac aneddiadau pellennig.

6.203 Adlewyrchir ei safbwynt hefyd o fewn y ddarpariaeth addysg gyda datblygiad diweddar Ysgol Bro Dinefwr yn darparu'r ddarpariaeth addysg uwchradd ar gyfer yr ardal hon, a'r disgyblion o hen ysgol Pantycelyn yn teithio i Llandeilo ar gyfer y gwasanaeth hwn erbyn hyn.

6.204 Mae'r rhan fwyaf o Ffair-fach i'r de o Llandeilo yn y parthau perygl llifogydd a amlinellir yn Nodyn Cyngor Technegol 15, ac felly ni ellir datblygu llawer o'r ardal.

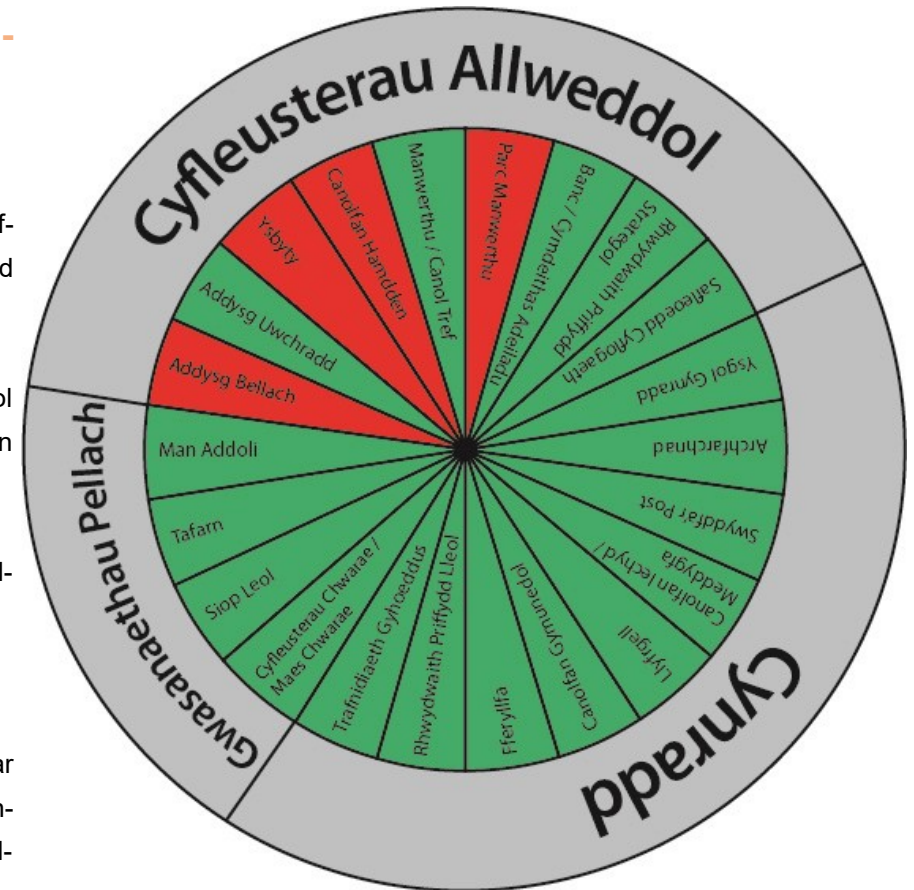
Darpariaeth Adwerthu

6.205 Mae gan Llandeilo ganolfan fanwerthu sefydledig – mae'r arlwy adwerthu hon yn darparu ar gyfer gofynion lleol, tra'i bod hefyd yn datblygu enw da am ddarpariaeth o ansawdd sy'n gwasanaethu marchnadoedd arbenigol o ansawdd da. Yn hyn o beth mae'r anheddiad wedi llwyddo i sefydlu ei hun fel cyrchfan adwerthu.

Darpariaeth o ran Twf Tai

6.206 O ran cyflawni tai, effeithiwyd ar hyn i ryw raddau yn sgîl dyrannu Ardal y Gogledd yn y CDLI mabwysiedig presennol gyda rhyw 215 o unedau preswyl. Gan fod yn gyfrifol am drwch y dyraniad ar y cyfan o 257 o unedau preswyl, mae hyn yn adlewyrchu rôl a statws yr anheddiad yn hierarchaidd ond mae methu â chyflawni'r dyraniad wedi cwtogi ar gyfleoedd ar gyfer twf yn yr anheddiad hwn.

6.207 Mae'r CDLI Diwygiedig yn ceisio adlewyrchu'r mater o beidio â chyflawni drwy ddad-ddyrannu nifer o'r dyraniadau. Mae hyn wedi peri i'r ffigur dyraniad tai leihau o 263 yn y CDLI mabwysiedig i 37 o breswylfeydd, ac mae'r terfynau datblygu yn cael eu hymestyn i ganiatáu tai priodol ar raddfa fach.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.208 Mae'r Ganolfan Wasanaethau hon yn gwneud cyfraniad pwysig at gyflogaeth hefyd. Cyflawnir hyn trwy ddarpariaethau presennol, ond hefyd trwy'r ddarpariaeth arfaethedig ar safle Beechwood. Mae hyn yn ategu cyfleoedd i ddiwallu anghenion busnes yn yr ardal ac ymhlith cymunedau cyfagos.

Casgliad

6.209 Fel y cyfeiriwyd ato yn y cyfiawnhad dros ddull gweithredu ar sail clwstwr yn y CDLI Diwygiedig, mae Llanymddyfri yn enghraifft wych o ganolfan wasanaeth sy'n darparu ar gyfer y cymunedau o'i hamgylch. Fodd bynnag mae wedi bod yn amgylchedd heriol ac fe'i nodweddir gan ddiffyg cyflawni unrhyw ddyraniadau tai yn y CDLI mabwysiedig.

Canolfan Wasanaeth - Llangadog

Cymeriad

6.210 A hithau wedi'i lleoli yn Nyffryn Tywi, caiff Llangadog ei nodi yng Nghynllun Gofodol Cymru fel anheddiad allweddol yng Nghlwtwr Dyffryn Tywi. Mae Llangadog yn hen dref farchnad wledig gryno. Mae'n agos at yr A40 rhwng Llandeilo a Llanymddyfri, gyda mynediad trwy ei gorsaf reilffordd at Reilffordd Calon Cymru.

Darpariaeth Adwerthu

6.211 Mae'r anheddiad yn cynnig gwasanaeth adwerthu lleol gan gynnwys Swyddfa'r Post, Cigydd, Siop Bapur Newydd a Siop Gyffredinol yn ogystal â gwesty a thafarn mewn canol cryno. Mae hefyd yn cynnwys ystod o wasanaethau a chyfleusterau cymunedol, gan gynnwys ysgol gynradd (y mae gwelliannau'n cael eu gwneud iddi ar hyn o bryd), gofal iechyd a neuadd gymunedol.

Darpariaeth o ran Twf Tai

6.212 O ran dosbarthu, mae ei rôl a'i safle o fewn y fframwaith aneddiadau ar gyfer y Strategaeth a Ffefrir (er yr ategir hynny gan y gwasanaethau sydd ar gael a'i rôl o ran ei chymunedau cyfagos) yn cael eu cydbwysu â graddfa neu faint yr anheddiad sy'n adlewyrchu ei gymeriad a'i leoliad gwledig. Mae'r CDLI mabwysiedig cyfredol yn cydnabod hyn trwy ddyrannu 37 o unedau dros ddau safle tai sydd wedi'u dyrannu. Fodd bynnag, nodir mai nifer gyfyngedig a gyflawnwyd hyd yma gyda 27 o'r unedau'n dal heb eu datblygu.

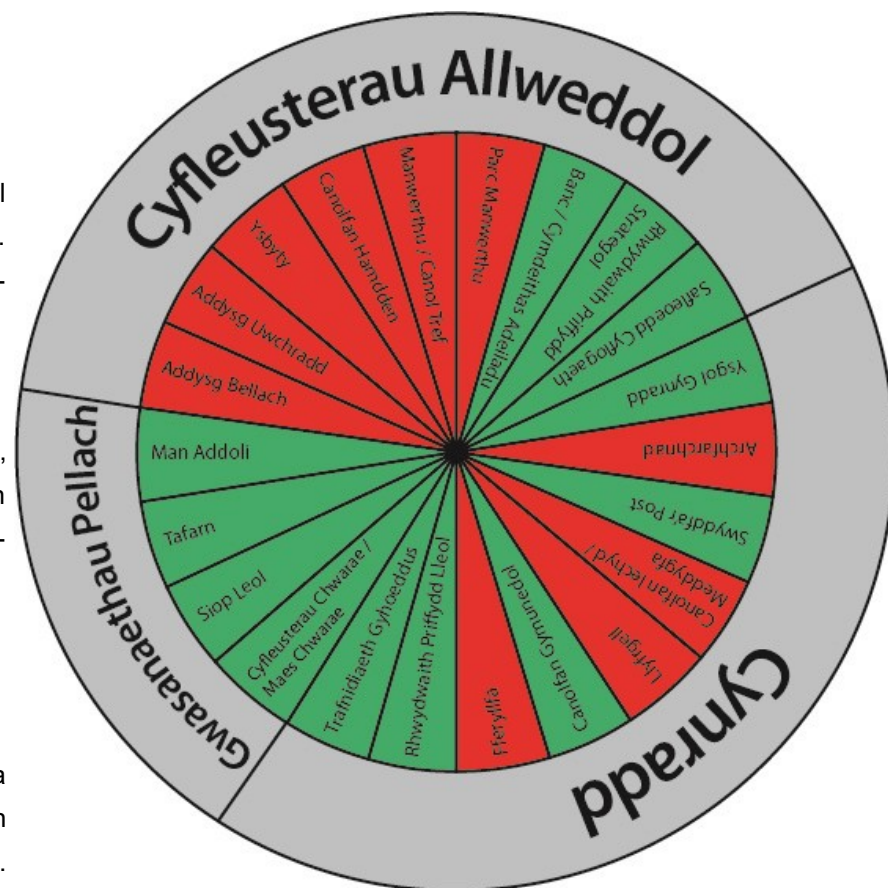
6.213 Mae'r CDLI diwygiedig yn ceisio rhesymoli'r ffigur dyraniad tai gyda rhan o'r dyraniad tai presennol yn cael ei bwrw ymlaen i'r dyfodol, a'r gweddill yn cael ei ddefnyddio fel rhan o faes parcio'r ysgol.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.214 Nid oes unrhyw dir penodol yn Llangadog wedi'i ddyrannu at ddibenion cyflogaeth yn y CDLI mabwysiedig cyfredol; fodd bynnag, mae gan y dref ddarpariaeth bresennol gref o ran cyflogaeth sy'n gweithredu fel elfen bwysig o'r economi leol ac ehangach. Mae mwy nag 8 hectar o dir cyflogaeth presennol wedi'i nodi ar gyfer Llangadog yn y CDLI, gan gynnwys safle'r hen Hufenfa sydd bellach yn cael ei ddefnyddio i weithgynhyrchu bwyd anifeiliaid anwes.

Casgliad

6.215 Fel a nodir uchod mae lefel y twf yn yr anheddiad wedi bod yn gyfyngedig; o ganlyniad mae natur a graddfa twf datblygiadau a ddyrennir i'r anheddiad wedi cael eu hadolygu gyda rôl gefnogol cymunedau cyfagos yn ystyriaeth hefyd wrth dddosbarthu datblygiadau yn y dyfodol.

Clwstr 6 – Gorllewin Sir Gaerfyrddin

6.216 O ystyried bod yr ardal yn un wledig yn bennaf a chanddi sylfaen boblogaeth lai, mae dosbarthiad y clwstr hwn wedi'i osod ar Haen 2 - Canolfan Wasanaeth ac is.

6.217 Gyda'i chysylltiadau â Gorllewin Cymru, yn draddodiadol mae'r clwstr hwn wedi canolbwyntio ar ddatblygu aneddiadau Sanclêr a Hendy-gwyn ar Daf sy'n cyflawni'r rolau canolfannau gwasanaeth allweddol yn y clwstr hwn ac sy'n cefnogi'r arlwy gymdeithasol, cyflogaeth, addysg ac adwerthu lleol ar gyfer yr aneddiadau llai. Mae'r ardal wedi'i chysylltu'n dda â'r rhwydwaith trafnidiaeth ehangach trwy'r A40, yr A477 a rheilffordd Llundain – Abergwaun. Ceir cysylltiadau da rhwng gogledd orllewin pellaf y clwstr ar hyd yr A478 i Geredigion a Sir Benfro.

6.218 Mae ei berthynas â Sir Benfro a'i arfordir deniadol yn golygu bod darpariaeth gref i dwristiaid wedi datblygu yn yr anheddiad, gyda Thalacharn a Phentywyn yn gwneud cyfraniad pwysig at yr ymdeimlad cyffredinol o le ac at yr economi ymwelwyr. O ran twristiaeth, mae'r hyn a gynigir yn yr ardal gymeriad hon (sy'n seiliedig ar yr arfordir) at ei gilydd yn wahanol i'r dwristiaeth seiliedig ar weithgareddau a geir yn ardal wledig gogledd y Sir a'r atyniadau hynny ar raddfa fwy yng Nghlwestwr 2.

6.219 Yng nghyd-destun Caerfyrddin, mae llawer o'r aneddiadau'n dibynnu ar Gaerfyrddin fel y brif ganolfan ar gyfer arlwyon adwerthu a chyflogaeth mwy.

Prif Ganolfan			
Canolfan Wasanaeth	Sanclêr / Pwll- trap	Hendy-gwyn ar Daf Talacharn	
Pentrefi Cynaliadwy	Bancyfelin Efailwen Glandy Cross Llanboidy	Llanddowror Llangynin Llangynog	Llanmilo Meidrim Pentywyn
Pentrefi Gwledig	Blaen-waun Broadway Cross Inn Cwm-bach	Cwmfelin- boeth Cwmfelin - Mynach Llanfallteg	Llanglydwen Llansadrynin Rhos-goch

Tabl 11

Canolfan Wasanaeth - Sanclêr / Pwll-trap

Cymeriad

6.220 Mae Sanclêr wedi'i lleoli'n gynaliadwy yn rhan orllewinol y sir ar y prif rwydwaith trafniadaeth rhwng Sir Benfro, Sir Gaerfyrddin a'r tu hwnt. Mae'n cyflawni rôl bwysig o ran gwasanaethau a darpariaeth, ac yn cefnogi nifer o aneddiadau pellennig. Mae ganddi ystod eang o gyfleusterau a gwasanaethau sy'n gymesur ag anheddiad yn y safle hwn.

6.221 Mae gan Sanclêr broblemau capasiti cyfyngedig ar hyn o bryd yng Ngwaith Trin Dŵr Gwastraff Sanclêr lle nad oes llawer o gapasiti i ymdopi â rhagor o ddŵr budr. Y gobaith yw y gwneir gwellianau i'r Gwaith fel rhan o raglen AMP7, ac felly bydd datblygiadau tai yn gyffredinol yn edrych tuag at dymor canolig y CDLI Diwygiedig ar y dosbarthiad tai.

Darpariaeth Adwerthu

6.222 Mae'r arlwy adwerthu yn Sanclêr wedi'i chanoli'n bennaf o fewn ffiniau canol y dref ac yn canolbwyntio fwy neu lai ar roi darpariaeth leol. Maent yn cynnwys cymysgedd o siopau cyfleustra ac adwerthwyr cymharol, a nifer gyfyngedig o siopau cenedlaethol y stryd fawr sydd yno. Mae Sanclêr yn dibynnu ar Gaerfyrddin fel y brif arlwy adwerthu ar gyfer y rhan hon o Sir Gaerfyrddin.

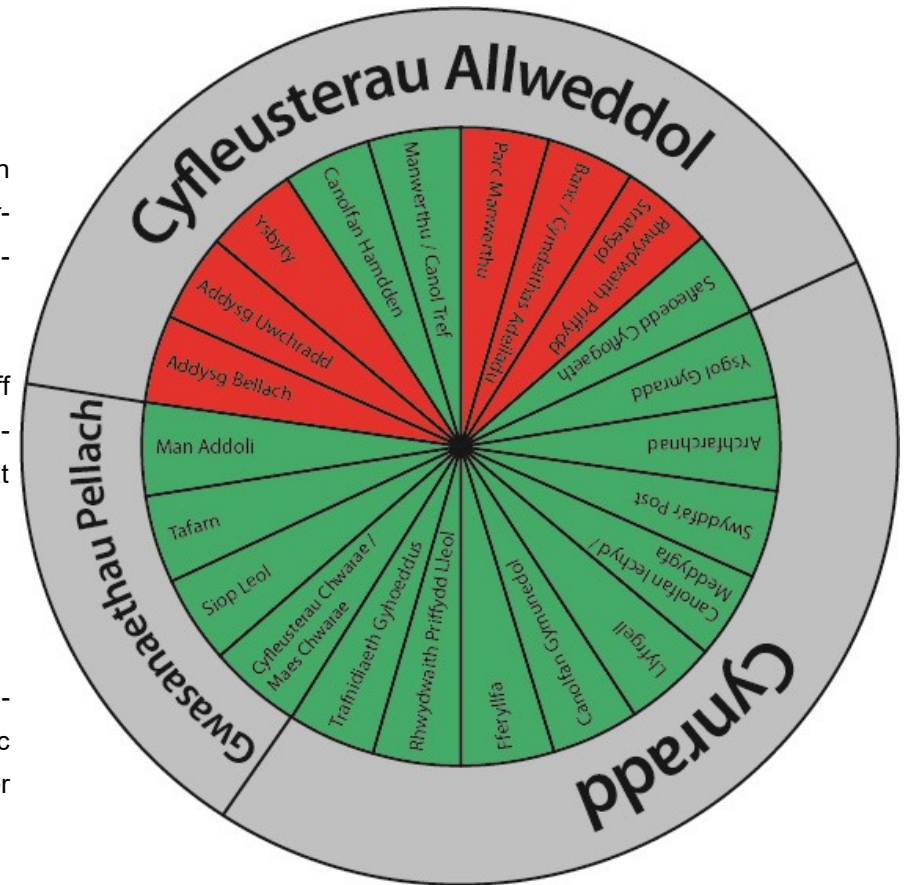
Darpariaeth o ran Twf Tai

6.223 Mae dosbarthiad twf yn gymesur i'r rôl hon, y cyd-destun lleoliadol hwn a'i dueddiad i gyflawni, gyda dim ond 103 o breswylfeydd yn dal heb eu cyflawni o'r 279 a oedd wedi'u dyrannu yn y CDLI mabwysiedig.

6.224 Yn ogystal, rhoddwyd caniatâd cynllunio ar safle'r hen Ffatri Fenyn a fydd yn newid o safle defnydd cymysg arfaethedig i fod yn ddyraniad tai.

Darpariaeth Cyflogaeth

6.225 Mae gan yr anheddiad ddarpariaeth sefydledig o ran cyflogaeth (yn ddarpariaeth bresennol ac arfaethedig), sy'n elwa o'i lleoliad ar yr A40. Mae Caerfyrddin wedi'i lleoli 10 milltir i ffwrdd, ac mae cryn dipyn o'r cyfleoedd cyflogaeth yn y sector cyhoeddus / y sector gweinyddol / gwasanaethau ar gyfer llafurlu Sanclêr wedi'u lleoli yno.

Casgliad

6.226 O ystyried y dadansoddiad uchod, mae Sanclêr yn dref hunangynhaliol gyda'r holl wasanaethau a chyfleusterau sy'n briodol i'w graddfa. O ystyried ei lleoliad strategol, mae'n dref bwysig ar gyfer datblygu tai a chyflogaeth newydd, ac mae cymysgedd ym maint y datblygiad yn ystyriaeth bwysig.

6.227 Mae gan Sanclêr hefyd rôl bwysig i'w chwarae wrth gefnogi pentrefi eraill sydd gerllaw.

Canolfan Wasanaeth - Hendy-gwyn ar Daf

Cymeriad

6.228 Mae Hendy-gwyn ar Daf (fel a adlewyrchir yng Nghynllun Gofodol Cymru) yn cyflawni rôl canolfan wasanaethau mewn lleoliad trawsffiniol pwysig. Mae Hendy-gwyn ar Daf, sydd wedi'i lleoli'n gynaliadwy ar goridor trafniadaeth allweddol rhwng Sir Benfro, Caerfyrddin a'r tu hwnt, yn cyflawni rôl bwysig o ran gwasanaethau ar gyfer nifer o aneddiadau pellennig bach. Mae gan y dref orsaf reilffordd sydd wedi'i lleoli ar y llinell reilffordd rhwng Abergwaun a Paddington.

6.229 Lleolir prif ganolfan Hendy-gwyn ar Daf o fewn y parth perygl llifogydd, ac felly bydd ystyriaeth yn cael ei rhoi i unrhyw ddatblygiad arfaethedig.

Darpariaeth Adwerthu

6.230 Mae'r anheddiad yn darparu arlwy adwerthu bwysig sy'n gwasanaethu'r gymuned leol ac ehangach trwy gymysgedd o ddarpariaeth gyda chanol y dref yn bennaf yn cynnwys adwerthwyr annibynnol a lleol gyda chynrychiolaeth o blith siopau cenedlaethol yn gyfyngedig i adwerthwyr cyfleustra.

6.231 Mae Hendy-gwyn ar Daf yn dibynnu ar Gaerfyrddin fel y brif arlwy adwerthu ar gyfer y rhan hon o Sir Gaerfyrddin, tra bo Arberth a'i marchnadoedd lleol arbenigol yn gwasanaethu'r dref hefyd.

Darpariaeth o ran Twf Tai

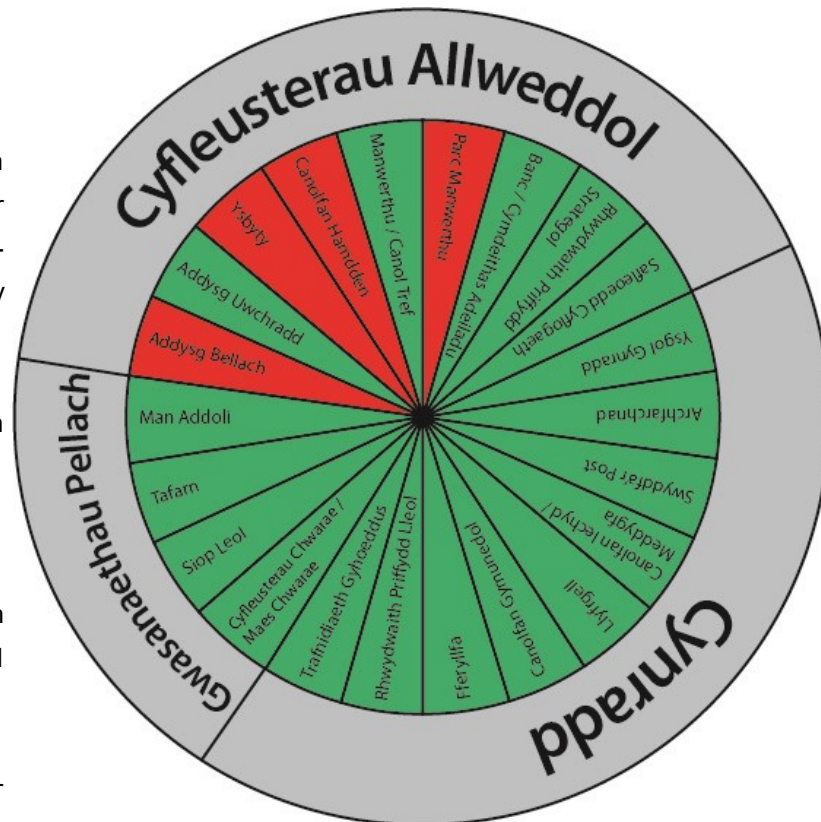
6.232 Ystyrir bod dosbarthiad twf o fewn y CDLI mabwysiedig cyfredol yn gymesur â'i rôl a'i swyddogaeth, gyda 118 o'r 205 o unedau preswyl heb gael eu cyflawni. Mae caniatâd cynllunio gan rai safleoedd yn Hendy-gwyn ar Daf, gan gynnwys 28 o breswylfeydd ar ran o safle Hufenfa Hendy-gwyn

6.233 O ran y tai a gwblhawyd, mae lefel y twf yn yr anheddiad wedi'i chyfyngu i ddatblygiad ar raddfa lai, ac mae'r CDLI Diwygiedig yn adlewyrchu hyn drwy ddad-ddyrannu nifer o ddyraniadau. Mae hyn wedi peri i'r ffigur dyraniad tai leihau'n sylweddol, gyda'r terfynau datblygu yn cael eu hymestyn i ganiatáu tai priodol ar raddfa fach.

Darpariaeth o ran Twf Cyflogaeth

6.234 Mae gan yr anheddiad ddarpariaeth sefydledig o ran cyflogaeth (yn ddarpariaeth bresennol ac arfaethedig), sy'n elwa o'i lleoliad ar yr A40.

6.235 Mae nifer o fusnesau yn meddiannu'r unedau yn Hufenfa Hendy-gwyn ar Daf, tra bo busnesau sefydledig yn Stryd y Gorllewin ac ym Mharc Diwydiannol Hendy-gwyn ar Daf.

Casgliad

6.236 O ystyried y dadansoddiad uchod, mae Hendy-gwyn ar Daf yn dref hunangynhaliol gyda'r holl wasanaethau a chyfleusterau sy'n briodol i'w maint. O ystyried ei lleoliad strategol trawsffiniol, mae'n dref bwysig ar gyfer datblygu tai a chyflogaeth newydd. Fodd bynnag, byddir yn cyfeirio at y cyfyngiadau sy'n deillio o leoliad rhannol yr anheddiad mewn ardaloedd lle canfuwyd perygl llifogydd.

Canolfan Wasanaeth - Talacharn

Cymeriad

6.237 Caiff tref Talacharn ei chydabod fel canolfan leol yng Nghynllun Gofodol Cymru sy'n cyfrannu fel canolfan bwysig ar gyfer twristiaeth. Mae'r anheddiad yn darparu ar gyfer adwerthu lleol ac anghenion eraill ar y cyd â chyfleusterau cymunedol gan gynnwys ysgol gynradd, darpariaeth gofal iechyd, tafarndai, a gwestai a thai llety.

Darpariaeth Adwerthu

6.238 Mae gan yr anheddiad ddarpariaeth adwerthu leol sy'n cynnwys siop fwyd leol. Mae cryn dipyn o'r arlwy adwerthu wedi'i chanoli ar dwristiaeth a diwylliant.

Darpariaeth o ran Twf Tai

6.239 Gwelwyd cyfradd araf o ran twf tai yn yr anheddiad yn ystod cyfnod y CDLI presennol, fodd bynnag mae datblygiadau wedi bod yn ddiweddar. O'r ddau ddyraniad, mae'r safle yn Pludds Meadow wedi gweld datblygiad ffordd yr ystad, ac mae'r safle gerllaw Ysgol Talacharn wedi cael caniatâd cynllunio yn ddiweddar.

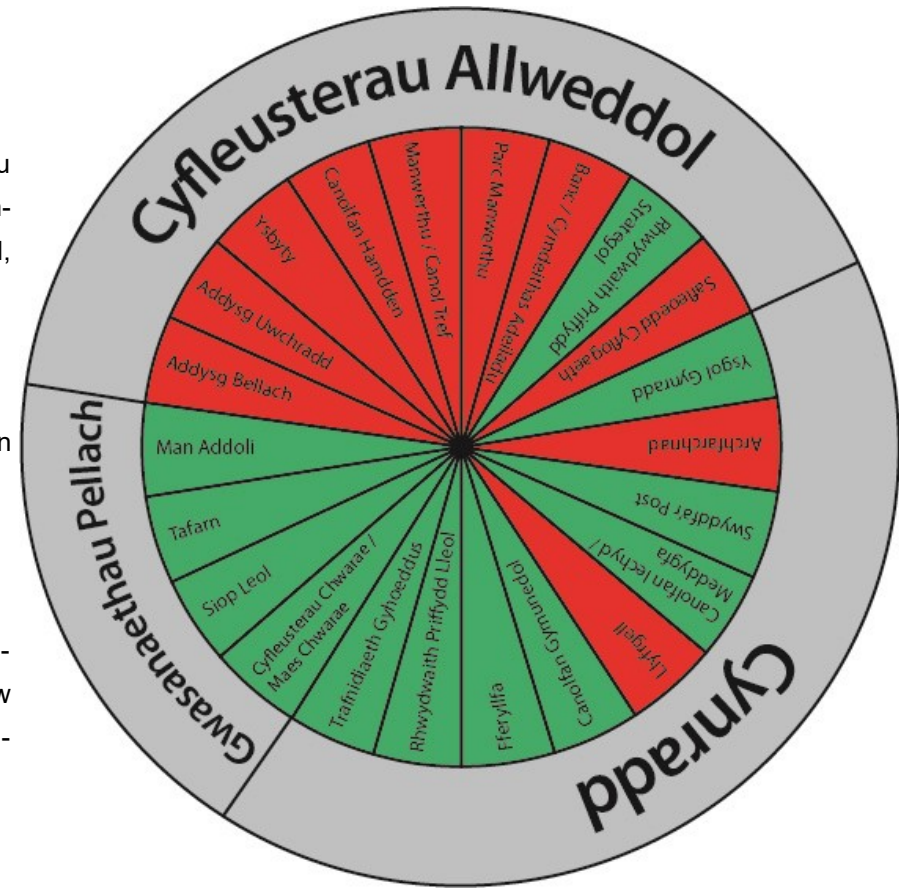
Darpariaeth Cyflogaeth

6.240 Er nad oes darpariaeth cyflogaeth wedi'i nodi o fewn yr anheddiad, nid yw hyn yn anghyson â'i gymeriad ac â'i gyfraniad economaidd sydd wedi'i ganoli ar dwristiaeth a diwylliant.

Casgliad

6.241 Mae lleoliad arfordirol Talacharn, ei chadwraeth natur, ei hamgylchedd hanesyddol a'i hetifeddiaeth ddiwylliannol yn ogystal â'i phriod gyfyngiadau o ran perygl llifogydd i gyd yn faterion sy'n dylanwadu ar ei photensial i dderbyn twf.

6.242 O ran y ddarpariaeth dai yn y dref, ystyrir graddfa'r datblygiad a chynigir cymysgedd o ddatblygiadau tai. Mae natur a graddfa twf Talacharn yn y dyfodol wedi cael ei adolygu gyda rôl gefnogol cymunedau cyfagos yn cael ystyriaeth hefyd wrth ddsbarthu datblygiadau yn y dyfodol.

Haen 3 – Pentrefi Cynaliadwy

6.243 Mae Pentrefi Cynaliadwy yn ôl eu natur yn amrywio o ran eu math a'u swyddogaeth, ac maent yn aml yn adlewyrchu amrywiaeth y Sir. Mae'r CDLI Adneuo yn cydnabod rôl aneddiadau llai o'r fath a'u cyfraniad at greu cymunedau cynaliadwy.

6.244 Caiff cyfraniad aneddiadau o'r fath ei adlewyrchu yn yr Adroddiadau Monitro Blynyddol, gyda dadansoddiad o Adroddiad Monitro Blynyddol 1 yn nodi bod 15% o'r tai y rhoddyd caniatâd i'w hadeiladu ar safleoedd mawr (+5 uned) yn ystod 2015/16 o fewn Cymunedau Cynaliadwy. Tyfodd y ffigwr hwn i 46% yn ystod Adroddiad Monitro Blynyddol 2 (2016/2017) a 9.6% yn Adroddiad Monitro Blynyddol 3.

6.245 Mae llawer o'r aneddiadau a nodir fel Pentrefi Cynaliadwy yn y CDLI Adneuo wedi'u diffinio'n Gymunedau Cynaliadwy o fewn y CDLI mabwysiedig cyfredol. Mae'r Gwasanaethau a Chyfleusterau Allweddol yn nhabl 13 yn dangos natur gymharol yr aneddiadau o fewn yr Haen hon, a'u perthynas â'r aneddiadau o fewn haenau uwch yr hierarchaeth.

6.246 Wrth ystyried chwe chlwtwr yr hierarchaeth aneddiadau ar gyfer Sir Gaerfyrddin, defnyddir y sail resymegol ganlynol i ategu penderfyniadau i gynnwys aneddiadau yn Haen 3 yn eu priod glystyrau.

Clwtwr 1 - Caerfyrddin a'i Hardaloedd Gwledig

6.247 Mae'r pentrefi cynaliadwy yng Nghlwtwr 1 yn dibynnu ar Gaerfyrddin i gyflawni'r rôl fel canolfan wasanaethau allweddol, gyda chyfleoedd cyflogaeth yn y dref. Gall y pentrefi cynaliadwy hyn ddarparu cartrefi ar gyfer gweithwyr y cyflogwyr hyn, yn ogystal â gweithredu fel cymunedau hunangynhaliol yn eu rhinwedd eu hunain. Mae gan y pentrefi botensial datblygu o fewn y clwtwr hwn, ac maent yn darparu ar gyfer amrywiaeth yn y farchnad dai, sy'n ategu'r datblygiadau ar raddfa fawr a welir yng Nghaerfyrddin ac yn wahanol iddynt.

6.248 Mae llawer o'r pentrefi cynaliadwy hyn wedi'u lleoli ar lwybrau trafndiaeth allweddol (e.e. yr A48, yr A40, yr A484, yr A485) hefyd ac yn meddu ar ymdeimlad cryf o le a hunaniaeth Gymreig. Cyfeirir hefyd at eu cyfraniad posibl o ran twristiaeth, yn fwyaf nodedig o fewn yr aneddiadau hynny sydd wedi'u lleoli ar yr arfordir (Llansteffan), yn ogystal â'r rhai i'r gogledd (e.e. twristiaeth gweithgareddau ym Mrechfa), a darparu cymysgedd amrywiol a chyfrannu at yr arlwy ar y cyfan.

6.249 O ran diwallu'r angen hwn am dai, ni fyddai datblygwyr ar raddfa fawr yn datblygu yn yr anheddiad hwn, gan ddibynnu ar adeiladwyr bach a chanolig i ddatblygu.

6.250 Mae Atodiad 2 isod yn nodi'r safleoedd bach a gwblhawyd yn y clwtwr hwn, a phwysigrwydd safleoedd bach o fewn yr haen, nid yn unig o ran nifer, ond sut maent yn cyfrannu at fywiogrwydd a chynaliadwyedd eu cymunedau.

Dosbarthiad Gofodol Haen 3, Clwtwr 1

6.251 Dyrennir 310 o breswylfeydd yn yr haen hon o glwtwr 1, sy'n cyfateb i 4.4% o'r ffigur dyraniad tai cyffredinol yn y CDLI Adneuo.

Clwstwr 2 - Llanelli ac Ardal De Gwendraeth

6.252 O ran Clwstwr 2, mae'r pentrefi cynaliadwy hyn yn dibynnu ar Lanelli yn ogystal â'r tu hwnt i Lain Arfordirol Bae Abertawe. Mae ardal Mynyddygarreg a Phump-hewl yn addas ar gyfer lefel briodol o ddatblygu, ac mae gan Fynyddygarreg yn enwedig farchnad dai fywiog. Mae wedi bod â rôl allweddol o ran cefnogi Cydweli ar hyd coridor yr A484. Mae Mynyddygarreg a Phump-hewl yn meddu ar ymdeimlad o le gan ddarparu cyfleoedd ar gyfer bywyd pentref ond yn agos at ganolfannau cyflogaeth allweddol (gan gynnwys Llanelli).

6.253 Mae Llan-saint / Broadway yn darparu gosodiad deniadol sy'n cefnogi Glanyfferi ac ardal ehangach Aber Afon Tywi o ran potensial economi ymwelwyr y Sir.

6.254 Mae Atodiad 2 isod yn nodi'r safleoedd bach a gwblhawyd yn y clwstwr. Er bod safleoedd bach yn elfen bwysig ar gyfer cyflenwi tai ym mhob un o'r haenau, mae'n rhoi syniad o bwysigrwydd dyraniadau tai yn y clwstwr hwn. Mae pob un o'r aneddiadau hyn yn ffitio'n gyfforddus yn yr haen hon o'r hierarchaeth.

Dosbarthiad Gofodol Haen 3, Clwstwr 2

6.255 Dyrennir 95 o breswylfeydd o fewn yr haen hon o glwstwr 2, sy'n cyfateb i 1.36% o'r ffigur dyraniad tai cyffredinol yn y CDLI Adneuo.

Clwstwr 3 – Aman a Gwendraeth Uchaf

6.256 Mae'r pentrefi cynaliadwy yng Nghlwstwr 3 yn dibynnu ar Rydaman / Cross Hands o fewn ardaloedd hen faes glo'r cwm gorllewinol, sef Aman a'r Gwendraeth.

6.257 Mae Llannon a Llanedi hefyd mewn sefyllfa i gefnogi prif ganolfannau Llanelli a Rhydaman / Cross Hands. At ddibenion cyrraedd ffigur y gofyniad tai, a dosbarthiad gofodol niferoedd tai, cysylltir Llannon â Rhydaman, tra bo Llanedi yn gysylltiedig â'r Hendy a Fforest, ac felly bydd clwstwr Llanelli ac unrhyw dwf yn y dyfodol yn cymryd hyn i ystyriaeth.

6.258 Mae Cwmgwili, Maesybont a Foelgastell yn arddangos ymdeimlad cryf o le o ran bywyd pentref a ffabrig cymdeithasol, tra bo'r farchnad dai yn yr ardaloedd hyn wedi bod yn weddol ffyniannus. Er bod llawer o'r ardal hon yn ôl-ddiwydiannol yn hytrach na'n wledig, mae hefyd yn gadarnle allweddol i'r Gymraeg yn y sir.

6.259 O ran aneddiadau mwy o faint yn ardal Dyffryn Aman, maent yn cynnig yr holl wasanaethau a chyfleusterau sy'n ofynnol o bentref cynaliadwy, ond maent hefyd yn dibynnu ar aneddiadau mwy ar draws y ffin.

6.260 Mae Atodiad 2 isod yn nodi'r safleoedd bach a gwblhawyd yn y clwstwr hwn, a phwysigrwydd safleoedd bach o fewn yr haen, nid yn unig o ran nifer, ond sut maent yn cyfrannu at fywiogrwydd a chynaliadwyedd eu cymunedau, yn enwedig mewn aneddiadau sydd wedi gweld nifer cyfyngedig o ddatblygiadau mawr.

6.261 Mae pob un o'r aneddiadau hyn yn ffitio'n gyfforddus yn yr haen hon o'r hierarchaeth.

Dosbarthiad Gofodol Haen 3, Clwstr 3.

6.262 Dyrennir 86 o breswylfeydd yn yr haen hon o glwstr 3, sy'n cyfateb i 1.23% o'r ffigur dyraniad tai cyffredinol yn y CDLI Adneuo.

Clwstr 4 - Teifi

6.263 Mae'r pentrefi cynaliadwy yng Nghlwstr 4 wedi'u lleoli yng ngogledd orllewin y Sir yn bennaf ar Goridor Dyffryn Teifi. Mae ganddynt rôl gefnogol mewn perthynas â Chastell-newydd Emlyn, Llanybydder a Phencader. Mae'r pentrefi cynaliadwy hyn yn bennaf yn wledig o ran natur, ac mae gan rai rôl drawsffiniol bwysig – yn anad dim gyda Cheredigion.

6.264 At ei gilydd, ac yn debyg i'r Canolfannau Gwasanaethau yn y clwstr hwn, mae'r pentrefi cynaliadwy'n dibynnu ar Gaerfyrddin fel y brif ganolfan bennaf ar gyfer adwerthu, a chyfleoedd gwaith y tu allan i amaethyddiaeth. Bydd graddfa dosbarthiad y twf ar y cyfan o fewn pob anheddiad, a maint y safleoedd ym mhob anheddiad yn ystyriaeth bwysig, yn enwedig o ran cefnogi'r Gymraeg, a mynd i'r afael â her taro cydbwysedd rhwng cyfleusterau a gwasanaethau gwledig sy'n lleihau ar y naill law a'r pwyslais ar gadw cymunedau bywiog ar y llaw arall.

6.265 Mae Atodiad 2 isod yn nodi'r safleoedd bach a gwblhawyd yn y clwstr hwn, a phwysigrwydd safleoedd bach o fewn yr haen, nid yn unig o ran nifer, ond sut maent yn cyfrannu at fywiogrwydd a chynaliadwyedd eu cymunedau, yn enwedig mewn aneddiadau sydd wedi gweld nifer cyfyngedig o ddatblygiadau mawr. Mae pob un o'r aneddiadau hyn yn ffitio'n gyfforddus yn yr haen hon o'r hierarchaeth

Dosbarthiad Gofodol Haen 3, Clwstr 4

6.266 Dyrennir 209 o breswylfeydd yn yr haen hon o glwstr 4, sy'n cyfateb i 3% o'r ffigur dyraniad tai cyffredinol yn y CDLI Adneuo.

Clwstr 5 - Cwm Tywi Uchaf

6.267 Mae'r pentrefi cynaliadwy hynny yng Nghlwstr 5 wedi'u lleoli'n bennaf yng ngogledd ddwyrain y Sir ar Goridor Dyffryn Tywi. Maent yn cyflawni rôl gefnogol mewn perthynas â Llandeilo, Llanymddyfri a Llangadog ac mae ganddynt hefyd rôl drawsffiniol gyda Phowys ac yn nodedig gyda Bannau Brycheiniog. Mae'r pentrefi cynaliadwy hyn yn wledig yn bennaf o ran natur ac wedi'u gwasgaru dros ardal fawr, sy'n golygu bod rhywfaint o hunangynhaliath yn ofynnol o ganlyniad. O ganlyniad mae gan yr aneddiadau hyn hunaniaeth gref ac ymdeimlad cryf o le.

6.268 Yn debyg i'r Canolfannau Gwasanaethau yn y clwstr hwn, mae'r pentrefi cynaliadwy'n dibynnu ar Gaerfyrddin a Rhydaman / Cross Hands fel y prif ganolfannau pennaf ar gyfer adwerthu, a chyfleoedd gwaith y tu allan i amaethyddiaeth. Bydd graddfa dosbarthiad y twf ar y cyfan o fewn pob anheddiad, a maint y safleoedd ym mhob anheddiad yn ystyriaeth bwysig, yn enwedig o ran taro cydbwysedd rhwng yr anghenion twf ar y naill law a'r angen i ddiogelu'r amgylchedd ar y llaw arall.

6.269 Mae Atodiad 2 isod yn nodi'r safleoedd bach a gwblhawyd yn y clwstwr hwn, a phwysigrwydd safleoedd bach o fewn yr haen, nid yn unig o ran nifer, ond sut maent yn cyfrannu at fywiogrwydd a chynaliadwyedd eu cymunedau, yn enwedig mewn aneddiadau sydd wedi gweld nifer cyfyngedig o ddatblygiadau mawr.

6.270 Mae pob un o'r aneddiadau hyn yn ffitio'n gyfforddus yn yr haen hon o'r hierarchaeth

Dosbarthiad Gofodol Haen 3, Clwstwr 5

6.271 Dyrennir 31 o breswylfeydd yn yr haen hon o glwstwr 5, sy'n cyfateb i 0.44% o'r ffigur dyraniad tai cyffredinol yn y CDLI Adneuo.

Clwstwr 6 – Gorllewin Sir Gaerfyrddin

6.272 Mae'r pentrefi cynaliadwy yng Nghlwstwr 6 wedi'u lleoli'n bennaf yng ngorllewin y Sir ar y porth i Orllewin Cymru. Maent yn cyflawni rôl gefnogol mewn perthynas â Sanclêr, Hendy-gwyn ar Daf a Thalacharn ac mae ganddynt hefyd rôl drawsffiniol – yn anad dim gyda Sir Benfro. Mae llwybrau'r A40 a'r A477 yn nodwedd allweddol i'r ardal hon, ac yn cynnig cyfleoedd twristiaeth amrywiol, yn enwedig ar hyd y forlin.

6.273 Yn debyg i'r Canolfannau Gwasanaethau yn y clwstwr hwn, mae'r pentrefi cynaliadwy'n dibynnu ar Gaerfyrddin fel y brif ganolfan bennaf ar gyfer adwerthu, a chyfleoedd gwaith y tu allan i amaethyddiaeth. Bydd graddfa dosbarthiad y twf ar y cyfan o fewn pob anheddiad, a maint y safleoedd ym mhob anheddiad yn ystyriaeth bwysig, yn enwedig o ran taro cydbwysedd rhwng yr anghenion twf ar y naill law a'r angen i ddiogelu'r amgylchedd ar y llaw arall.

6.274 Un o'r ystyriaethau mewn perthynas â'r clwstwr hwn yn y dyfodol fydd goblygiadau newidiadau yn y Bwrdd Iechyd Lleol a datblygiad posibl ysbyty newydd. Bydd yr aneddiadau cynaliadwy yn y clwstwr hwn yn cefnogi amrywiaeth y mathau o dai o fewn y farchnad dai.

6.275 Mae Atodiad 2 isod yn nodi'r safleoedd bach a gwblhawyd yn y clwstwr hwn, a phwysigrwydd safleoedd bach o fewn yr haen, nid yn unig o ran nifer, ond sut maent yn cyfrannu at fywiogrwydd a chynaliadwyedd eu cymunedau.

6.276 Mae pob un o'r aneddiadau hyn yn ffitio'n gyfforddus yn yr haen hon o'r hierarchaeth.

Dosbarthiad Gofodol Haen 3, Clwstwr 6

6.277 Dyrennir 126 o breswylfeydd yn yr haen hon o glwstwr 6, sy'n cyfateb i 1.8% o'r ffigur dyraniad tai cyffredinol yn y CDLI Adneuo.

Crynodeb o'r Cyflenwad Tai yn Haen 3

Clwstwr	Nifer y preswylfeydd o fewn Haen 3 fesul clwstwr	Canran y preswylfeydd o fewn Haen 3 fesul clwstwr
Clwstwr 1	310	36.2%
Clwstwr 2	95	11.1%
Clwstwr 3	86	10%
Clwstwr 4	209	24.4%
Clwstwr 5	31	3.6%
Clwstwr 6	126	14.7%
Cyfanswm	857	100%

Tabl 12

Haen 4 – Pentrefi Gwledig

6.278 Mae pentrefi gwledig yn cynrychioli'r aneddiadau hynny sy'n gwneud cyfraniad llai, ond pwysig serch hynny, yn eu cymuned. Bydd y rhain yn aml yn aneddiadau a oedd yn y gorffennol wedi cynnwys gwasanaethau a chyfleusterau penodol sydd bellach, o bosib, wedi diflannu. Felly, er y gellir dadlau bod eu rôl a'u swyddogaeth wedi lleihau, maent yn dal i gynrychioli cymuned sefydledig sy'n cynnig cyfleoedd am dai newydd graddfa fach a phriodol mewn lleoliadau gwledig. Mae darpariaeth o'r fath ynddi ei hun yn gwneud cyfraniad pwysig i ardaloedd gwledig, eu cymunedau ac yn wir eu heconomïau.

6.279 Nodir yr ystyriaeth ar gyfer datblygu aneddiadau Haen 4 o'r newydd ym Mholisi HOM3 y CDLI Adneuo. Mae'r Polisi hwn yn ceisio bod yn hyblyg ond gan ddangos rheolaeth hefyd yn ei ddull o ddarparu tai newydd. Mae hyn yn ceisio dosrannu elfen o dai newydd drwy nodi'r raddfa a'r cyfleoedd presennol o fewn yr aneddiadau hyn, ac mae eu twf yn adlewyrchu hyn.

6.280 Mae'r tabl yn Atodiad 1 yn nodi'r cyfleusterau a'r gwasanaethau allweddol sydd gan bob un o'r aneddiadau yn yr Haen hon. Mae'n glir bod llawer o'r aneddiadau hyn yn wledig eu natur, a bod pellteroedd yr aneddiadau hyn o wasanaethau allweddol yn amlwg.

Atodiad 2 - Haen 4 Gwasanaethau a Chyfleusterau

	Pellter i Rwydwaith Strategol (Ffyrdd A)	Pellter i Rwydwaith Prifffyrdd Lleol (Ffyrdd B)	Pellter i'r Ysgol Gynradd agosaf	Pellter i'r Ysgol Uwchradd agosaf	Pellter i'r Safleoedd Cyflogaeth Agosaf	Pellter i'r Archfarchnad agosaf	Pellter i'r swyddfa bost/swyddfa bost deithiol agosaf	Lleoliad y Feddygfa agosaf
Clwstr 1								
Hermon	o fewn 1 milltir	yn syth ar yr B4333	Cynwyl Elfed 2.2 milltir	7.9 milltir	7.8 milltir	9.4 milltir	Cynwyl Elfed	Caerfyrddin
Aber-nant	o fewn 4 milltir	o fewn 2 milltir o'r B4298	Ysgol yn y pentref	7.4 milltir	7.2 milltir	7.6 milltir	Cynwyl Elfed Talog (mobile)	Caerfyrddin
Blaen-y-coed	o fewn 2 milltir o'r A484	yn syth ar y B4299	Cynwyl Elfed 2.1 milltir	8.3 milltir	7.0 milltir	7.5 milltir	Cynwyl Elfed	Caerfyrddin
Banc-y-capel	o fewn 3 milltir o'r A484	yn syth ar yr B4309	Llangyndeyrn 2.1 milltir	4.9 milltir	4 milltir	4.1 milltir	Cynwyl Elfed	Caerfyrddin
Nant-y-caws	o fewn 1 milltir o'r A48	yn syth ar yr heol	Llangunor 2.9 milltir	5 milltir	3.7 milltir	3.7 milltir	Caerfyrddin	Caerfyrddin
Croesyceiliog	o fewn 1 milltir o'r A484	o fewn 3 milltir	Llangunor 2.8 milltir	3.4 milltir	2.8 milltir	1.8 milltir	Caerfyrddin	Caerfyrddin
Crwbin	o fewn 4 milltir o'r A484	yn syth ar yr B4306	Banccfosfelen 1.2 milltir	7.6 milltir	2.6 milltir	5.9 milltir	Banccfosfelen	Pontyberem
Felin-gwm Uchaf	o fewn 2.1 milltir o'r A40	yn syth ar yr B4310	Nantgaredig 2.3 milltir	10.1 milltir	8.1 milltir	8.7 milltir	Brechfa (symudol) Nantgaredig	Nantgaredig
Felin-gwm Isaf	o fewn 1.7 milltir	yn syth ar yr B4310	Nantgaredig 2.3 milltir	10.1 milltir	8.1 milltir	8.7 milltir	Brechfa (symudol) Nantgaredig	Nantgaredig
Llanegwad	yn syth ar yr A40	1.3 milltir	Nantgaredig 2.2 milltir	9.5 milltir	8 milltir	8 milltir	Llanarthne (symudol) Dryslwyn	Nantgaredig
Pontantwn	o fewn 2.5 milltir o'r A484	yn syth ar yr B4309	Llangyndeyrn 1.4 milltir	6.2 milltir	5 milltir	4.5 milltir	Cydweli	Caerfyrddin
Nebo	o fewn 3 milltir o'r A484	yn syth ar yr B4301	Llanpumsaint 1.6 milltir	4.8 milltir	6 milltir	5.9 milltir	Bronwydd(symudol) Rhydargaeau	Caerfyrddin
Talog	o fewn 6.1 milltir o'r A484	o fewn 4 milltir o'r B4299	Abernant 3.2 milltir	8.5 milltir	7 milltir	7.6 milltir	Talog (symudol) Cynwyl Elfed	Caerfyrddin
Pen-y-bont	o fewn 4 milltir o'r A484	o fewn 1 milltir o'r B4299	Trelech 2.8 milltir	11.8 milltir	11 milltir	10.0 milltir	Talog (symudol) Cynwyl Elfed	Caerfyrddin
Y Felin Wen	yn syth ar yr A40	o fewn 6 milltir o'r B4301	Abergwili 1.8 milltir	5.6 milltir	4 milltir	4.4 milltir	Tanerdy, Abergwili (symudol)	Nantgaredig/ Caerfyrddin
Pont-Newydd	o fewn 3 milltir o'r A484	o fewn 1 milltir o'r B4317	Carway 2.1 milltir	5.6 milltir	3.7 milltir	8.5 milltir	Carwe	Pontyates
Pont-ar-sais	yn syth ar yr A485	yn syth ar yr B4301	Llanpumsaint 1.6 milltir	7.9 milltir	6.0 milltir	7.0 milltir	Rhydargaeau	Caerfyrddin
Clwstr 2								
Cynheidre	o fewn 4 milltir o'r A476	yn syth ar yr B4309	Ponthenri 1.8 milltir	5.4 milltir	2 milltir	6.8 milltir	Pum Heol (symudol)	Pontyates
Pedair Heol	o fewn 2.5 milltir o'r A484	yn syth ar yr B4309	Cydweli 2.8 milltir	8.1 milltir	3.5 milltir	7.5 milltir	Carwe	Cydweli
Penymynydd	o fewn 2.5 milltir o'r A484	yn syth ar yr B4308	Trimsaran	0.8 milltir	4.5 milltir	3.6 milltir	Trimsaran	Trimsaran
Clwstr 3								
Capel Seion	o fewn 3 milltir o'r A48	yn syth ar yr B4310	Drefach 1 milltir	3.2 milltir	1.9 milltir	9.8 milltir	Drefach	Pontyberem
Derwydd	yn syth ar yr A483	o 2.3 milltir o'r B4300	Llandybie 1.8 milltir	4.3 milltir	1.8 milltir	1.8 milltir	Llandybie	Llandybie
Heol Ddu	o fewn 1 milltir o'r A474	yn syth ar Heol B	Rhydaman 2.3 milltir	2.6 milltir	1.4 milltir	3 milltir	Glanamman	Rhydaman
Maes-y-bont	o fewn 2 milltir o'r A48	yn syth ar yr B4297	Cefneithin 3.4 milltir	3.1 milltir	3.9 milltir	3.3 milltir	Penygroes / Carmel (symudol)	Cross Hands
Milo	o fewn milltir o'r A476	o fewn 3 milltir o'r B4300	Llandybie 2.7 milltir	3.3 milltir	1.8 milltir	4.9 milltir	Llandybie	Llandybie
Pant-llyn	llai na 1.5 milltir o'r A476	o fewn 3 milltir o'r B4300	Llandybie 1.1 milltir	4.1 milltir	1.2 milltir	4.8 milltir	Llandybie	Llandybie
Pentregwenlais	yn syth ar yr A483	o fewn 3 milltir o'r B4300	Llandybie 1 milltir	3.4 milltir	1.3 milltir	1.0 milltir	Llandybie	Llandybie

Lleoliad y Fferylfa agosaf	Pellder i'r Llyfrgell/Llyfrgell Deithiol agosaf	Mynediad at fanc neu fanc symudol?	Mynediad at Drafnidiaeth Gyhoeddus reolaidd	Mynediad at Lwybr Teithio Llesol	Mynediad i Gerddwyr i aneddiadau eraill (Oes neu Nac oes)	Mynediad at bwynt gwefru trydan	Siop Leol (Oes neu Nac oes)	Tafarn (Oes neu Nac oes)	Man Addoli (Oes neu Nac oes)	Y Ganolfan/Neuadd Gymunedol (Oes neu Nac oes)	Cyfleusterau Chwarae / Cae Chwarae (Oes neu Nac oes)
Clwstwr 1											
Hermon	~4km Cynwyl Elfed	~13km Newcastle Emlyn	Oes	Na	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Aber-nant	~6.5km Cynwyl Elfed/Meidrim	~11km Caerfyrddin	Na	~2km o llwybr Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Blaen-y-coed	Llyfrgell Symudol	~11km Caerfyrddin	Na	~3km o Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Banc-y-capel	~7km Caerfyrddin	~7km Caerfyrddin	Oes	~1.8km o Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Nant-y-caws	~6km Caerfyrddin	~6km Caerfyrddin	Oes	Na	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Croesyceiliog	~5km Caerfyrddin	~5km Caerfyrddin	Oes	Yn syth ar Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Crwbin	~4km Pontyberem	~9km Tumble	Oes	Na	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Felin-gwm Uchaf	~3.5km Nantgaredig	~13.5km Caerfyrddin	Oes	~4km o lwybr dyheadol Dyffryn Tywi	Na	Na	Na	Oes	Na	Oes	Na
Felin-gwm Isaf	~2.5km Nantgaredig	~13km Caerfyrddin	Oes	~3.5km o lwybr dyheadol Dyffryn Tywi	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Llanegwad	~3km Nantgaredig	~13km Caerfyrddin/Llandeilo	Oes	~1km o lwybr dyheadol Dyffryn Tywi	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Pontantwn	~5.5km Pontyates	~9km Caerfyrddin	Oes	~3.5km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Nebo	~2km Llanpumpsaint	~9km Caerfyrddin	Oes	~3.7km o lwybr Beicio Cenedlethol	Na	Na	Na	Oes	Oes	Na	Na
Talog	~4.5km Blaenycod	~11.5km Caerfyrddin	Oes	Yn syth ar Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Oes	Na	Oes	Oes	Na
Pen-y-bont	~5km Nantgaredig	~15km Caerfyrddin	Oes	Yn syth ar Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Oes	Oes	Na
Y Felin Wen	~3km Nantgaredig	~7km Caerfyrddin	Oes	~2.4km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Oes	Na	Na	Na	Na
Pont-Newydd	~3km Mynyddygarreg	~11km Tumble/Llanelli/Porth Tywyn	Na	Nesaf i lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Pont-ar-sais	~3.5km Llanpumpsaint	~10km Caerfyrddin	Oes	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Clwstwr 2											
Cynheidre	~3km Pontyates	~9km Llanelli	Oes	Yn syth ar Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Oes
Pedair Heol	~3km Pontyates/Mynyddygarreg	~12km Porth Tywyn	Oes	~4.6km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Penymynydd	<1 milltir	~6km Llanelli	Oes	Yn syth ar llwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Clwstwr 3											
Capel Seion	~2.5km Mynyddcerrig/Drefach	~3km Tumble	Oes	Yn syth ar llwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Derwydd	~6km Llandeilo	~6km Llandeilo	Oes	~2.9km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Oes	Na	Na	Na
Heol Ddu	~4km Rhydaman	~4km Ammanford	Na	~1.5km o lwybr teithio llesol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Maes-y-bont	~5.5km Crosshands	~8.5km Tumble	Oes	~2.8km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Milo	~8km Llandeilo/Rhydaman	~8km Llandeilo/Ammanford	Oes	~3.5km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Pant-llyn	~6km Rhydaman / Crosshands	~6km Ammanford	Oes	~2.5km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Pentregwenlais	~5km Rhydaman	~5km Ammanford	Oes	~0.7km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na

	Pellter i Rwydwaith Strategol (Ffyrdd A)	Pellter i Rwydwaith Prifffyrdd Lleol (Ffyrdd B)	Pellter i'r Ysgol Gynradd agosaf	Pellter i'r Ysgol Uwchradd agosaf	Pellter i'r Safleoedd Cyflogaeth Agosaf	Pellter i'r Archfarchnad agosaf	Pellter i'r swyddfa bost/swyddfa bost deithiol agosaf	Lleoliad y Feddygfa agosaf
Temple Bar	yn syth ar yr A476	o fewn 3 milltir o'r B4300	Gorslas 3.1 milltir	3.9 milltir	3.1 milltir	3.2 milltir	Penygroes / Carmel (symudol)	Cross Hands
Cefnbrynbrain	yn syth ar yr A4068	Ddim yn syth ar heol B	Brynaman 2.3 milltir	8.5 milltir	2.3 milltir	3.0 milltir	Cwmllynfell	Brynaman
Rhosamman	yn syth ar yr A4068	Ddim yn syth ar heol B	Brynaman 1.3 milltir	7.5 milltir	1.3 milltir	7.6 milltir	Cwmllynfell	Brynaman
Drefach (Llandyfan)	o fewn 2 milltir o'r A483	yn syth ar Heol B	Llandybie/Garnant	3.0 milltir	<4 milltir	2.5 milltir	Cilyrychen	Llandybie
Stag and Pheasant	yn syth ar yr A476	o fewn 1 milltir o'r B4297	Gorslas 1.7 milltir	5.0 milltir	< 3 milltir	2.5 milltir	Penygroes / Carmel (symudol)	Cross Hands
Mynyddcerrig	o fewn 3 milltir o'r A48	llai na 2 milltir o'r B4310	Drefach 2.3 milltir	4.6 milltir	3.0 milltir	10.6 milltir	Drefach	Pontyberem
Clwstr 4								
Pen-boyr	o fewn 3 milltir o'r A484	o fewn 2 milltir o'r B4333	Saron 3.3 milltir	5.6 milltir	9.3 milltir	5.6 milltir	Saron (symudol), Felindre	Castell Newydd Emlyn
Drefelin	llai na 1 milltir	o fewn 2 milltir o'r B4334	Felindre 0.7 milltir	4.7 milltir	9.1 milltir	4.7 milltir	Felindre	Pontweli
Cwm-pen-graig	llai na 3 milltir	o fewn 3 milltir o'r A484	Felindre Penboyr 1.1 milltir	5.1 milltir	9.2 milltir	5.1 milltir	Felindre	Castell Newydd Emlyn
Cwmhiraeth	llai na 1 milltir	o fewn 2 milltir o'r B4334	Felindre 1.0 milltir	3.4 milltir	9.6 milltir	3.4 milltir	Felindre	Castell Newydd Emlyn
Pentrecagal	yn syth ar yr A484	yn syth ar Heol B	Felindre 1.7 milltir	2.3 milltir	2.3 milltir	2.3 milltir	Castell Newydd Emlyn	Castell Newydd Emlyn
Gwyddgrug	yn syth ar yr A485	1.3 milltir o'r B4459	Pencader 1.5 milltir	13.9 milltir	6.6 milltir	12.2 milltir	Pencader	Pencader
Dolgran	o fewn 3 milltir o'r A484	llai na 1.2 milltir	Pencader 1.7 milltir	12.7 milltir	o fewn 1 milltir	11.9 milltir	Pencader	Pencader
Bancyffordd	o fewn 1.5 milltir	o fewn 2 milltir o'r B4336	Saron 2.8 milltir	7.7 milltir	7.6 milltir	7.7 milltir	Saron(symudol), Llandysul	Pencader
Bryn Iwan	o fewn 7 milltir o'r A484	yn syth ar yr B4299	Trelech 5.1 milltir	7.1 milltir	<6 milltir	12.0 milltir	Felindre	Castell Newydd Emlyn
Pencarreg	yn syth ar yr A485	o fewn 1 milltir o'r B4337	Llanybydder 1.5 milltir	18.2 milltir	1.1 milltir	3.8 milltir	Llanybydder	Llanybydder
Clwstr 5								
Ffaldybrenin	1.0 milltir	o fewn 1.2 milltir A482	Cwmann 5.6 milltir	Llanyddyfri 13 milltir	9.1 milltir	4.8 milltir	Lampeter, Llanybi Mobile	Llanbed
Crug-y-bar	< 0.5 milltir o'r A482	yn syth ar yr B4302	Talley 4.2 milltir	12.2 milltir	9.1 milltir	10.0 milltir	Llanswael (symudol)	Llanyddyfri
Cwm-du	o fewn 5 milltir o'r A40	o fewn 1 milltir o'r B4302	Talley 1.7 milltir	7.6 milltir	6.6 milltir	12.4 milltir	Yn y pentref	Llandeilo
Ashfield Row	o fewn 0.5 milltir o'r A40 a A4069	yn syth ar Heol B	Llangadog 1 milltir	5.8 milltir	o fewn 2 milltir	5.3 milltir	Llangadog	Llanyddyfri
Felindre (Llangadog)	llai na 1 milltir o'r A4069	yn syth ar yr Heol B	Llangadog	6.8 milltir	o fewn 2 milltir	6.3 milltir	Llangadog	Llanyddyfri
Cynghordy	yn syth ar yr A483	yn syth ar Heol B	Llandoverly 4.4 milltir	4.6 milltir	4.4 milltir	4.9 milltir	Llandoverly	Llanyddyfri
Gelli Aur	o fewn 3 milltir o'r A483	yn syth ar B4300	Ffairfach 3.6 milltir	3.0 milltir	3.8 milltir	5.3 milltir	Carmel (symudol)	Llandeilo
Derwen Fawr	yn syth ar yr A40	o fewn 2 milltir o'r B4300	Cwrt Henri 2.3 milltir	4.2 milltir	3.7 milltir	6.3 milltir	Dryslwyn	Llandeilo
Trapp	o fewn 2 milltir A483	o fewn 3 milltir o'r B4300	Ffairfach 2.2 milltir	2.5 milltir	3.3 milltir	3.3 milltir	Ffairfach (symudol) / Llandeilo	Llandeilo
Manordeilo	yn syth ar yr A40	o fewn 3 milltir o'r B4302	Llangadog 3.0 milltir	4.5 milltir	o fewn 2 milltir	3.8 milltir	Ffairfach (symudol)/ Llandeilo	Llandeilo
Pen-y-banc	llai na milltir o'r A40	o fewn 3 milltir o'r B4300	Llandeilo 1.7 milltir	1.7 milltir	o fewn 2 milltir	<2 milltir	Ffairfach (symudol) / Llandeilo	Llandeilo
Felindre, Dryslwyn	llai na 1km o'r A40	yn syth ar y B4297	Cwrt Henri 1.1 milltir	5.5 milltir	5.9 milltir	5.9 milltir	Llangadog	Nantgaredig
Dryslwyn	llai na 1 milltir o'r A40	yn syth ar y B4297	Cwrt Henri School/Ysgol Cwrt Henri	5.5 milltir	5.9 milltir	5.9 milltir	Yn y pentref	Nantgaredig
Rhydymerau	o fewn 6 milltir o'r A482	yn syth ar y B4337	Llanybydder 5.2 milltir	14.8 milltir	19 milltir	10.3 milltir	Llanyddyfri	Llanybydder
Waunstrad Meurig	yn syth ar yr A4069	4 milltir	Llangadog 0.5 milltir	6.1 milltir	o fewn 1 milltir	7.1 milltir	Llangadog	Llangadog
Bethlehem	yn syth ar yr A476	llai na 3 milltir o'r B4300	Llangadog 0.5 milltir	4.8 milltir	o fewn 1 milltir	3 milltir	Yn y pentref (symudol)	Llandeilo

Lleoliad y Fferyllfa agosaf	Pellter i'r Llyfrgell/Llyfrgell Deithiol agosaf	Mynediad at fanc neu fanc symudol?	Mynediad at Drafnidiaeth Gyhoeddus reolaidd	Mynediad at Lwybr Teithio Llesol	Mynediad i Gerddwyr i aneddiadau eraill (Oes neu Nac oes)	Mynediad at bwynt gwefru trydan	Siop Leol (Oes neu Nac oes)	Tafarn (Oes neu Nac oes)	Man Addoli (Oes neu Nac oes)	Y Ganolfan/Neuadd Gymunedol (Oes neu Nac oes)	Cyfleusterau Chwarae / Cae Chwarae (Oes neu Nac oes)
Temple Bar	~6.5km Crosshands	~7.5km Llandeilo	Oes	~4.2km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Oes	Na	Na	Na
Cefnbrynbrain	~2km Ystradowen	~8km Ystradgynlais	Oes	Yn syth ar Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Oes
Rhosaman	~2km Brynamman	~9km Ystradgynlais	Oes	Yn syth ar Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Drefach (Llandyfan)	~6.5km Rhydaman / Glanamman	~6.5 Llandeilo/ Rhydaman	Oes	~3km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Stag and Pheasant	~4km Crosshands	~7km Tumble	Oes	~500m o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Oes	Na	Na	Oes	Na	Na	Na
Mynyddcerrig	Llyfrgell Symudol	~5km Tumble	Oes	~700m o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Na	Oes	Na

Clwstwr 4											
Pen-boyr	~3.5km Drefach-Felindre	~9km CNE	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Oes	Na
Drefelin	~2km Drefach-Felindre	~7.5km CNE/Llandysul	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Cwm-pen-graig	~3km Drefach-Felindre	~8km CNE	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Cwmhiraeth	~2km Drefach-Felindre	~5.5km CNE	Oes	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Pentrecagal	~2km Drefach-Felindre	~3.5km CNE	Oes	~2.3km o Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Gwyddgrug	~2km Pencader	~10km Llandysul/Llanybydder	Oes	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Dolgran	~2.5km Pencader	~9.5km Llandysul	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Bancyffordd	~4km Llandysul	~4km Llandysul	Na	~2km o Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Bryn Iwan	~5km Trelech	~11km CNE	Oes	~4.3km o Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Pencarreg	~2km Llanybydder	~2km Llanybydder	Oes	~2.3km o Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na

Clwstwr 5											
Ffaldybrenin	~1.5km Ffarmers	~8km Lampeter	Oes	Na	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Crug-y-bar	Llyfrgell Symudol	~15km Llanyddyfri	Oes	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Oes	Na
Cwm-du	~2.5km Talley	~11km Llandeilo	Oes	Na	Na	Na	Oes	Oes	Na	Na	Na
Ashfield Row	~1.5km Llangadog	~9km Llandeilo	Oes	Yn syth ar llwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Felindre (Llangadog)	Llyfrgell Symudol	~10km Llanyddyfri	Oes	~0.9km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Cynghordy	~6.5km Cilycwm/ Llanyddyfri	~7km Llanyddyfri	Oes	Na	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Oes
Gelli Aur	~6km Llandeilo	~6km Llandeilo	Oes	~0.9km o lwybr dyheadol Dyffryn Tywi	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Derwen Fawr	~6.5km Llandeilo	~6.5km Llandeilo	Oes	~2.5km o lwybr dyheadol Dyffryn Tywi	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Trapp	~5km Llandeilo	~5km Llandeilo	Na	~4.2km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Oes	Na	Na	Na
Manordeilo	~4.5km Llangadog	~6km Llandeilo	Oes	Yn syth ar llwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Pen-y-banc	~3km Llandeilo	~1.5 Rhydaman	Na	~2.2km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Felindre, Dryslwyn	~10km Llandeilo	~10km Llandeilo	Oes	~1.5km o lwybr dyheadol Dyffryn Tywi	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Dryslwyn	~10km Llandeilo	~10km Llandeilo	Oes	~0.7km o lwybr dyheadol Dyffryn Tywi	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Rhydcymerau	Llyfrgell Symudol	~8km Llanybydder	Oes	Na	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Waunystrad Meurig	~1km Llangadog	~10.5km Llandeilo	Oes	~0.3km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Bethlehem	~3.5km Llangadog	~8.5km Llandeilo	Na	~3km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Oes	Oes	Na

	Pellter i Rwydwaith Strategol (Ffyrdd A)	Pellter i Rwydwaith Prifyrdd Lleol (Ffyrdd B)	Pellter i'r Ysgol Gynradd agosaf	Pellter i'r Ysgol Uwchradd agosaf	Pellter i'r Safleoedd Cyflogaeth Agosaf	Pellter i'r Archfarchnad agosaf	Pellter i'r swyddfa bost/swyddfa bost deithiol agosaf	Lleoliad y Feddygfa agosaf
Capel Isaac	3.1 milltir	4.5 milltir l'r B4302	Talley , 5.6 milltir	5.9 milltir	5.1 milltir	5.3 milltir	Llandeilo Ffairfach (symudol)	Llandeilo
Llangathen	llai na 1 milltir o'r A40	yn syth ar y B4300	Cwrt Henri 2.0 milltir	3.8 milltir	4.0 milltir	4.2 milltir	Dryslwyn	Llandeilo
Llansadwrn	o fewn 2km o'r A40	B4302 4.6 milltir	Llangadog 4.8 milltir	7.5 milltir	7.5 milltir	9.3 milltir	Llanwrda (symudol) Llangadog	Llanymddyfri
Rhandirmwyn	<4 milltir	< 1 milltir	Llanymddyfri 6.9 milltir	6.9 milltir	6.9 milltir	7.5 milltir	Llanymddyfri	Llanymddyfri
Porthyrhyd	1.3 milltir	yn syth ar Heol B	Llandarog 1.4 milltir	9.6 milltir	5.1 milltir	6.7 milltir	Llanymddyfri	Llanymddyfri
Pumsaint	yn syth ar yr A482	Llai na 2 filltir o B4302	Cwmann 7.3 milltir	14.1 milltir	10.5 milltir	11.2 milltir	Llanwrda (symudol) Llangadog	Llanymddyfri
Siloh	< 4 milltir	yn syth ar Heol B	Llanymddyfri	2.7 milltir	<3 milltir	3.3 milltir	Llanymddyfri	Llanymddyfri
Cilycwm	llai na 4 milltir o'r A40	yn syth ar Heol B	Llanymddyfri 3.8 milltir	4.1 milltir	3.8 milltir	4.4 milltir	Llanymddyfri	Llanymddyfri
Clwstwr 6								
Cwmfelin Mynach	o fewn 6 milltir o'r A40	o fewn 1.3 milltir	Llanboidy 1.7 milltir	6.9 milltir	6.7 milltir	6.7 milltir	Blaenwaun (symudol) Llanboidy	Hendy Gwyn ar Daf
Cwmbach	o fewn 7 milltir o'r A40	o fewn 0.5 milltir o Heol B	Llanboidy 3.5 milltir	8.2 milltir	7.7 milltir	7.7 milltir	Blaenwaun (symudol) Llanboidy	San Clêr
Blaenwaun	o fewn 7 milltir o'r A40	yn syth ar Heol B	Trelech 5.7 milltir	8.3 milltir	8.1 milltir	8.1 milltir	Blaenwaun (symudol) Llanboidy	San Clêr / Hendy Gwyn ar Daf
Llanglydwen	o fewn 9 milltir o'r A40	yn syth ar Heol B	Efailwen 3.6 milltir	8.8 milltir	9.0 milltir	9.0 milltir	Hendy Gwyn ar Daf	Hendy Gwyn ar Daf
Cwmfelin Boeth	o fewn 2km o'r A40	yn syth ar Heol B	Llanboidy Whitland milltir	1.4 milltir	1.6 milltir	1.6 milltir	Hendy Gwyn ar Daf	Hendy Gwyn ar Daf
Cross Inn	yn syth ar yr A4066	yn syth ar Heol B	Lacharn <2milltir	3.8 milltir	3.0 milltir	3.0 milltir	Talacharn	Talacharn
Llansadurnen	o fewn 1 milltir o'r A4066	yn syth ar Heol B	Laugharne 3.4 milltir	6.7 milltir	5.8 milltir	5.8 milltir	Talacharn	Talacharn
Broadway	yn syth ar yr A4066	yn syth ar Heol B	Laugharne 2.3 milltir	5.6 milltir	4.7 milltir	4.7 milltir	Talacharn	Talacharn
Rhos Goch	o fewn 1 milltir l'r A477	yn syth ar Heol B	Hendy Gwyn ar Daf 4.5 milltir	6.3 milltir	4.5 milltir	4.5 milltir	Tavernspite (symudol) Llanmiloe	San Clêr
Llanfallteg	o fewn 2 milltir o'r A40	yn syth ar Heol B	Efailwen, Llanboidy	10.3 milltir	5.2 milltir	5.2 milltir	Hendy Gwyn ar Daf	Hendy Gwyn ar Daf

Lleoliad y Fferyllfa agosaf	Pellter i'r Llyfrgell/Llyfrgell Deithiol agosaf	Mynediad at fanc neu fanc symudol?	Mynediad at Drafnidiaeth Gyhoeddus reolaidd	Mynediad at Lwybr Teithio Llesol	Mynediad i Gerddwyr i aneddiadau eraill (Oes neu Nac oes)	Mynediad at bwynt gwefru trydan	Siop Leol (Oes neu Nac oes)	Tafarn (Oes neu Nac oes)	Man Addoli (Oes neu Nac oes)	Y Ganolfan/Neuadd Gymunedol (Oes neu Nac oes)	Cyfleusterau Chwarae / Cae Chwarae (Oes neu Nac oes)
Capel Isaac	~9km Llandeilo	~9km Llandeilo	Oes	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Llangathen	~7km Llandeilo	~7km Llandeilo	Na	~1.6km o lwybr dyheadol Dyffryn Tywi	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Llansadwrn	~3km Llanwrda	~11km Llanymddyfri	Oes	~3km o lwybr teithio llesol uchelgeisiol	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Rhandirmwyn	~5.5km Cilycwm	~11km Llanymddyfri	Oes	Na	Na	Na	Oes	Oes	Oes	Na	Na
Porthyrhyd	~5.5km Cilycwm	~8.5km Llanymddyfri	Na	Yn syth ar Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Pumsaint	Llyfrgell Symudol	~17km Llanymddyfri	Oes	Na	Na	Na	Oes	Oes	Oes	Oes	Na
Siloh	~4km Cilycwm / Llanymddyfri	~4km Llanymddyfri	Oes	~4km o lwybr teithio llesol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Cilycwm	Llyfrgell Symudol	~6km Llanymddyfri	Na	Na	Na	Na	Na	Oes	Oes	Na	Oes
Clwstr 6											
Cwmfelin Mynach	~2.5km Llanboidy	~11km Hendy Gwyn ar Daf/San Clêr	Oes	Na	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Cwmbach	~3.5km Blaenwaen	~12.5km Hendy Gwyn ar Daf/San Clêr	Oes	Na	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Blaenwaun	Llyfrgell Symudol	~13km Hendy Gwyn ar Daf/San Clêr	Oes	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na	Na
Llanglydwen	Llyfrgell Symudol	~14.5km Hendy Gwyn ar Daf	Oes	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na	Na
Cwmfelin Boeth	~2.5km Hendy Gwyn ar Daf	~2.5km Hendy Gwyn ar Daf	Oes	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Cross Inn	~2.5km Talacharn	~5km San Clêr	Oes	Yn syth ar Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Llansadurnen	Llyfrgell Symudol	~9.5km San Clêr	Na	~1.2km o Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Oes	Na	Na
Broadway	~1km Talacharn	~7.5km San Clêr	Oes	~1km o Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Oes	Na	Na	Na
Rhos Goch	~6km Pentywyn	~7km Hendy Gwyn ar Daf	Oes	~3.9km o Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol	Na	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Llanfallteg	~5.5km Login	~8.5km Hendy Gwyn ar Daf/Narberth	Oes	Na	Na	Oes	Na	Na	Oes	Oes	Na

Atodiad 2 – Cwblhau Safleoedd Bach fesul Clwstwr

Clwstwr 1

Anheddiad	Haen	Clwstwr	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	Cyfanswm
Caerfyrddin	Haen 1	Clwstwr 1	11	2	3	0	16
Meinciau / Pont-iets / Pont-henri	Haen 2	Clwstwr 1	9	3	2	5	19
Porth-y-rhyd	Haen 3	Clwstwr 1	0	1	0	0	1
Llanddarog	Haen 3	Clwstwr 1	1	0	0	1	2
Llanarthne	Haen 3	Clwstwr 1	0	1	1	1	3
Llandyfaelog	Haen 3	Clwstwr 1	1	1	0	0	2
Idole	Haen 3	Clwstwr 1	0	0	1	1	2
Cwm-ffrwd	Haen 3	Clwstwr 1	0	0	2	0	2
Llan-gain	Haen 3	Clwstwr 1	0	0	0	1	1
Llansteffan	Haen 3	Clwstwr 1	0	0	3	1	4
Llanpumsaint	Haen 3	Clwstwr 1	1	0	1	0	2
Capel Dewi	Haen 3	Clwstwr 1	0	2	0	0	2
Nantgaredig	Haen 3	Clwstwr 1	1	1	1	0	3
Peniel	Haen 3	Clwstwr 1	0	1	0	2	3
Rhydargaeau	Haen 3	Clwstwr 1	1	0	0	1	2
Pontargothi	Haen 3	Clwstwr 1	0	1	1	1	3
Brechfa	Haen 3	Clwstwr 1	0	0	0	1	1
Croesyceiliog	Haen 4	Clwstwr 1	1	0	0	0	1
Pont-ar-sais	Haen 4	Clwstwr 1	0	0	1	0	1
Pen-y-bont	Haen 4	Clwstwr 1	0	0	0	0	0
Felin-gwm Uchaf	Haen 4	Clwstwr 1	0	1	1	1	3
Pontantwn	Haen 4	Clwstwr 1	0	1	0	0	1
Felin-wen	Haen 4	Clwstwr 1	0	1	0	0	1
Aber-nant	Haen 4	Clwstwr 1	1	0	0	0	1
Cyfanswm			27	16	17	16	76

Clwstwr 2

Anheddiad	Haen	Clwstwr	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	Cyfanswm
Llanelli	Haen 1	Clwstwr 2	11	8	17	15	51
Yr Hendy	Haen 2	Clwstwr 2	0	1	0	1	2
Cydweli	Haen 2	Clwstwr 2	0	0	2	1	3
Porth Tywyn / Pen-bre	Haen 2	Clwstwr 2	0	2	4	0	6
Mynyddygarreg	Haen 2	Clwstwr 2	1	2	0	1	4
Trimsaran	Haen 2	Clwstwr 2	0	0	0	3	3
Carwe	Haen 2	Clwstwr 2	0	1	1	0	2
Llangennech	Haen 2	Clwstwr 2	0	2	1	0	3
Pump-hewl	Haen 3	Clwstwr 2	0	2	1	3	6
Llan-saint	Haen 3	Clwstwr 2	0	1	0	1	2
Penymynydd	Haen 4	Clwstwr 2	0	0	1	0	1
Cyfanswm			12	19	27	25	83

Clwstwr 3

Anheddiad	Haen	Clwstwr	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	Cyfanswm
Rhydaman	Haen 1	Clwstwr 3	4	4	3	6	17
Pen-y-groes	Haen 1	Clwstwr 3	0	1	4	1	6
Cefneithin	Haen 1	Clwstwr 3	0	0	3	2	5
Cross Hands	Haen 1	Clwstwr 3	1	2	1	5	9
Gors-las	Haen 1	Clwstwr 3	5	1	0	1	7
Dre-fach	Haen 1	Clwstwr 3	0	0	1	0	1
Blaenau / Cae'r-bryn	Haen 1	Clwstwr 3	0	2	1	4	7
Saron	Haen 1	Clwstwr 3	1	0	0	1	2
Llandybïe	Haen 1	Clwstwr 3	0	2	1	1	4
Tŷ-croes	Haen 1	Clwstwr 3	1	0	1	2	4
Y Tymbl	Haen 1	Clwstwr 3	0	7	0	4	11
Y Garnant / Glanaman	Haen 2	Clwstwr 3	1	1	3	2	7
Brynaman	Haen 2	Clwstwr 3	1	1	1	1	4
Pontyberem	Haen 2	Clwstwr 3	5	0	1	4	10
Foelgastell	Haen 3	Clwstwr 3	1	1	0	1	3
Ystradowen	Haen 3	Clwstwr 3	4	1	1	0	6
Cwmgwili	Haen 3	Clwstwr 3	0	0	1	0	1
Llan-non	Haen 3	Clwstwr 3	0	1	1	0	2
Mynyddcerrig	Haen 4	Clwstwr 3	0	0	1	0	1
Heol-ddu	Haen 4	Clwstwr 3	1	0	1	0	2
Maes-y-bont	Haen 4	Clwstwr 3	0	0	1	0	1
Cyfanswm			25	24	26	35	110

Clwstwr 4

Anheddiad	Haen	Clwstwr	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	Cyfanswm
Castellnewydd Emlyn	Haen 2	Clwstwr 4	0	1	0	1	2
Pencader	Haen 2	Clwstwr 4	1	1	0	1	3
Llanybydder	Haen 2	Clwstwr 4	0	1	2	1	4
Llanllwni	Haen 3	Clwstwr 4	2	0	0	0	2
Saron/Rhos	Haen 3	Clwstwr 4	2	4	0	0	6
Pentre-cwrt	Haen 3	Clwstwr 4	0	1	1	0	2
Dre-fach Felindre	Haen 3	Clwstwr 4	0	1	1	3	5
Saron, Llangeler	Haen 3	Clwstwr 4	0	0	0	1	1
Waungilwen	Haen 3	Clwstwr 4	0	0	1	1	2
Capel Iwan	Haen 3	Clwstwr 4	0	1	0	3	4
Pont-tyweli	Haen 3	Clwstwr 4	1	0	2	0	3
Cwm-ann	Haen 3	Clwstwr 4	0	2	0	0	2
Pencarreg	Haen 4	Clwstwr 4	0	0	1	0	1
Pentrecagal	Haen 4	Clwstwr 4	0	0	0	2	2
Banc-y-ffordd	Haen 4	Clwstwr 4	0	1	0	0	1
Dryslwyn	Haen 4	Clwstwr 4	3	1	0	0	4
Gwyddgrug	Haen 4	Clwstwr 4	0	0	0	0	0
Cyfanswm			9	14	8	13	44

Clwstwr 5

Anheddiad	Haen	Clwstwr	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	Cyfanswm
Llanymddyfri	Haen 2	Clwstwr 5	2	0	2	1	5
Llangadog	Haen 2	Clwstwr 5	0	0	0	1	1
Llandeilo	Haen 2	Clwstwr 5	2	0	3	0	5
Talylychau	Haen 3	Clwstwr 5	0	0	3	0	3
Caio	Haen 3	Clwstwr 5	0	0	1	0	1
Salem	Haen 3	Clwstwr 5	1	1	0	2	4
Llansawel	Haen 3	Clwstwr 5	2	1	3	0	6
Llanddowror	Haen 3	Clwstwr 5	0	0	0	3	3
Llanfynydd	Haen 3	Clwstwr 5	0	1	1	1	3
Cwmifor	Haen 3	Clwstwr 5	0	1	0	1	2
Llanwrda	Haen 3	Clwstwr 5	0	0	0	1	1
							0
Ffarmers	Haen 3	Clwstwr 5	0	2	0	0	2
Ffaldybrenin	Haen 4	Clwstwr 5	1	0	1	0	2
Pumsaint	Haen 4	Clwstwr 5	0	1	0	1	2
Llangathen	Haen 4	Clwstwr 5	1	0	1	1	3
Llansadwrn	Haen 4	Clwstwr 5	0	0	0	2	2
Rhandir-mwyn	Haen 4	Clwstwr 5	1	0	0	1	2
Capel Isaac	Haen 4	Clwstwr 5	1	0	1	0	2
Cynghordy	Haen 4	Clwstwr 5	0	0	1	0	1
Maenordeilo	Haen 4	Clwstwr 5	0	0	1	0	1
Cil-y-cwm	Haen 4	Clwstwr 5	1	2	0	0	3
Cyfanswm			12	9	18	15	54

Clwstwr 6

Anheddiad	Haen	Clwstwr	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	Cyfanswm
Sanclêr	Haen 2	Clwstwr 6	1	2	2	5	10
Hendy-gwyn ar Daf	Haen 2	Clwstwr 6	0	1	1	1	3
Talacharn	Haen 2	Clwstwr 6	0	1	1	0	2
Efailwen	Haen 3	Clwstwr 6	0	1	1	1	3
Llanboidy	Haen 3	Clwstwr 6	0	0	1	0	1
Llangynin	Haen 3	Clwstwr 6	1	0	0	1	2
Meidrim	Haen 3	Clwstwr 6	1	2	0	0	3
Pentywyn	Haen 3	Clwstwr 6	0	0	1	1	2
Llanfallteg	Haen 4	Clwstwr 6	0	0	2	0	2
Llansadwrn	Haen 4	Clwstwr 6	1	0	0	0	1
Cross Inn	Haen 4	Clwstwr 6	1	1	0	1	3
Cyfanswm			5	8	9	10	32

Anheddiad Heb ei Ddiffinio

Anheddiad Heb ei Ddiffinio	Haen	Clwstwr	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	Cyfan swm
Llannewydd a Merthyr	Haen 5	Dim clwstwr	0	0	0	1	1
Hebron	Haen 5	Dim clwstwr	0	1	0	1	2
Pinged	Haen 5	Dim clwstwr	0	0	0	1	1

Login	Haen 5	Dim clwstwr	1	1	0	0	2
Henllan Amgoed	Haen 5	Dim clwstwr	1	0	0	0	1
Cyfanswm			2	2	0	3	7